

Cultuur in transitie

JAARVERSLAG 2015

Stichting ROC West-Brabant

Cultuur in transitie

Jaarverslag 2015
Stichting ROC West-Brabant

Trivium 76
4873 LP Etten-Leur

Postbus 699
4870 AR Etten-Leur
T 076 504 8000
E info@rocwb.nl
www.rocwb.nl

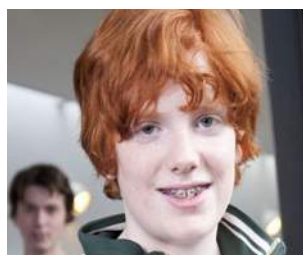
Opgesteld door Raad van Bestuur, 14 juni 2016
Vastgesteld door Raad van Toezicht, 14 juni 2016

Onze scholen

VVO

Graaf Engelbrecht
Breda
Directeur:
Dhr. Roelof Louwsma
mavo havo vwo
758 leerlingen

Stedelijk Gymnasium
Breda
Directeur:
Mevr. Hetty Mulder
vwo
935 leerlingen

VMBO

De Rotonde
Breda
Directeur:
Dhr. Mak Nobelen
vmbo k-b-g/t
393 leerlingen

Effent
Oosterhout
Directeur:
Mevr. Conny Janus
vmbo g/t
797 leerlingen

Pomona
Bergen op Zoom
Directeur:
Mevr. April van Loenen
vmbo k-b
141 leerlingen

Praktijkschool Breda
Breda
Directeur:
Dhr. Jaap Oomen
326 leerlingen

Prinsentuin Andel
Andel
Directeur:
Mevr. Ellen Messing
vmbo k-b-g/t
774 leerlingen

Prinsentuin Oudenbosch
Oudenbosch
Directeur:
Dhr. Ruud Engelse
vmbo k-b-g/t
449 leerlingen

Prinsentuin van Cooth
Breda
Directeur:
Dhr. Peter Luyten
vmbo k-b-g/t
865 leerlingen

Scala
Teteringen
Directeur:
Dhr. Kees van Steen
vmbo k-b-g/t
865 leerlingen

Stenspil
Halsteren
Directeur:
Mevr. April van Loenen
vmbo k-b-g/t
650 leerlingen

Internationale Schakelklas (ISK)
Breda en Bergen op Zoom
Directeur:
Dhr. Jaap Oomen
307 leerlingen

Cingel College

Breda

Directeur:
Dhr. André van Veen

Sector Economie
913 studenten

Florijn College

Breda

Directeur:
Mevr. Lisan van Beurden

Sector Economie
1650 studenten

Kellebeek College

Roosendaal

Directeur:
Dhr. Joost de Jongh

Sector Zorg en Welzijn
2230 studenten

Markiezaat College

Bergen op Zoom

Directeur:
Dhr. Jeroen van den Oord

Sector Techniek
2211 studenten

Prinsentuin College

Breda

Directeur:
Mevr. Liesbeth Hagenaars

Sector Groen
1180 studenten

Radius College

Breda

Directeur:
Dhr. Frans Bleumer

Sector Techniek
2877 studenten

Vitalis College

Breda

Directeur:
Dhr. Marc van
Campenhout

Sector Zorg en Welzijn
2899 studenten

Zoomvliet College

Roosendaal

Directeur:
Mevr. Petra Selten-Bos

Sector Economie
1980 studenten

De aantallen leerlingen en studenten komen voort uit het overzicht in paragraaf 4.2.1, teldatum 1-10-2015

De genoemde directeuren zijn de directeuren werkzaam op 31-12-2015

Leeswijzer

Dit 'Jaarverslag 2015 - Cultuur in transitie' is het geïntegreerd jaardocument van de Stichting ROC West-Brabant. Hierin doet ROC West-Brabant verslag van het voorbije kalenderjaar.

Het eerste deel van dit jaarverslag is het Bestuursverslag. Het bestaat uit de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 betreft het verslag van de Raad van Bestuur. Op hoofdlijnen beschrijft dit hoofdstuk de belangrijkste ontwikkelingen, voornemens en besluiten, activiteiten en resultaten ten aanzien van ons onderwijs en onze bedrijfsvoering.
- De Raad van Toezicht doet in hoofdstuk 2 verslag van zijn werkzaamheden.

De verdere hoofdstukken vormen een nadere uitwerking van hoofdstuk 1:

- Hoofdstuk 3 Organisatie geeft een toelichting op de organisatie van ROC West-Brabant en recente wijzigingen daarin;
- Hoofdstuk 4 Onderwijs is geheel gewijd aan de primaire taak van ROC West-Brabant;
- Hoofdstuk 5 Personeel beschrijft ontwikkelingen ten aanzien van de belangrijkste factor om de primaire taak te kunnen uitvoeren, onze medewerkers;
- Hoofdstuk 6 Bedrijfsvoering, huisvesting en financiën gaat nader in op de wijze waarop we onze bedrijfsvoering verbeteren, onze financiële huishouding op orde houden en onze huisvesting optimaliseren;
- Hoofdstuk 7 Inspraak en relaties met onze omgeving laat zien op welke wijze invulling gegeven wordt aan inspraak, tegenspraak en verrijking door informatie-uitwisseling;

- Hoofdstuk 8 Continuïteitsparagraaf schetst de ontwikkelingen en mogelijke risico's die wij voor de komende vijf jaar voorzien.

In de diverse hoofdstukken wordt verwezen naar enkele bijlagen die u aantreft aan het eind van het Bestuursverslag.

Het tweede deel van dit jaarverslag bestaat uit de door de accountant gecontroleerde Jaarrekening.

Leestip: de lezer met beperkte tijd kan Hoofdstuk 1 Raad van Bestuur lezen als een samenvatting van het Jaarverslag 2015.

Inhoud

Onze scholen	2
Leeswijzer	5
Voorwoord	11
1. Raad van Bestuur	13
1.1 Strategie 2020	14
1.1.1 Een nieuw strategisch beleidsplan	14
1.1.2 Onze visie richting 2020	14
1.1.3 Organisatiemodel	16
1.2 Ons motto verklaard: Cultuur in transitie	16
1.3 Onderwijs in 2015	17
1.3.1 Onderwijskwaliteit in het mbo	17
1.3.2 Belangrijke ontwikkelingen in 2015	18
1.3.3 Overige ontwikkelingen per schooltype	18
1.4 Bedrijfsprocessen en inhoudelijke beleidsterreinen	19
1.4.1 Bedrijfsprocessen	19
1.4.2 Personeel	20
1.4.3 Huisvesting	20
1.4.4 Informatisering	20
1.4.5 Financiën	21
1.4.6 Governance	21
1.5 Inspraak en relaties met onze omgeving	21
1.6 Hoe ver is onze transitie? Naar 2016 en verder	21
1.6.1 Gerealiseerd in 2015	22
1.6.2 Doelen voor de toekomst	22
1.7 Raad van Bestuur	23
2. Raad van Toezicht	25
2.1 Wat doet de Raad van Toezicht	26
2.2 Overige activiteiten	27
2.3 Beoordeling Raad van Bestuur	27
2.4 Zelfevaluatie	28
2.5 Vooruitblik	28
2.6 Samenstelling Raad van Toezicht	29

3. Organisatiestructuur	31
3.1 Organisatiestructuur	32
3.2 Onderwijs	33
3.3 Ondersteuning	33
3.4 Deelnemingen	33
3.5 Stichtingen en coöperaties	35
3.6 Samenwerkingsverbanden	35
4. Onderwijs	37
4.1 Onderwijsprestaties	38
4.1.1 Vo / vmbo	38
4.1.2 Mbo	38
4.1.3 Educatie	39
4.2 Leerlingen en studenten	39
4.2.1 Vmbo	40
4.2.2 Mbo	41
4.2.3 Educatie	42
4.3 Onderwijs: organisatie en beleid	43
4.4 Passend Onderwijs	43
4.4.1 Passend Onderwijs in het vo / vmbo	43
4.4.2 Passend Onderwijs in het mbo	44
4.5 Voortijdig schoolverlaten	44
4.6 Onderwijsinnovatie	46
4.7 Internationalisering	46
5. Personeel	47
5.1 HR-organisatie en -beleid	48
5.2 Personeelsbezetting ROC West-Brabant	48
5.2.1 Strategische personeelsplanning	52
5.3 Personeelszorg	52
5.3.1 Ziekteverzuim	53
5.3.2 Vertrouwenspersoon	53
5.3.3 Interne geschillencommissie	53
5.4 Personeelsontwikkeling	53
6. Bedrijfsvoering, huisvesting en financiën	55
6.1 Bedrijfsvoering	56
6.2 Huisvesting	56
6.3 Informatisering	58
6.4 Financiën	58
6.4.1 Financieel beleid	58
6.4.2 Financieel resultaat	60
6.4.3 Toestand op balansdatum	61
6.4.4 Kengetallen	62
6.4.5 Treasury	62

7. Inspraak en relaties met onze omgeving	63
7.1 Leerlingen- en Studentenraad	64
7.2 Ouderraad	64
7.3 Ondernemingsraad	65
7.4 Dialogoog	66
7.5 Stakeholders	66
7.5.1 Bedrijvenonderzoek	66
7.5.2 Alumnionderzoek	67
8. Continuïteitsparagraaf	69
8.1 Verwachte ontwikkelingen	70
8.1.1 Ontwikkelingen in financiële kengetallen	70
8.1.2 Ontwikkelingen in leerling / studentenaantallen	71
8.1.3 Ontwikkelingen in formatie	72
8.1.4 Ontwikkelingen op gebied van huisvesting	73
8.1.5 Meerjarenbegroting	74
8.2 Beleidsmatige ontwikkelingen richting 2020	75
8.2.1 Strategie ROC West-Brabant 2020	75
8.2.2 Personeelsbeleid en bedrijfsvoering	75
8.2.3 Huisvestingsbeleid	76
8.2.4 Organisatie en besturing	76
8.3 Risicomanagement	76
8.3.1 Intern risicobeheersings- en controlesysteem	76
8.3.2 Risico's, onzekerheden en tegenmaatregelen	77
Bijlagen	79
Bijlage 1 Onderzoeken door de Inspectie van het Onderwijs	80
1.1 Onderzoeken	80
1.2 Resultaten inspectieonderzoeken mbo, vmbo en OVO 2015	83
1.3 Inspectieonderzoek naar private activiteiten	84
Bijlage 2 Thema helderheid	
Thema 1: uitbesteding	85
Thema 2: investeren van publieke middelen in private activiteiten	85
Thema 3: het verlenen van vrijstellingen	86
Thema 4: les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf	86
Thema 5: in- en uitschrijving van studenten in meer dan één opleiding tegelijk	86
Thema 6: de deelnemer volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven	86
Thema 7: bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven	86
Thema 8: buitenlandse studenten en onderwijs in het buitenland	86
Samenwerkingsverbanden	86
Bijlage 3 Geormerkte gelden	90
3.1 Plusvoorzieningen	90
3.2 Schoolmaatschappelijk Werk (SMW)	91
3.3 MeerjarenInvesteringsProgramma's (MIP) in het groene onderwijs	91
Bijlage 4 Benchmark mbo rapportage	92
Jaarrekening	97
Overige gegevens	147
Bijlagen bij de jaarrekening	150

Afkortingenlijst

AD	Associate Degree
Aka	Arbeidsmarkt Kwalificerend Assistent
AM&TS	Aircraft Maintenance & Training School
AO	Administratieve organisatie
ATG	Aviation Training Group
Bbl	Beroepsbegeleidende leerweg
Bol	Beroepsopleidende leerweg
Bpv	Beroepspraktijkvorming
BVE	Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
Bvo	Bruto vloeroppervlak
Crebo	Centraal Register Beroepsopleidingen
ECBO	Expertisecentrum Beroepsonderwijs
FoV	Focus op Vakmanschap
Hbo	Hoger beroepsonderwijs
HR	Human resource
INK	Instituut voor Nederlandse Kwaliteit
ISK	Internationale schakelklas
Lwoo	Leerweg ondersteund onderwijs
Lgf	Leerlinggebonden financiering
Marap	Managementrapportage
Mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
OCW	(ministerie van) Onderwijs, cultuur en wetenschappen
OR	Ondernemingsraad
OVO	Openbaar Voortgezet Onderwijs
Pop	Persoonlijk ontwikkelplan
Pdca	Plan-do-check-act
RAC	Regionaal Associate Degree College
RACI	(matrix)Responsible, Accountable, Consult, Inform
RIF	Regionaal investeringsfonds
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RPA	Regionaal Platform Arbeidsmarkt
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorziening
RSA	ROC Service en Advies
RSV	Regionaal Samenwerkingsverband
Vmbo	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
Vmbo-b	Basisberoepsgerichte leerweg
Vmbo-gl	Gemengde leerweg
Vmbo-k	Kaderberoepsgerichte leerweg
Vmbo-t	Theoretische leerweg
Vo	Voortgezet onderwijs
Vsv	Voortijdig schoolverlaten
Vwo	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs
WCAA	World Class Aviation Academy
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WNT	Wet Normering Topinkomens

Voorwoord

Beste lezer,

Graag nodigen wij u uit om kennis te nemen van het Jaarverslag 2015 van Stichting ROC West-Brabant met het motto 'Cultuur in transitie'. In dit document verantwoordt ROC West-Brabant zich over het gevoerde beleid, de bereikte onderwijsresultaten en de exploitatieresultaten.

Dit jaarverslag bestaat uit twee onderdelen, het bestuursverslag en de jaarrekening. Het beschrijft op geaggregeerd niveau de belangrijkste activiteiten die we ondernamen en opvallende gebeurtenissen waarmee we te maken kregen. Terugkijkend levert het een indrukwekkend beeld op van activiteiten en ontwikkelingen waar al onze medewerkers hard aan hebben gewerkt.

Zeker de tweede helft van 2015 werd gedomineerd door het thema van de onderwijskwaliteit in het mbo. Ondanks alle inspanningen werd duidelijk dat we deze nog onvoldoende borgen. We zullen de reeds ingezette transitie dan ook, dankzij de grote inzet van velen, met hoge urgentie uitvoeren.

Een verslag dat recht zou doen aan letterlijk alle vermeldenswaardige zaken op al onze onderwijslocaties, zou vuistdik worden. Daarom zijn onze scholen en colleges met grote regelmaat in contact met de lokale overheid, het regionale bedrijfsleven, de toeleidende of afnemende scholen en natuurlijk met de eigen leerlingen, studenten en hun ouders. Iedere school en elk college heeft daarvoor zijn eigen kanalen, gremia, activiteiten en momenten. Het maakt dat onze scholen goed weten hoe zij hun rol van betekenis voor de regio het best inhoud kunnen geven.

Het jaarverslag betreft een momentopname en een terugblik. Indien u suggesties hebt voor een andere verantwoording, dan horen we dát bijzonder graag. Wij hopen van harte dat u onze trots deelt: op al die jonge mensen die allemaal op eigen wijze hun schoolcarrière invulling geven en op de inzet en betrokkenheid van alle medewerkers van ROC West-Brabant.

Mr. A. Heikens, Voorzitter Raad van Toezicht
Drs. A. Kastelein MBA, Voorzitter Raad van Bestuur

Juni 2016

HOOFDSTUK 1

Raad van Bestuur

Hoofdstuk 1 | Raad van Bestuur

Onze leerlingen en studenten zullen eerder hun 'eigen' school of college dan ROC West-Brabant noemen als de organisatie waar zij hun onderwijs volgen; daar zijn wij blij mee, want dat is precies onze bedoeling. Verantwoording afleggen aan regionale belanghebbenden en de minister van OCW over de bereikte onderwijskundige en financiële resultaten doen we echter als Stichting ROC West-Brabant, hierna ROC West-Brabant genoemd.

Namens alle onderdelen van ROC West-Brabant, legt de Raad van Bestuur in dit hoofdstuk verantwoording af over het gevoerde beleid, de bereikte resultaten en de besteding van de ons toegekende gelden in het verslagjaar 2015.

1.1 Strategie 2020

Een van de belangrijke gerealiseerde activiteiten in 2015 is het vaststellen van de Strategie 2020. Al in 2014 startten we versneld met de voorbereidingen voor dit meerjarenplan. Een brede, intensieve en geanimeerde dialoog met belanghebbenden van buiten en binnen het ROC resulteerde eind 2014 in een richtingennotitie 2020. In de eerste helft van 2015 werd op basis daarvan de Strategie 2020 gerealiseerd. We zijn er trots op!

Deze strategie brengt de komende jaren focus aan in ons handelen, zodat we gedegen kunnen inspelen op de in kaart gebrachte externe en interne ontwikkelingen. Ook in 2015 heeft de strategie ons handelen al op een aantal belangrijke thema's mede bepaald.

1.1.1 Een nieuw strategisch beleidsplan

De Strategie 2020 bevat de voornaamste doelen voor de komende periode. Aan dit plan is een veelomvattend traject voorafgegaan met inbreng van tal van belanghebbenden. Allereerst hebben we binnen de organisatie een groot aantal betrokkenen intensief geraadpleegd over de te volgen koers voor de komende jaren. In de vorm van rondetafelbijeenkomsten zijn ook regionale stakeholders als overheden, bedrijven en onderwijsinstellingen bevroegd op de verwachte ontwikkelingen en de wenselijke samenwerking en afstemming. Het resultaat, de Strategie 2020, vormt de weerslag van dat breedgedragen proces en vormt het kompas voor de komende jaren.

Ook hebben we tijdens dit traject getoetst of onze eerder vastgestelde kernwaarden nog actueel zijn. Dat bleek het geval.

Onze kernwaarden zijn:

- mens centraal
- ondernemendheid
- duurzaamheid.

De kernwaarden hebben ons geholpen focus aan te brengen bij het invullen van onze Strategie 2020.

1.1.2 Onze visie richting 2020

De maatschappij verandert snel, net als de sectoren en bedrijven waar onze studenten gaan werken na hun opleiding. Om hen hierop optimaal voor te bereiden, willen we als onderwijsorganisatie alert inspelen op technische en maatschappelijke veranderingen. Dat doen we door de **loopbaan centraal** te stellen bij het **leren** en bij de ontwikkeling van het leervermogen van onze studenten. Daarvoor zetten we sterk in op studie- en loopbaanbegeleiding, systematische verbetering en organisatorische wendbaarheid. Als West-Brabantse onderwijsinstelling willen we bovendien passend bijdragen aan versterking van de regio.

Strategie 2020

Ambitie en speerpunten

Het kwaliteitsniveau van het beroepsonderwijs in West-Brabant is hoog. ROC West-Brabant wil de komende jaren uitgroeien tot een van de topinstellingen in het beroeps-onderwijs in de regio. Om onze ambitie de komende jaren te verwezenlijken, gaan we ons focussen op drie speerpunten: leren, ontwikkelen en samenwerken. Op die speerpunten willen we in 2020 aantoonbaar forse stappen hebben gezet.

- **Leren** - De loopbaan van studenten staat centraal in het onderwijs en in hun ontwikkeling. Die aanpak moet hen in staat stellen zich duurzaam staande te houden in een toekomstige arbeidsmarkt met steeds sneller en continu veranderende eisen en behoeften. Om onze studenten voor te bereiden op deze nieuwe werkelijkheid stellen we loopbaanleren centraal. We voorzien onze studenten van een stevige vakinhoudelijke basis aangevuld met nieuwe loopbaangeoriënteerde competenties waar ze levenslang op kunnen voortborduren. De omslag naar loopbaanleren heeft gevolgen voor de inhoud en organisatie van het onderwijs. Dat zullen niet alleen de studenten merken, maar ook onze medewerkers en alle andere betrokken partijen waarmee wij samenwerken. Studenten gaan een individueel leertraject volgen qua tempo en keuzes en met eigen specifieke activiteiten. Hun diploma's blijven hetzelfde, maar de weg ernaartoe zal vaker verschillen. Het onderwijs is flexibeler georganiseerd en de leeromgeving is actueel en sterk gericht op praktijk en loopbaan. We stemmen onze onderwijsactiviteiten en de begeleiding van studenten daarop af. Individuele leerwegen vragen om meer persoonlijke begeleiding.
- **Ontwikkelen** - Door te investeren in onze eigen competenties investeren we in onszelf als professionele en succesvolle onderwijsorganisatie. Concreet betekent dit, dat medewerkers aantoonbaar werken aan hun eigen ontwikkeling en dat het ROC hiervoor ruimte en faciliteiten biedt. Dat kan op verschillende manieren: door training en scholing, intervisie, teamleren, participatie in netwerken of door praktijkoriëntatie. Door op alle niveaus in de organisatie te investeren in onze eigen ontwikkeling bouwen we aan een professionele leergemeenschap die kritisch is en voortdurend en systematisch blijft werken aan verbetering. Ook zullen we meer dan voorheen investeren in relevante praktijkervaring van onze medewerkers. Daardoor wordt het onderwijs verrijkt en kunnen we onze studenten beter ondersteunen bij keuzes in hun studieloopbaan. Ook leidt het tot verhoging van de wendbaarheid van onze organisatie: snellere vernieuwing en aanpassing van ons onderwijs.

- **Samenwerken** - We willen de samenwerking met onze werkvelden en de andere opleiders binnen de regionale onderwijsketen de komende jaren verder intensiveren. Op die manier kunnen we de kwaliteit van ons eigen aanbod en dat van andere instellingen in de regio beter afstemmen op de behoeften van de studenten. Intern gaan colleges in dezelfde sector intensiever met elkaar samenwerken en de afstemming met hun gezamenlijke werkvelden vormgeven. Maar ook over de sectoren heen zullen colleges vaker samenwerken in zogenaamde *crossovers* omdat nieuwe technologieën steeds vaker tussen sectoren ontstaan. Afstemming van programma's, aanbod, voorzieningen met primair- en voortgezet onderwijs en mbo- en hbo-opleidingen in de regio moeten leiden tot doorlopende leerlijnen en betere doorstroommogelijkheden voor studenten. Door die intensievere samenwerking ontstaat een samenhangend voorzieningenniveau waarmee West-Brabant zich kan profileren als excellente onderwijsregio. ROC West-Brabant wil bij de totstandkoming hiervan een initiërende rol spelen.

Met onze werkvelden creëren we op alle niveaus verbindingen die leiden tot actieve bijdragen aan verbetering van het onderwijs. Per sector wordt een Raad van Advies in het leven geroepen om die rol op een structurele wijze te gaan vervullen. Bij de ontwikkeling van loopbaanleren leveren ook de werkvelden een bijdrage vanaf de fase van loopbaanoriëntatie. Om onderwijs en praktijk nog eens extra met elkaar te verbinden komen er voor docenten van ROC West-Brabant mogelijkheden om stages te volgen in de werkvelden. Door zo te werken willen we toekomstgericht blijven en ons aanbod van opleidingen actueel en relevant houden.

De basis op orde

ROC West-Brabant zorgt voor optimale organisatorische randvoorwaarden en garandeert zo dat de basis op orde is. In elk geval wordt steeds voldaan aan alle inspectiestandaarden. De continuïteit en financiële stabiliteit van de organisatie zijn gegarandeerd en op orde dankzij actueel inzicht in resultaten en systematische sturing op basis van risicoanalyses, meerjarenprognoses en meerjarenplannen. Het ROC staat bekend als een aantrekkelijke werkgever en is in staat de juiste werknemers te werven en aan zich te binden. Dat is zeker van belang in een tijd dat we te maken krijgen met een forse uitstroom als gevolg van onze leeftijdsopbouw. Dat vraagt om het behouden en aantrekken van kritische kennis en recente praktijkervaring.

Op rocwb.nl is de volledige tekst te lezen van de 'Strategie 2020 ROC West-Brabant'

1.1.3 Organisatiemodel

Het hart van ROC West-Brabant bestaat uit herkenbare, relatief kleinschalige vmbo-scholen en mbo-colleges die verspreid zijn over de regio, met onderscheidende opleidingsportfolios en een herkenbaar eigen merkprofiel. De scholen en colleges vormen, met ieder een eigen naam, het gezicht van onze organisatie voor leerlingen, studenten, ouders en de lokale omgeving. Het ROC vormt de strategische verbinding tussen alle scholen en colleges: als geheel zorgen we voor een dekkend onderwijsaanbod in de regio en zorgen we ervoor dat de basiskwaliteit in alle teams op orde is. Het ROC is gesprekspartner voor regio en overheid en organiseert de ondersteunende dienstverlening.

Binnen onze mbo-colleges werken zo'n tachtig resultaatverantwoordelijke teams. In het vmbo zijn er meestal twee teams per school, één voor de onder- en één voor de bovenbouw, die zich ontwikkelen naar resultaatverantwoordelijkheid. De ruim honderd teams binnen ons ROC krijgen de ruimte en verantwoordelijkheid om de eigen professionaliteit te versterken en zo de (collectieve) ambities en prestaties te realiseren en optimaliseren.

In de Strategie 2020 streven we naar intensivering van de onderlinge samenwerking tussen scholen en colleges. Deze intensivering is in 2015 voorbereid met een heel wezenlijk vertrekpunt, namelijk een gezamenlijke onderwijsvisie gericht op loopbaanleren. Om ons onderwijs veel meer in te richten rondom de leerling of student en zijn loopbaanleren centraal te stellen, beschouwen we de samenwerking tussen onze scholen en colleges als een randvoorwaarde. Juist vanwege loopbaanleren verwachten we dat studenten vaker een portfolio zullen gaan volgen over meerdere colleges heen.

De Strategie 2020 is uitgewerkt in concrete doelen- en routekaarten, zodat iedereen in de organisatie weet wat van hem of haar verwacht wordt in de opeenvolgende jaren richting 2020. Ook in 2015 heeft ons dat geholpen bij het aanbrengen van focus op enkele belangrijke thema's.

1.2 Ons motto verklaard: Cultuur in transitie

Onze opdrachten voor 2015 in een notendop waren:

1. Het voorbereiden van aanpassingen in het onderwijs in het kader van de herziening kwalificatiestructuur in het mbo en de vernieuwde bovenbouw in het vmbo.
2. Het uitwerken van onze Strategie 2020 richting alle organisatieonderdelen, ook verankerd in de planning- en controlcyclus.
3. Het realiseren van borging van onze onderwijskwaliteit, uitgaande van het doorlopen van een plan-do-check-act-cyclus per school conform het kwaliteitssysteem.

Voor wat betreft het eerste punt zijn we op koers en zullen we met ingang van schooljaar 2016-2017 het onderwijs conform de nieuwe kaders aanbieden.

Voor wat betreft het tweede punt zijn grote stappen gezet. De Strategie 2020 is klaar en heeft al grote invloed gehad op het proces van samenstellen van de jaarplannen van de organisatieonderdelen en de begroting voor 2016. De verbeteringen in de planning- en controlcyclus komen mede voort uit ingrepen die de afgelopen jaren in onze organisatie hebben plaatsgevonden, met een positief effect op onze financiën. Die lijn heeft zich voortgezet: we sluiten 2015 af met een positief resultaat van €5 miljoen.

Aangaande het derde onderwerp zijn wij helaas niet tevreden. Op tal van plekken wordt gewerkt én geleverd zoals van ons mag worden verwacht. Veel gaat dus goed. In het vmbo krijgen we hiervan gelukkig een bevestiging in rapporten van audits en Inspectie dat hier de kwaliteitsborging op orde is.

Echter, de kwaliteitsborging in het mbo voldoet niet aan het Toezichtkader BVE. De Inspectie van het Onderwijs constateerde dat in het najaar van 2015 in de vorm van een onvoldoende beoordeling in de Staat van de Instelling (*zie bijlage 1*). Zowel voor (AOC) Prinsentuin College als voor ROC West-Brabant was de conclusie op dit punt negatief. Anders gezegd, wij hebben niet afdoende kunnen aantonen dat onze studenten in het mbo kunnen rekenen op de kwaliteit die zij van ons mogen verwachten. Hoezeer ook de geleverde en ervaren kwaliteit op veel plekken op orde is, we zullen die kwaliteit moeten borgen.

Besturing, eigenaarschap en cultuur binnen ons ROC vragen om die reden om een herijking, een professionaliseringslag; om duidelijke afspraken over welk gedrag vereist is van ieder van ons, ook als het gaat om het voorbeeldgedrag

van leidinggeevenden. Wij zijn ervan overtuigd dat door hier aan te werken, we substantiële stappen kunnen zetten om onze kwaliteitsborging op orde te krijgen. We zijn ons ervan bewust dat we in 2015 pas eerste stappen hebben gezet in een proces dat enkele jaren zal duren. Om deze reden is het motto van dit verslagjaar:

Cultuur in transitie

1.3 Onderwijs in 2015

Het inspectieonderzoek naar de Staat van de Instelling leverde een teleurstellend beeld op. Dit heeft de organisatie, waar het gaat om kwaliteitszorg en -borging in het mbo, in de laatste paar maanden van 2015 op scherp gezet. In het vmbo speelt deze problematiek niet.

1.3.1 Onderwijskwaliteit in het mbo

Gedurende het jaar is zeker veel gedaan op het vlak van onderwijskwaliteit. De bevindingen van de Inspectie ten aanzien van het mbo vormden in het najaar van 2015 echter een wake up call: de inspanningen bleken niet voldoende. De gekozen aanpak om de kwaliteitssystematiek op het niveau van de individuele colleges en scholen te bestendigen, bracht onvoldoende resultaat.

Het inspectierapport over de Staat van de Instelling schetst in het najaar het volgende beeld:

- Voor ROC West-Brabant is sprake van een gering tot matig risico voor de kwaliteit van het onderwijsproces, de stabiliteit van de organisatie en management en de kwaliteit van de examinering. De kwaliteitsborging is onvoldoende.
- Voor (AOC) Prinsentuin College is sprake van veel risico's voor de kwaliteit van het onderwijsproces, de examinering, de opbrengsten, de tevredenheid van studenten, medewerkers en stabiliteit van organisatie en management. De kwaliteitsborging is onvoldoende.

Bronnen:

STAAT VAN DE INSTELLING MBO – Zowel ROC West-Brabant als Prinsentuin College, vastgesteld 2-10-2015

De hoofdoorzaken op basis van een interne analyse:

- Teamontwikkeling en kwaliteitszorg functioneren los van elkaar. Daardoor zijn verantwoording en monitoring van teamresultaten ontoereikend.
- Onze professionele cultuur verdient verbetering voor wat

betreft eigenaarschap en actiegerichtheid.

- De sturing in de lijn dient meer uit te gaan van resultaat-afspraken en een check daarop.
- De plan-do-check-act-cyclus dient meer systematisch en volledig te worden doorlopen.
- Het examenproces moet worden gezien als kerntaak. De procesborging dient verbeterd te worden.

Dat het echt anders en beter moet, is in de laatste periode van 2015 op alle niveaus in de organisatie met voorrang aan de orde gesteld en duidelijk doorgedrongen. Op ROC-breed niveau dient verbinding te ontstaan tussen de colleges in een effectieve gezamenlijke kwaliteitssystematiek. Kwaliteit is dus topprioriteit: dit is vertaald in verbeterplannen die in uitvoering genomen zijn. De Raad van Bestuur voert actieve regie op de uitvoering. Ter versterking en borging van het proces is inmiddels een programmadirectie Kwaliteit ingericht, die met ingang van januari 2016 de uitvoering van de actieplannen ondersteunt en monitort. Voorbeelden:

- Nog in 2015 zijn al 50 onderwijsteams gestart met een intensief traject van kwaliteitszorg en teamontwikkeling. Inmiddels hebben alle teams (ruim 80 in totaal in het mbo) deze 'on the job' training afgerond. Het management is actief betrokken. Borging geschiedt door management en auditteams.
- Resultaatverantwoordelijkheid op het niveau van management wordt versterkt. Per college wordt een analyse en een daarop gebaseerd verbeterplan gemaakt door het betreffende managementteam.
- Voor inhoudelijke afstemming en verbinding tussen de collegedirecteuren in het mbo is een kwaliteitsraad geïnstalleerd. Als eerste opdracht wordt de examenorganisatie versterkt en op orde gebracht, uniform en standaard binnen het ROC.
- We hebben tal van stappen gezet om te werken volgens de eisen van een professionele cultuur. Dat betekent van hoog tot laag werken aan gedrag, zodat dat we betere afspraken maken en nakomen en we elkaar aanspreken op resultaten en gedrag.
- Al sinds de samenvoeging van de ondersteunende diensten vanaf 2014, geldt dat we processen standaardiseren. Dat wordt verder versterkt. Er wordt gewerkt aan een systematisch plan-do-check-act-bedrijfsproces dat loopt van team naar college naar ROC-niveau en vice versa. Het fundament wordt versterkt door ervoor te zorgen dat de administratieve verplichtingen rond kwaliteit volledig op orde zijn. Dat geldt bij uitstek voor het examenproces.

1.3.2 Belangrijke ontwikkelingen in 2015

In augustus 2015 is de eenheid Onderwijs gestart. Met het vormgeven van deze eenheid wordt de dienstverlening richting de scholen en colleges op het gebied van onderwijsbeleid, kwaliteitszorg, internationalisering en innovatie krachtiger gepositioneerd en zullen opbrengsten van deze ondersteunende activiteiten beter gemonitord kunnen worden. Het daadwerkelijk inrichten van de eenheid loopt door in 2016.

De verantwoordelijkheid voor het primaire proces ligt bij de directeuren van scholen en colleges.

In 2015 werden, ROC-breed en in gezamenlijkheid, de eerste stappen gezet ten aanzien van enkele belangrijke thema's:

• **Herziening kwalificatiestructuur (HKS)**

Voor de invoering van de herziene kwalificatiestructuur per 1 augustus 2016 herschrijven de mbo-colleges alle opleidingsprogramma's. Vijf pilot-opleidingen startten al in augustus 2015 met de herziene kwalificaties; de ervaringen van deze pilots werden gebruikt bij het vormgeven van de herziening in alle opleidingen ROC-breed. De herziening betekent dat, naast de basis- en profieldelen, de student kan kiezen uit verbredende of verdiepende keuzedelen. Uit het landelijk totaal aanbod van 425 gepubliceerde keuzedelen zijn 15 keuzedelen gekozen die ROC-breed aangeboden gaan worden, de zogenaamde ROC-generieke keuzedelen.

• **Portfoliobeleid**

Naar aanleiding van de rapportage van Mbo 2015 aangaande portfoliobeleid in het mbo en de herziening kwalificatiestructuur, worden bij het samenstellen van het nieuwe opleidingsaanbod de criteria doelmatigheid, arbeidsmarkt- én doorstroomrelevantie gehanteerd. In de komende jaren wordt dit portfoliobeleid structureel ingebed. In 2015 vond al een intensieve portfolio-evaluatie plaats tussen alle mbo-colleges. Op basis daarvan werd onder andere binnen het techniekonderwijs het aantal crebo's verminderd.

• **Associate Degree (AD)-trajecten**

In samenwerking met Avans, Hogeschool Zeeland en Scalda onderzoekt ROC West-Brabant de markt voor een op te richten regionaal AD-college (RAC). Het doel is voltijds AD-trajecten in te richten, de doelgroep is de mbo niveau 4-student. In 2015 is gestart met de marktverkenning in de regio Zuidwest-Nederland. Gestreefd wordt om in september 2017 te starten met deze opleiding. Wij zien deze ontwikkeling als een mooie kans om de ontwikkel-

mogelijkheden voor onze studenten verder te verruimen.

• **Entreeopleidingen**

Er is een start gemaakt met het uniform inrichten van de entreeopleidingen binnen het ROC: een entreeopleiding die kan worden aangeboden op verschillende locaties met alle uitstroomprofielen, inclusief het groene onderwijs. Daarbij dienen we te opereren binnen een door de minister versoberd financieel kader.

• **Kwaliteits- en excellentieplan**

Naast de hierboven beschreven onderwijsbeleidsthema's zijn in het kwaliteitsplan 2015-2018 voor de komende jaren nog de volgende thema's gedefinieerd: terugdringen voortijdig schoolverlaten (VSV) en professionalisering. In het in 2015 opgeleverde Excellentieplan 2015-2018 is vastgelegd dat een nieuw aan te stellen excellentieambassadeur de excellentiecultuur ROC-breed zal uitrollen, waarbij deelname aan Skills wedstrijden, de reeds genoemde AD-trajecten, extra keuzedelen en internationalisering voor onze excellente studenten de standaard worden. Het plan werd positief beoordeeld door 'Mbo in Bedrijf' en is ingebed in de Strategie 2020.

1.3.3 Overige ontwikkelingen per schooltype

Hierna volgen enkele van de belangrijkste ontwikkelingen binnen het vo / vmbo, mbo, educatie, contractonderwijs en onderwijsaanbod waarin wordt samengewerkt met derden:

• **Vmbo**

- In het vmbo zet de positieve lijn zich voort. Er wordt bestendig en voortdurend gewerkt aan borging en kwaliteitsversterking; daarnaast wordt ook in het geheel van de vmbo-scholen geïnvesteerd in goed toegerust management, meer samenwerking en het delen van 'best practices'.
- De vernieuwde bovenbouw met beroepsgerichte profielen wordt voorbereid en is vanaf schooljaar 2016-2017 geïmplementeerd.
- Vooruitlopend op de realisatie van de Strategie 2020 voor het ROC, werd begin 2015 het Schoolplan 2015-2018 vastgesteld voor alle scholen in de VMBO Entiteit. Het vond zijn richting onder andere in finishfoto's 2014 en 2018, de Wet Voortgezet Onderwijs, het sectorakkoord VO 2014 en het toetsingskader van de Inspectie.
- In 2015 'verhuisde' de Internationale Schakelklas organisatorisch vanuit het mbo, als onderdeel van Kellebeek College, naar de VMBO Entiteit. Een andere ontwikkeling was dat vanwege de onverwacht grote instroom van vluchtelingen geïmproviseerd diende te worden voor passende onderwijshuisvesting. In Bergen

op Zoom bijvoorbeeld werd uitgeweken naar een leegstaande locatie. Zo hebben we het opleidingsaanbod in lijn kunnen brengen met de vraag. Op deze manier probeert ROC West-Brabant een snelle en effectieve bijdrage te leveren aan een grote maatschappelijke uitdaging.

- **Vo**

Graaf Engelbrecht (mavo, havo en vwo) in Breda ontving in 2015 voor mavo het aangepaste arrangement zwak. De school werkt al langer planmatig aan verbeteringen die na verloop van tijd zichtbaar zullen gaan worden in de driejaarsgemiddelden. Binnen het Bredase aanbod heeft de school zich nadrukkelijk kunnen profileren als dé school met een sportprofiel. Uit de eerste tekenen van belangstelling lijkt de markt dit te waarderen.

- **Mbo**

Voor de ontwikkelingen in het mbo verwijzen we naar de uitgebreide toelichting in *paragraaf 1.3.1*. De ontwikkelingen ten aanzien van de herziening kwalificatiestructuur werden al bij de ROC-brede ontwikkelingen in deze paragraaf genoemd.

- **Educatie**

Met de samenwerkende gemeenten in onze regio werd in 2014 een meerjarig contract afgesloten om volwasseneneducatie te verzorgen. Kennis en infrastructuur in Educatie zijn daarmee geborgd tot en met 2017.

- **Contractonderwijs**

ROC West-Brabant heeft ervoor gekozen om een bepaalde vorm van bedrijfsopleidingen te blijven aanbieden. In 2015 is er specifiek voor gekozen om dat niet meer onder de vlag van een aparte BV te doen, maar in een aangepaste en eenvoudige vorm onder de vlag van het ROC. Een bescheiden bemensing van een ondersteuningseenheid werd in 2015 gerealiseerd, zodat de colleges zich maximaal kunnen richten op het realiseren van de opleidingen.

- **Samenwerking met derden**

ROC West-Brabant is aangesloten bij drie grote RIF-projecten, zowel in het kader van de Zorgboulevard Roosendaal, onderhoud aan composieten als de vorming van de Bouwschool Breda. In *hoofdstuk 3* worden deze RIF-projecten nader toegelicht. We zijn er trots op dat alle aanvragen voor ontwikkelingsgeld die in 2015 werden gedaan, daadwerkelijk zijn gehonoreerd. Dat biedt ons ROC ruimte om samen met andere spelers in de regio een wezenlijke bijdrage te leveren aan de ontwikkelingen van de regionale speerpunten. Overigens kregen we in 2015 een positieve audit op het Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Biobased.

1.4 Bedrijfsprocessen en inhoudelijke beleidsterreinen

1.4.1 Bedrijfsprocessen

2015 was een transitiejaar op meerdere gebieden. De Strategie 2020 werd opgesteld, de externe bekostigingssystematiek veranderde, de eerste centraliseringsslag van stafdiensten werd afgerond en bracht verdere verbeteringen in onze planning- en controlcyclus.

Onder de noemer 'ROC Service en Advies' (RSA) ontwikkelen we een gezamenlijke, meer eenduidige, professionele en geautomatiseerde ondersteuning. Sinds 2014 werken de financiële-, deelnemers- en salarisadministratie binnen 'ROC Diensten'; daarnaast richtten we 'Bedrijfsvoering' in met de beleidsadviesfunctie voor human resources (HR), business control en juridische zaken. Beide onderdelen werken voor alle scholen en colleges vanuit een gezamenlijk ROC-breed referentiepunt. Voor het ingroeien in de nieuwe processen en werkwijzen was een periode tot einde 2015 uitgetrokken. Deze reorganisatie wierp in 2015 duidelijk merkbaar de eerste vruchten af, vooral op het vlak van onze business control:

- Management- en kwartaalrapportages zijn sterk verbeterd en geven een meer geïntegreerd beeld van resultaten en risico's. Deze positieve lijn zet zich zichtbaar voort.
- Sturing op het behalen van afgesproken resultaten is hierdoor verstevigd. Dat heeft bijgedragen aan bijsturing gedurende het jaar, waardoor realisatie van activiteiten binnen de begroting 2015 kon blijven.
- Het begrotingstraject voor de meerjarenbegroting en begroting 2016 kreeg een fikse verbeteringslag. Zeker gezien het feit dat de begroting een directe relatie heeft gekregen met het meerjarenplan 2020 en de daarvan afgeleide jaarplannen voor 2016 op het niveau van scholen, colleges en ondersteunende diensten. Onze verbeterde planning- en controlcyclus kreeg hierdoor een stevige impuls.
- De financiële vooruitzichten en risico's zijn voor de komende jaren goed in beeld gebracht. Dat verstevigt onze strategische besluitvorming.

De meer administratieve processen verdienen evenwel nog extra aandacht. Om de scholen en colleges maximaal te ondersteunen, is een versnelling in proces- en kwaliteitsverbetering van de dienstverlening nodig. De automatisering, waartoe ook in 2015 stappen zijn gezet, zal daaraan een bijdrage gaan leveren en vraagt nog geruime

tijd aandacht en middelen. Voor ROC Diensten is daarom besloten om de in 2015 voorziene personeelsreductie over een langere periode uit te smeren.

In 2016 is voorzien in de centralisering van de nog 'overblijvende' ondersteunende activiteiten (RSA2), namelijk Marketing en Communicatie en Huisvesting en Facilitair.

1.4.2 Personeel

Met de centralisering van onze Human Resource-staf (HR) beoogden we dit beleidsterrein te verstevigen en te professionaliseren. Om dit versneld en verbeterd te realiseren zijn eind 2015 twee beleidsmedewerkers toegevoegd. Zij hebben als specifieke taak beleid op diverse terreinen verder te ontwikkelen en verbeteren, zoals terugdringen van ziekteverzuim, professionalisering en mobiliteit.

In 2015 is op enkele terreinen in onze personeelszorg vooruitgang geboekt, bijvoorbeeld met de ontwikkeling van een ROC-breed management development traject. Daarnaast ontwikkelde de ROC Academie zich verder en realiseerde een opleidingsaanbod dat steeds krachtiger bijdraagt aan de ontwikkeling van onze medewerkers. Wij boekten geen verbeteringen in het ziekteverzuim.

Voor 2016 zal op HR-vlak stevig worden doorgepakt op een aantal dossiers, zoals het opstellen van een integraal personeelsbeleid. Dit hangt samen met de ambitie van goed werkgeverschap: we willen onze medewerkers faciliteiten bieden om zich voortdurend te ontwikkelen en professionaliseren. Daarnaast zal de aanpak van het ziekteverzuim veel aandacht krijgen.

1.4.3 Huisvesting

Een van de doelen voor 2015 betrof het herzien van onze langere termijn huisvestingsplannen. Inmiddels is er een vastgesteld huisvestingsplan met als scope het jaar 2030. Besluiten over actuele huisvestingsvraagstukken kunnen we gedegen nemen nu we beschikken over een langjarige visie en prioriteitstelling; het betreft immers investeringen voor een periode van dertig of veertig jaar. Het huisvestingsplan 2030 vormt een referentiepunt waaraan we ontwikkelingen om ons heen de komende jaren kunnen toetsen.

We voorzien overigens een beperkte krimp vanwege ontwikkelingen in demografie, een grote behoefte aan flexibilisering van gebouwen en een clustering van scholen en colleges.

Ons huisvestingsportfolio is in 2014 beoordeeld door een externe partij; we weten dat onze bedrijfswaarde op orde is en dat er geen sprake is van bijzondere risico's. Wel moeten we er op blijven letten dat de bezetting in al onze panden op orde is. Met name het Trivium in Etten-Leur verdient daarom extra aandacht. De verhuur aan externe partijen verloopt minder gemakkelijk dan in het verleden.

1.4.4 Informatisering

In 2015 is het eerste meerjarenplan met betrekking tot informatiemanagement richting 2020 uitgebracht. Dit relatief jonge vakgebied heeft hiermee binnen ons ROC richting gekregen. In zes programmalijnen schetst het plan op welke wijze onze informatisering in 2020:

- in lijn is met maatschappelijke ontwikkelingen, ontwikkelingen in het onderwijs, onze Strategie 2020 en specifieke ontwikkelingen in IT en informatisering
- bijdraagt aan behoeftes binnen ons ROC. Actueel is daarbij de huidige behoefte aan systematisering en automatisering op de gebieden van onderwijskwaliteit en bedrijfsprocessen om zo een bijdrage te leveren aan kwaliteitsverbetering, efficiëntie en professionalisering en een moderne IT-omgeving.

Leiden activiteiten tot keuze en aanschaf van applicaties, dan gelden daarbij enkele uitgangspunten:

- het ondersteunen van werken in de 'cloud'
- het bieden van een uniforme, ROC-brede oplossing
- het aansluiten op de gebruikerswens van beschikbaarheid, 'any time, any place & any device'
- het gebruikmaken van data uit (onze eigen) unieke bronsystemen.

De eerste stappen op basis van dit plan zijn gezet. Zo is bijvoorbeeld in het vmbo de implementatie van het nieuwe leerlinginformatiesysteem Magister medio 2015 gestart en inmiddels sinds februari 2016 in gebruik. Voor het mbo is het programma van eisen voor het deelnemersinformatiesysteem afgerond en is de aanbestedingsprocedure voor een nieuwe applicatie opgestart. Eind 2015 zijn we gestart met de implementatie van een managementinformatie-rapportagesysteem, een positieve impuls voor de planning- en controlcyclus.

1.4.5 Financiën

Het financieel resultaat in 2015 is fors verbeterd ten opzichte van eerdere jaren. Voor de komende drie jaren voorzien we een bescheiden positief resultaat in 2016 en 2017 en een groter positief resultaat in 2018. Ons ruime eigen vermogen en solide ratio's voor solvabiliteit en liquiditeit zullen ons helpen om deze jaren positief te volbrengen. ROC West-Brabant is financieel gezond.

In het eerste kwartaal 2016 zijn aanvullende beheersmaatregelen doorgevoerd, zoals een taakstelling bij tegenvallers en een herbevestiging van het taakstellende karakter van de begrotingen van de organisatieonderdelen. Gericht op 2017 en 2018 is in het eerste kwartaal 2016 een aanvullende analyse gemaakt van de te verwachten studiewaardengelden. Op basis daarvan is besloten de huidige begrotingen 2017 en 2018 niet aan te passen.

1.4.6 Governance

Consistent management, samenhangend beleid, processen en bevoegdheden zijn onderwerpen die stuk voor stuk nadrukkelijk aan de orde kwamen toen het vraagstuk prominent werd welke mogelijkheden we hebben om het binnen ons ROC écht anders te organiseren. Governance is dan ook een blijvend onderwerp van aandacht.

In 2015 zijn op het vlak van governance meerdere instrumenten geactualiseerd:

- klachtenregelingen voor interne en externe belanghebbenden met een bijbehorende procedure van omgaan met klachten
- de integriteitscode, die eind 2015 mede werd ondertekend door de Raad van Toezicht en prominent onder de aandacht van alle medewerkers zal worden gebracht
- het Bestuursreglement werd op enkele punten bijgesteld ten aanzien van actuele ontwikkelingen en eisen.

Onze governance is, conform de 'Branchecode goed bestuur in het mbo' op orde.

1.5 Inspraak en relaties met onze omgeving

De werkelijkheid van het ROC speelt zich niet af aan de bestuurstafel. Medezeggenschap en dialoog geven mede invulling aan onze rol in de regio en dragen bij aan een constructief-kritisch oordeel daarvan.

In het kader van de realisatie van de Strategie 2020 voerde

de Raad van Bestuur gesprekken met vele betrokken stakeholders van buiten en binnen het ROC. De intentie om deze gesprekken op enig moment en in enige vorm voort te zetten is inmiddels verwoord in de strategische doelenkaarten en heeft een plek gekregen in de daarop gebaseerde jaarplannen. De dialoog met onze stakeholders wordt een terugkerende activiteit, die structureel input gaat opleveren voor onze jaarplannen.

Het formele overleg op het vlak van medezeggenschap binnen het ROC wordt gevoerd met de Ondernemingsraad (OR) en onderdeelcommissies op entiteitsniveau. Daarnaast hebben veel van onze scholen en colleges een Ouderraad en een Leerlingen- en Studentenraad, waarvan vertegenwoordigers in een centrale raad overleggen met de Raad van Bestuur. Met veel respect, gedegenheid en gedrevenheid wordt hier gedeeld en gediscussieerd. Voor de Raad van Bestuur is dit waardevol, de gesprekken leveren vaak nieuwe inzichten, veelal gedeelde standpunten en vooral zicht op beleving ten aanzien van tal van zaken van diverse stakeholders in ons ROC.

Uit een evaluatie die in 2015 plaatsvond, bleek een actieve rol van de directeur op een school of college positief bij te dragen aan de interesse van leerlingen en studenten om lid te zijn van een raad. Vooral in het mbo vraagt medezeggenschap om extra inspanning.

Regelmatig worden andere manieren aangeboord om aan de dialoog invulling te geven. Dit zijn enkele voorbeelden:

- enkele malen per jaar worden vragen voorgelegd aan een digitaal medewerkerspanel, dat een representatieve vertegenwoordiging van ons ROC vormt
- er vindt jaarlijks een aantal lunchgesprekken plaats met leerlingen en studenten
- de Raad van Bestuur bezoekt met regelmaat onderwijsteams
- het netwerk van conciërges heeft enige malen per jaar contact met de Raad van Bestuur.

1.6 Hoe ver is onze transitie? Naar 2016 en verder

Realiseerden we de voorgenomen plannen? Deden we dat op een verantwoorde manier en met een resultaat om trots op te zijn? Hoe ver zijn we met onze transitie en geeft dat voldoende zekerheid voor de komende jaren?

1.6.1. Gerealiseerd in 2015

Als wij beoordelen in hoeverre de voorgenomen doelen voor 2015 zijn gerealiseerd, dan ziet dat er in hoofdlijnen als volgt uit:

- Het meerjarenplan 2015-2020 is afgerond in de Strategie 2020. Er zijn 'roadmaps' gemaakt voor de komende jaren met heldere doelen en taken voor alle organisatieonderdelen. De ontwikkeling van jaarplannen en begrotingen voor 2016 heeft hierdoor een duidelijk merkbare verbetering slag gekregen.
- De kwaliteit van veel opleidingen is op orde. De opleidingen waar de Inspectie onvolkomenheden heeft geconstateerd, staan onder scherp intern toezicht om planmatig te verbeteren. Binnen ons ROC is het bewustzijn dat onderwijskwaliteit geen toeval mag zijn sterk vergroot; dit vormt een basis voor duurzame verbeteringen.
- De implementatie van het kwaliteitszorgsysteem in het mbo is onvoldoende snel verlopen. In het mbo dient de borging van de onderwijskwaliteit versneld te worden gerealiseerd. De basis daarvoor is eind 2015 gelegd in de vorm van een programmadirectie met een opdracht en een mandaat. In de eerste helft van 2016 zijn grote stappen gezet. Zo rondde 80 teams scholing af om hun teamplan te kunnen maken en kwam het management bijeen in een tweedaagse conferentie rondom de thema's kwaliteitsverbetering en cultuurverandering. Ook is een centrale examencommissie ingericht en is de teamresultatenbox beschikbaar gekomen voor alle teams en management.
- De voorbereidingen van enkele grote onderwijskundige veranderingen lopen op schema, ten aanzien van:
 - de vernieuwde bovenbouw in het vmbo
 - de entreeopleidingen, de vernieuwde kwalificatiedossiers en de ontwikkeling van keuzedelen in het mbo.
- Met het regionale hbo en enkele roc's (Hogeschool Avans, HZ University of Applied Sciences, ROC Scalda en ROC West-Brabant) is een samenwerking opgestart om te komen tot een aanbod van Associate Degree opleidingen. Dit heeft recent geleid tot het voornemen van de

hbo-instellingen om in Roosendaal een AD-instituut te vestigen.

- Er is een kwaliteitsplan (als onderdeel van het Bestuursakkoord Mbo) opgesteld; de uitvoering is gestart.
- Professionalisering van alle medewerkers is een belangrijke component geworden van ons meerjarenplan en ons kwaliteitsplan. Een management development traject voor alle leidinggevenden is opgestart; kwaliteitszorg is hierin een integraal onderdeel. Verder zijn afspraken gemaakt over het gedrag dat hoort bij een professionele cultuur en hoe de leidinggevenden en hun teams daaraan uitvoering gaan geven.
- De uitvoering van initiatieven rondom 'Leven Lang Leren' hebben een start gekregen met de inrichting van het onderdeel Bedrijfsopleidingen. De eerste resultaten verwachten we in 2016.
- De nieuwe gezamenlijke organisatieondersteuning op ROC-niveau heeft in 2015 aantoonbare verbeterstappen gezet. Een aantal zaken vraagt echter nog nadrukkelijke ontwikkeling; voorbereidende stappen zijn daarin gezet, bijvoorbeeld door de inhuur van specifieke capaciteit, de aanschaf van enkele nieuwe applicaties en de verbetering van een aantal (administratieve) processen.
- Het strategisch huisvestingsplan 2030 is vastgesteld.
- De aanpak voor risicomanagement heeft vorm gekregen. Een samenvatting daarvan is te vinden in *paragraaf 8.3*.

1.6.2 Doelen voor de toekomst

Voor de komende jaren dient ROC West-Brabant rekening te houden met veranderingen in te verwachten aantallen leerlingen en studenten, de gewijzigde bekostiging en veranderingen in het onderwijs. Het meerjarige financiële kader dwingt ons tot keuzes om het financiële meerjarenperspectief positief te houden.

In *hoofdstuk 8 Continuïteitsparagraaf*, wordt nader ingegaan op de te verwachten trends, mogelijke risico's en passende maatregelen.

Voor 2016 zijn dit de thema's en bijbehorende concrete doelen:

Belangrijkste thema's	Doelen
Voldoen aan inspectiestandaarden ten aanzien van onderwijskwaliteit	Alle scholen en colleges voldoen aan de inspectiestandaarden conform de kwalificatie 'voldoende'.
Versterken teamontwikkeling	Kwaliteitszorg in teams versterken, teamfunctioneren op orde brengen, teamontwikkelplannen implementeren. De al lopende trainingen worden voorgezet.
Terugdringen ziekteverzuim	Vaststellen van en uitvoering geven aan een ziekteverzuimbeleid.
Uitvoeren van gesprekscyclus	Implementatie van het Persoonlijk Ontwikkel Plan (POP) en 100% uitvoering geven aan de gesprekscyclus.
In werking brengen van loopbaanleren	Het ontwikkelen van instrumentarium om bij studenten de voortgang in hun loopbaancompetenties vast te stellen; het vaststellen van het aanbod van keuzemodules; het voorbereiden van een loopbaangerichte leeromgeving per college.
Omschrijving realiseren van functies en rollen	Vaststellen van de minimumeisen per functie en rol in het primair proces.

1.7 Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur staat in contact met alle niveaus binnen ROC West-Brabant. Zeker gezien de thematiek in 2015 was er veel en intensief overleg met vele belanghebbenden.

De eerste helft van 2015 vond de werving plaats van een derde lid van de Raad van Bestuur. Daartoe besloot de Raad van Toezicht eind 2014, gezien de taken en uitdagingen die men toen voorzag op het gebied van Financiën en Control, ICT en de verdere centralisatie van de ondersteuning. Per 1 september trad Rob Neutelings aan. Voorheen was hij werkzaam bij de Vrije Universiteit (VU) Amsterdam, laatstelijk als interim-directeur van de dienst IT. Bij het ROC is hij belast met onder andere de financiële portefeuille.

De Raad van Bestuur in nieuwe samenstelling heeft veel aandacht besteed aan eigen evaluaties van het bestuurlijk functioneren en een herziening van de portefeuilverdeling tussen de leden. De uitbreiding wordt in 2018 geëvalueerd.

Het eerder ingezette traject om samen met directeuren intensief aandacht te besteden aan cultuurveranderings-thema's en leiderschapsvraagstukken werd voortgezet. Vanzelfsprekend sloot dit direct aan op de eerdergenoemde

belangrijke thema's in 2015 met betrekking tot de onderwijskwaliteit, Strategie 2020 en de jaarlijkse planning- en controlcyclus. Verantwoordelijkheden, rollen en een cultuur van 'afspraak = afspraak' waren daarbij aan de orde. Het organisatiemodel is daarbij geen vrijbrief voor vrijblijvendheid; het is een opdracht om er samen wat van te maken.

In december vond wederom een verandering plaats in de samenstelling van de Raad van Bestuur. Ilona Dulfer trad terug als lid van de Raad van Bestuur. In het voorjaar van 2016 vond daarom een wervingstraject plaats, op basis waarvan inmiddels een geschikte kandidaat door de Raad van Toezicht is benoemd per 1 september 2016.

In dit hoofdstuk hebben wij op hoofdlijnen de belangrijkste en opvallende ontwikkelingen in ons ROC geschetst. In de hoofdstukken hierna volgt verdieping en verbreding. Vanaf deze plek willen wij alle medewerkers van ROC West-Brabant danken voor hun rol in ontwikkelingen die het ROC verder brachten. We vinden elkaar in een gezamenlijk doel: tevreden leerlingen en studenten.

Arjan Kastelein
Rob Neutelings

Portefeuilleverdeling Raad van Bestuur in 2015		
	Januari-oktober 2015	Oktober-december 2015
Arjan Kastelein, voorzitter <i>Voorzitter Raad van Bestuur sinds 1-4-2012, werkzaam bij ROC West-Brabant sinds 1-8-2010</i>	Externe representatie Strategie Algemeen bestuurlijke zaken Marketing en Communicatie Huisvesting en Facilitair Financiën Vmbo Openbaar Voortgezet Onderwijs (OVO) Luchtvaartonderwijs Bedrijfsvoering ROC Diensten	Externe representatie Strategie Algemeen Bestuurlijke Zaken Communicatie en PR Facilitair, Inkoop en Huisvesting Concern control Vmbo Openbaar Voortgezet Onderwijs (OVO) Luchtvaartonderwijs
Ilona Dulfer, lid <i>Werkzaam bij ROC West-Brabant als lid Raad van Bestuur van 1-5-2012 t/m 21-12-2015</i>	Onderwijs Kwaliteitszorg Innovatienetwerk Leerlingenzorg Personeel en organisatie Audit en control Internationalisering Servicecentrum Studie en Beroep ROC Bedrijfsopleidingen BV Informatiemanagement IT-Workz BV	Onderwijs Kwaliteitszorg Innovatie Leerlingenzorg HRM Contractonderwijs Servicecentrum Studie en Beroep ROC Bedrijfsopleidingen IT-Workz BV
Rob Neutelings, lid <i>Werkzaam bij ROC West-Brabant als lid Raad van Bestuur sinds 1-9-2015</i>		Financiën en control Informatiebeleid Internationalisering Bedrijfsvoering ROC Diensten
Beloningsbedragen, conform de normering volgens de Wet Normering Topinkomens (WNT) worden genoemd en toegelicht in de Jaarrekening, <i>onder referentie 20</i> . <i>Op rocwb.nl staat de meest actuele portefeuilleverdeling.</i>		

Nevenfuncties Raad van Bestuursleden op 31-12-2015

Arjan Kastelein

- Lid bestuur MBO Raad, bezoldigd*
- Lid bestuur Maintenance Education Consortium, onbezoldigd*
- Lid bestuur World Class Maintenance, onbezoldigd*
- Lid bestuur Coöperatie onderwijshuisvesting Breda e.o. U.A. (Building Breda), bezoldigd*
- Vicevoorzitter Stichting Bentinck Fonds, onbezoldigd

Ilona Dulfer

- Voorzitter Coöperatie Zuidwest Delta, onbezoldigd*
- Lid Raad van Toezicht CIOS Nederland, onbezoldigd*
- Lid Benoemingsadviescommissie MBO Raad, onbezoldigd*
- Voorzitter Stichting Sporttalent en Onderwijs in de Delta, onbezoldigd*
- Vicevoorzitter Raad van Toezicht Bibliotheek Hoekse Waard, bezoldigd
- Voorzitter bestuur Stichting Kinderopvang Cromstrijen, bezoldigd

Rob Neutelings

- Lid Raad van Commissarissen Woningbedrijf Velsen, bezoldigd
- Lid Raad van Toezicht van ROC Leiden (juni 2014-december 2015), bezoldigd

Voor de aanvaarding van een nevenfunctie wordt goedkeuring gevraagd aan de Raad van Toezicht. De criteria op basis waarvan de Raad van Toezicht zijn oordeel geeft, hangen samen met het voorkómen van belangenversterving, redelijkheid in tijdsbeslag en onwenselijke associaties.

* *Werk-gerelateerd. Eventuele bezoldiging wordt overgedragen aan ROC West-Brabant.*

NB. Met bezoldigd wordt bedoeld: een vergoeding op basis van vacatie en/of onkosten

HOOFDSTUK 2
Raad van
Toezicht

Hoofdstuk 2 | Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt integraal en onafhankelijk toezicht op de instelling, in het bijzonder op de Raad van Bestuur en houdt daarbij rekening met het ROC-belang en het publieke belang. In dit hoofdstuk doet de Raad van Toezicht verslag over het gevoerde interne toezicht in 2015.

2.1 Wat doet de Raad van Toezicht

Zowel Raad van Bestuur als Raad van Toezicht van ROC West-Brabant onderschrijven ten volle de 'Branchecode goed bestuur in het mbo', een governance code voor de mbo sector in Nederland. De code is bij ROC West-Brabant ook van toepassing ten aanzien van het vo / vmbo.

Een van de kernelementen van de code is scheiding tussen toezicht en bestuur. De Raad van Bestuur van ROC West-Brabant is verantwoordelijk voor de beleidsvorming en –realisatie en de dagelijkse gang van zaken. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het functioneren van de Raad van Bestuur, het behoud van een gezonde financiële basis op korte en (middel)lange termijn en de aanwezigheid van een strategische visie op het functioneren van het ROC.

ROC West-Brabant startte 2015 met een Raad van Bestuur bestaande uit een voorzitter en een lid. Conform besluitvorming van de Raad van Toezicht ten aanzien van de omvang van het bestuur, is door de raad veel inzet gepleegd voor de werving van een derde lid Raad van Bestuur. Per september is Rob Neutelings aangesteld, met de portefeuille financiën als belangrijk aandachtsgebied. Aan de gewenste uitbreiding van de Raad van Bestuur leek daarmee voldaan. Aan het eind van het jaar is evenwel afscheid genomen van bestuurslid Ilona Dulfer. Daarmee bestaat de Raad van Bestuur weer uit twee leden. De werving van een kandidaat met een onderwijsprofiel voor de invulling van de vacature is voortvarend opgestart. De continuïteit van de borging van de onderwijskwaliteit is zeker gesteld door een zware invulling van een programmadirectie Kwaliteit per eind 2015.

De Raad van Toezicht verricht met vijf leden een talrijk aantal activiteiten. In 2015 vond zes maal een reguliere vergadering plaats, waarbij de Raad van Bestuur aanwezig was. Daarnaast kwam de Raad van Toezicht bijeen voor diverse andere doeleinden, onder andere in het najaar voor een themasessie over het onderwerp onderwijskwaliteit.

Onder andere de volgende onderwerpen stonden in 2015 op de agenda:

Ten aanzien van de jaarlijks zwaarwegende besluiten en rapportages van de Raad van Bestuur die worden voorgelegd aan de Raad van Toezicht

- de jaarrekening en het bestuursverslag van het voorgaande jaar en de managementletter (aandachtspunten naar aanleiding van de accountantscontrole)
- de begroting 2016, waarbij de Raad van Toezicht waardering wenst uit te spreken voor de merkbare verbeteringen in het traject van de totstandkoming daarvan
- het strategisch meerjarenplan, de financiële meerjarenraming, het intern risicomanagement en de rapportage met betrekking tot huisvestingsontwikkelingen
- de huisvestingsnota 2030
- de inhoudelijke bijdrage van de Raad van Toezicht en de uiteindelijke vaststelling van de Strategie 2020 en roadmaps, met de richtingennotitie als basis
- de ontwikkelingen binnen de BV's: ATG en IT Workz en de veranderde positie van ROC Bedrijfsopleidingen, waar een kleine ondersteunende eenheid in de centrale organisatie voor in de plaats kwam
- de voortgang in de ontwikkelingen binnen de ondersteunende diensten onder de noemer van ROC Service en Advies (RSA), waar in 2015 ook de laatste twee diensten Facilitair en Huisvesting en Marketing en Communicatie mee gestart zijn
- visiebrieven van de minister van Onderwijs.

Ten aanzien van het verantwoording afleggen door de Raad van Bestuur over de belangrijkste beleidsterreinen van onderwijsbeleid, onderwijsresultaten, ontwikkeling van deelnemers, schooluitval en financiële resultaten

- de voortgang van Inspectieonderzoeken
- de voortgang van de implementatie van het kwaliteitsstelsel
- rapportages met betrekking tot voortijdig schoolverlaten (VSV)
- de managementrapportages (marap's)
- diverse periodieke onderzoeken (diverse MBO Benchmarks en het Bedrijvenonderzoek)
- toezicht op de bestuurskwaliteit
- toezicht op aanpak en voortgang van Focus op Vakmanschap
- mogelijke aanpassingen in de IT-sourcing strategie, onder andere naar aanleiding van een rapportage van een externe deskundige.

Ten aanzien van het goedkeuring verlenen door de Raad van Toezicht aan diverse documenten

- het Toezichtkader Raad van Toezicht
- de bijgestelde versie van het bestuursreglement
- de bijgestelde portefeuilleverdeling binnen de Raad van Bestuur
- de integriteitscode ROC West-Brabant
- het kwaliteitsplan / excellentieplan ROC West-Brabant
- de gewijzigde procuratieregeling
- de aanschaf van een nieuw leerlinginformatiesysteem voor het vmbo
- het strategisch huisvestingsbeleid.

2.2 Overige activiteiten

Naast de reguliere vergaderingen vond tevens een aantal andere activiteiten plaats.

In 2015 werd een werkbezoek afgelegd aan een van de scholen van het ROC. In april bezocht de Raad van Toezicht het Radius College in Breda. Daar kreeg de raad een presentatie over de clustering van de techniekopleidingen en de wijze waarop deze clustering een bijdrage kan leveren aan de herkenbaarheid van de techniek bij het bedrijfsleven en de studenten. Daarnaast werd ingegaan op het onderwijsconcept dat bij Radius College wordt gehanteerd. Vervolgens was er gelegenheid voor een kennismaking op locatie van de nieuwe Bouwschool Breda. Daar werkt Radius College nauw samen met een aantal externe partijen in een regionaal samenwerkingsverband voor praktijkopleiding voor jonge bouwvakkers. Doel is de verbetering van de aansluiting van het mbo op de regionale arbeidsmarkt in deze sector.

De Raad van Toezicht heeft inmiddels invulling gegeven aan een alternatief voor de jaarlijkse werkbezoeken. Vanaf 2016 streeft de raad naar een intensiever contact met scholen en colleges. Doel daarvan is het verkrijgen van een meer integraal inzicht in de dagelijkse onderwijspraktijk. De raad wenst dit te bereiken door twee maal per jaar gedurende een hele dag een vmbo-school én een mbo-college te bezoeken tijdens schooltijd. Het bijwonen van lessen en het aan thematafels ontmoeten van en praten met leerlingen, studenten, ouders, docenten, overige medewerkers en samenwerkende bedrijven vormen het programma. Het is de bedoeling dat de Raad van Toezicht op deze manier inzicht krijgt in het reilen en zeilen op vier verschillende locaties. Eén dagprogramma heeft inmiddels in 2016 plaatsgevonden.

Andere bijeenkomsten, naast het reguliere overleg, waren de volgende:

- een bijeenkomst met Ondernemingsraad
- een bijeenkomst met vertegenwoordigers van de Centrale Leerlingen- en Studentenraad en de Centrale Ouderraad.

Buiten de reguliere vergaderingen waren er andere overlegmomenten waarbij een of enkele leden van de Raad van Toezicht betrokken waren:

- bilateraal overleg tussen leden van de Raad van Toezicht en een lid van de Raad van Bestuur over tal van onderwerpen
- congresdeelname
- beoordelingsgesprekken met de leden Raad van Bestuur
- selectiecommissies in het kader van de werving van een nieuw lid Raad van Bestuur
- deelname aan het landelijk Platform Raden van Toezicht
- overleg tussen voorzitters Raad van Toezicht en Ondernemingsraad en overleg met de Onderdeelcommissies van de locatie waar het werkbezoek plaatsvond
- veelvuldig overleg tussen voorzitters Raad van Bestuur en Raad van Toezicht, onder meer ter voorbereiding op gemeenschappelijke vergaderingen
- enkele malen separaat constructief overleg met de Onderwijsinspectie in het kader van de kwaliteit van het onderwijs. Dit overleg diende mede om een gedegen basis te creëren voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en de continuïteit van de borging daarvan.

2.3 Beoordeling Raad van Bestuur

Bij de beoordeling van de Raad van Bestuur is dezelfde werkwijze gevolgd als voorgaande jaren: in gesprekken werd teruggeblikt, vooruit gekeken en gereflecteerd op het gevoerde beleid en de daarmee samenhangende resultaten. Tevens werden aandachtspunten vastgesteld voor de (nabije) toekomst.

De bezoldiging van de Raad van Bestuur gebeurt volgens de Wet Normering Topinkomens (WNT). De beloningsbedragen worden genoemd en toegelicht in de jaarrekening onder *referentie 20*.

2.4 Zelfevaluatie

Bureau Berenschot heeft bij aanvang van 2015 de zelf-evaluatie begeleid en uitgevoerd. Om te komen tot een verdere professionalisering van het werk van de Raad van Toezicht is gekozen voor een gestructureerde zelfevaluatie. Doel hierbij was aanknopingspunten vinden voor verbetering en om actielijnen te formuleren.

De gebruikte technieken waren een richtinggevende enquête, persoonlijke gesprekken met de leden Raad van Toezicht en de kernspelers in de organisatie. Daarnaast waren er twee bijeenkomsten waarin de resultaten in perspectief zijn geplaatst en de perspectieven en aanbevelingen van Berenschot zijn besproken.

Een goed gedocumenteerd verslag over de enquête en de persoonlijke gesprekken, heeft een helder beeld opgebouwd van het samenspel van Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur, de teameffectiviteit van Raad van Toezicht, de individuele leden Raad van Toezicht en de rol van de voorzitter. De overeenkomsten en / of contrasten tussen de meningen van Raad van Toezicht en 'extern' zijn stimulerend voor de discussie geweest.

De conclusies over de zelfevaluatie en de aanbevelingen van Berenschot werden 2 juli 2015 besproken in een gemeenschappelijke sessie van Raad van Toezicht en Raad van Bestuur. Eindconclusie van deze bespreking was dat beide partijen zich goed herkennen in de geschetste analyse en de daarbij genoemde relevante thema's voor de Raad van Toezicht en de elementen voor een toekomstvisie. In het voorjaar van 2016 heeft de Raad van Toezicht inmiddels enkele aanbevelingen geïmplementeerd en de werkwijze aangepast, bijvoorbeeld door de invoering van onder meer een auditcommissie en remuneratiecommissie en (bij)scholing van de leden van de Raad van Toezicht.

Een resultaat van dit overleg was de opstelling door de Raad van Toezicht van een Toezichtkader. Dit Toezichtkader is besproken met de Raad van Bestuur en nadien door de Raad van Toezicht vastgesteld.

Door de Raad van Toezicht is gedurende het verslagjaar ook overlegd omtrent de samenstelling van de raad. Dit heeft geleid tot de beslissing tot uitbreiding van de raad, om daarmee een evenwichtiger werkverdeling mogelijk te maken. Voorts heeft de raad een aanvang gemaakt met de samenstelling van een aantal commissies om daarmee specifiek aandacht te kunnen geven aan bepaalde van belang zijnde onderwerpen. Inmiddels zijn in dit kader een

remuneratiecommissie en een auditcommissie ingesteld. De Raad van Toezicht zal bij de zelfevaluatie over 2016 ook haar controlerende rol betrekken op het terrein van onderwijskwaliteit, (mede) gezien de door de Inspectie geconstateerde tekortkomingen in de Staat van de Instelling.

2.5 Vooruitblik

De Raad van Bestuur schrijft in *paragraaf 1.2*:

"...Echter, de kwaliteitsborging in het mbo voldoet niet aan het Toezichtkader BVE. De Inspectie van het Onderwijs constateerde dat in het najaar van 2015 in de vorm van een onvoldoende beoordeling in de Staat van de Instelling (*zie bijlage 1*). Zowel voor (AOC) Prinsentuin College als voor ROC West-Brabant was de conclusie op dit punt negatief. Anders gezegd, wij hebben niet afdoende kunnen aantonen dat onze studenten in het mbo kunnen rekenen op de kwaliteit die zij van ons mogen verwachten. Hoezeer ook de geleverde en ervaren kwaliteit op veel plekken op orde is, we zullen die kwaliteit moeten borgen."

De Raad van Bestuur schrijft daarnaast in *paragraaf 1.3.1*:

"...De bevindingen van de Inspectie ten aanzien van het mbo vormden in het najaar van 2015 echter een wake up call: de inspanningen bleken niet voldoende. De gekozen aanpak om de kwaliteitssystematiek op het niveau van de individuele colleges en scholen te bestendigen, bracht onvoldoende resultaat."

De opdracht aan ROC West-Brabant is kort en simpel als volgt: het onderwijs moet voldoen aan formele kwaliteitsnormen en de exploitatie moet op orde zijn. In het Toezichtkader van de Raad van Toezicht is dat als volgt verwoord:

De raad eist altijd als eerste dat de basiszaken geregeld zijn. Binnen het ROC betekent dit dat de financiële positie, de basiskwaliteit van het onderwijs, het risicomanagement en de verantwoordingsmechanismen hierover op orde moeten zijn. In de verhouding met de Raad van Bestuur betekent dit dat de juiste en actuele informatie tijdig aangeleverd wordt en dat besluiten vergezeld worden door beknopte (risico) analyses. Als dit niet geregeld is, wordt dat automatisch de eerste prioriteit van de raad.

Gelet op de geconstateerde tekortkomingen ligt de allerhoogste prioriteit naar het inzicht van de Raad van Toezicht dan ook op het terrein van de (onderwijs)kwaliteitsborging mbo. De Raad van Toezicht steunt het door de Raad van Bestuur ingezette beleid op dit terrein onvoorwaardelijk.

Het is (mede) tot stand gekomen na bespreking en afstemming met de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht spreekt het vertrouwen uit dat alle betrokkenen bij het mbo binnen ROC West-Brabant het als een hoofdtaak zien deze uitdaging in 2016 met succes tegemoet te treden.

Naast de zaken die (nog) niet (geheel) goed gaan is er natuurlijk een reeks van onderwerpen waarbij vooruitgang kan worden vastgesteld. Zoals onder meer het vaststellen van de Strategie 2020, verankerd in de planning- en control-cyclus. Verder juicht de Raad van Toezicht het wederom positieve financiële resultaat toe.

Hoofdstuk 8 Continuïteitsparagraaf bevat naar het inzicht van de Raad van Toezicht goede inschattingen.

2.6 Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat statutair uit minimaal drie, maximaal zeven leden. De maximale zittingsduur voor een lid van de Raad van Toezicht is tweemaal vier jaar. Bij het samenstellen van het rooster van aftreden is hier rekening mee gehouden.

In 2015 bestond de raad uit vijf leden. De samenstelling bleef in dit jaar ongewijzigd. De samenstelling van de raad is conform de profielschets 'Algemeen profiel Raad van Toezicht', die eind 2012 werd vastgesteld. In het hierna volgende overzicht is de samenstelling van de raad per 31 december 2015 weergegeven, inclusief de hoofd- en relevante nevenfuncties van de leden.

Naam	Zittingsperiode	Maatschappelijke functie	Nevenfuncties
Voorzitter			
Dhr. A. Heikens	Zitting met ingang van 25 februari 2014	Werkzaam in de advocatuur	<ul style="list-style-type: none"> • Parttime werkzaam als 'of counsel' bij AKD NV (advocatuur en notariaat) na zijn terugtreding als partner/aandeelhouder • Voorzitter Bestuur Stichting derden gelden Promese Logistics • Voorzitter Raad van Commissarissen Urban Studios Bestuur BV • Lid Board Overman AB Zweden • Lid van de Raad van Commissarissen van Automotive Facilities Brainport Holding NV
Leden			
Dhr. A.M.L. Verpaalen	In december 2012 opnieuw benoemd voor vier jaar tot december 2016	Werkzaam als organisatieadviseur	<ul style="list-style-type: none"> • Commissaris Philip Morris Holland BV (tot 1-3-2015) • Commissaris Green Chemistry Campus • Lid Raad van Toezicht woningbouwcorporatie Stadlander (m.i.v. 1-1-2014)
Dhr. C. Daleboudt	In december 2012 opnieuw benoemd voor vier jaar tot december 2016	Lid op voordracht van de Ondernemingsraad	<ul style="list-style-type: none"> • Penningmeester van het Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum in Oudenbosch • Penningmeester van het Zevenbergs Vocaal Ensemble (een kamerkoor) in Zevenbergen • Voorzitter van de Stichting Glymes Consort (organiseert koorprojecten) in Woensdrecht • Bestuurslid met portefeuille Deskundigheidsbevordering van de AWN -Vereniging van Vrijwilligers in de Archeologie (landelijk) • Beheerder van het kerkelijk bureau (leden- en bijdragenadministratie) van de Protestantse Gemeente te Woensdrecht • Preekconsenthouder in de Protestantse Kerk in Nederland • Penningmeester Stichting Open Monumentendag Roosendaal
Dhr. H.C.W. Beijerinck	Zitting met ingang van 26 februari 2013	Emeritus hoogleraar TU Eindhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurslid Forum on Physics and Society, European Physical Society • Columnist Europhysics News • Directeur grootaandeelhouder (DGA) Common Commerce BV • consultancy voor high-tech industry en university
Dhr. W. Kraaijeveld	Zitting met ingang van 4 november 2014	Zelfstandig adviseur	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Commissarissen Mikrocentrum Holding BV • Lid Raad van Commissarissen Automotive Facilities Brainport NV • Penningmeester Stichting De Vessemse Molen • Lid Bestuur Stichting AK Bouwbedrijf Goevaers en Zn BV • Voorzitter Bestuur Stichting AK Van Rijsingen Beheer BV • Financieel directeur a.i. Spectator Video Technology Holding BV • Penningmeester Vereniging Business Cuisine Eindhoven • Lid Raad van Advies ECFG BV
<p>Bezoldiging: aan de leden van de Raad van Toezicht wordt een vaste vergoeding verstrekt. Beloningsbedragen, geldend voor toezichthouders volgens de Wet Normering Topinkomens (WNT), worden genoemd en toegelicht onder <i>referentie 20</i>.</p>			

HOOFDSTUK 3

Organisatie

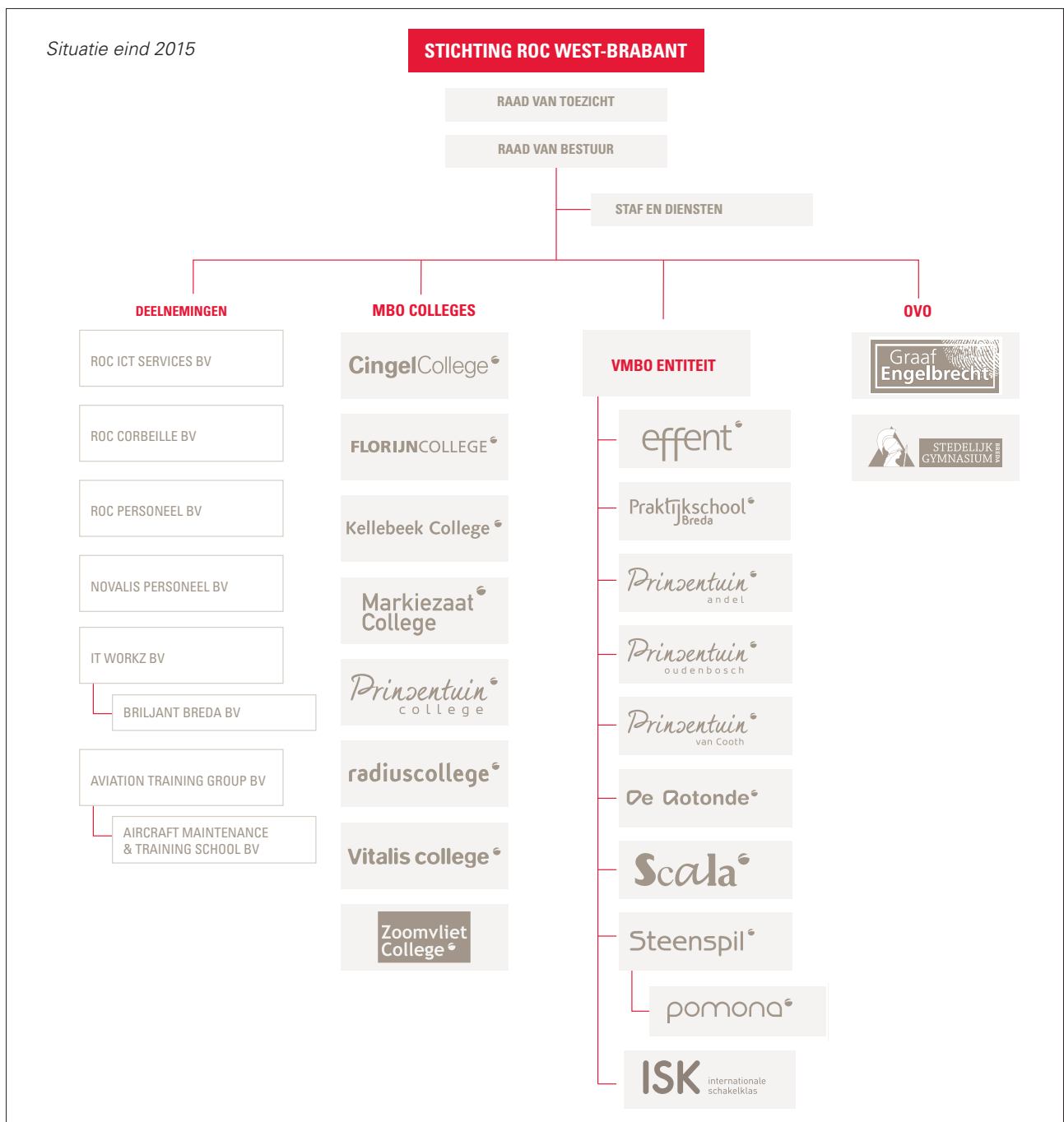
Hoofdstuk 3 | Organisatie

In *paragraaf 1.1.3* geeft de Raad van Bestuur een beschrijving van het organisatiemodel van ROC West-Brabant, in relatie tot de Strategie 2020.

Het model heeft als hart herkenbare, relatief kleinschalige vo- en vmbo-scholen en mbo-colleges met het ROC als strategische verbindende schakel. In 2015 vonden enkele kleine organisatieaanpassingen plaats.

3.1 Organisatiestructuur

Onze primaire activiteit - het onderwijs - als hart, het ROC als verbindende schakel, dat vormt de basis van de organisatiestructuur van ROC West-Brabant. Het ROC zorgt er zo onder andere voor dat de secundaire activiteiten gecentraliseerd worden uitgevoerd, vanuit een ondersteunende organisatie.

3.2 Onderwijs

De scholen en colleges vormen, met ieder een eigen naam, het gezicht van onze organisatie voor leerlingen, studenten, ouders en de lokale omgeving.

De directeuren van de scholen en colleges zijn verantwoordelijk voor het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig onderwijs en het realiseren van een krachtig onderscheidende (merk)-identiteit. In *paragraaf 1.2* gaf de Raad van Bestuur aan dat bestuur, eigenaarschap en cultuur binnen onze organisatie om een herijking vragen. Dat moet er voor gaan zorgen dat de directeuren van de scholen en colleges ondersteund worden in hun resultaatverantwoordelijkheid en zich gesteund en aangesproken voelen door de Raad van Bestuur.

De twee vo-scholen in Breda, ressorterend onder het Openbaar Voortgezet Onderwijs (OVO), hebben een bijzondere positie binnen het ROC. De Raad van Bestuur treedt op als bevoegd gezag. De scholen maken, waar gewenst, gebruik van faciliteiten van ROC West-Brabant en opereren met een hoge mate van zelfstandigheid.

Binnen de VMBO Entiteit zijn de acht vmbo-scholen (verspreid over de regio van Bergen op Zoom tot Andel) en de Praktijkschool Breda ondergebracht, onder verantwoordelijkheid van een directeur. Iedere school heeft een eigen vestigingsdirecteur.

De acht mbo-colleges verzorgen onderwijs in de vier sectoren zorg en welzijn, techniek, economie en groen. Educatie wordt uitgevoerd binnen Kellebeek College. CIOS Goes Breda, een gezamenlijke onderwijsactiviteit van ROC Scalda en ROC West-Brabant, is voor de HR-component gepositioneerd onder Vitalis College. Johan Cruyff College, waarvoor een 'license agreement' is afgesloten met Johan Cruyff Academics International, is gepositioneerd als onderdeel van Zoomvliet College. Dankzij eenzelfde soort constructie is bij Cingel College de Cas Spijkers Academie actief. De volledige uitvoeringsverantwoordelijkheid voor maatwerktrajecten ligt bij de mbo-colleges.

Medio 2015 werd de Internationale Schakelklas (ISK), met uitvoeringslocaties in Breda en Bergen op Zoom, organisatorisch 'verhuisd'. Hoorde dit onderdeel eerst onder Kellebeek College (een mbo-college), nu is het ondergebracht in de VMBO Entiteit. Daar is de ISK geplaatst onder verantwoordelijkheid van de directeur van de Praktijkschool Breda en positioneert zich naar buiten als zelfstandige entiteit.

3.3 Ondersteuning

Sinds 2014 wordt een groot deel van de ondersteunende diensten gecentraliseerd uitgevoerd, onder andere binnen de eenheden Bedrijfsvoering en ROC Diensten. In 2015 is daar de eenheid Onderwijs bij gekomen, waarvan de vorming tot in 2016 zal doorlopen. Deze eenheid houdt zich vooral bezig met reeds bestaande dienstverlening op het gebied van (landelijk) beleid, kwaliteitszorg en audits van het primaire proces, internationalisering en innovatie. De verantwoordelijkheid voor het primaire proces blijft vanzelfsprekend van de school- en collegedirecteuren.

Ten aanzien van de andere ondersteunende diensten op het gebied van Facilitair en Huisvesting en Marketing en Communicatie zijn in 2015 de voorbereidingen gestart voor centralisering. Deze omslag wordt in de loop van 2016 gerealiseerd.

Medio 2015 is een kleine ondersteuningseenheid Bedrijfsopleidingen opgericht, om acquisitieondersteuning te bieden aan de mbo-colleges; de colleges blijven primair verantwoordelijk voor de uitvoering van maatwerktrajecten. Onveranderd blijft het Servicecentrum Studie en Beroep dat ondersteuning biedt bij studiekeuze en zorg aan leerlingen en studenten door middel van onderzoek, diagnose, advisering en training.

3.4 Deelnemingen

Onder de Stichting ROC West-Brabant ressorteert een aantal rechtspersonen. Deze deelnemingen geven invulling aan afgebakende vormen van dienstverlening, zodat het primaire proces professioneel ondersteund is maar te allen tijde zelfstandig en onafhankelijk kan opereren.

Medio 2015 werd ROC Bedrijfsopleidingen BV opgeheven. Er is voor gekozen om de acquisitieondersteuning voor maatwerktrajecten te laten uitvoeren in een kleine eenheid die rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur valt.

Dit zijn de deelnemingen (tenzij anders vermeld zijn het volle dochters), met een korte toelichting:

- ROC ICT Services BV beheert het onderwijsadministratie- en volgsysteem Edictis
- in ROC Corbeille BV is het gebouw aan het Trivium te Etten-Leur ondergebracht
- bij ROC Personeel BV waren docenten in dienst die op projectbasis werden ingezet bij de voormalige P3transfer BV,

ultimo 2013 liepen er geen contracten meer

- Novalis Personeel BV stelt docenten ter beschikking aan Educatieopleidingen van ROC West-Brabant
- IT Workz BV levert onderwijsinstellingen diverse diensten in automatisering en informatisering en werkt conform een service level agreement voor ROC West-Brabant;
 - Brilljant Breda BV is voor 100% dochter van IT Workz en produceert digitale content in uiteenlopende vormen en biedt, dankzij nauwe samenwerking met het onderwijs, veel studenten een stageplek.

3.5 Stichtingen en coöperaties

De Stichting ROC West-Brabant is gelieerd aan een aantal stichtingen en coöperaties. Op deze wijze geeft het ROC op diverse manieren invulling aan haar regionale, maatschappelijke rol:

- Stichting Bredaas Gymnasium is ooit opgericht met als doel het ondersteunen van de school
- Stichting tot steun aan het Baronie College heeft als doel het ondersteunen van de niet-subsidiabele activiteiten van het ROC
- Stichting Talentenfonds ROC West-Brabant heeft als doel het belonen van bijzondere prestaties en het stimuleren en financieel ondersteunen van ideeën en initiatieven van studenten van het ROC
- de Vereniging onderwijshuisvesting voorgezet onderwijs Breda e.o. (Coöperatieve Vereniging UA Building Breda) is opgericht om de decentralisatie van de onderwijshuisvestingsmiddelen van de vo-scholen in de gemeente Breda uit te voeren, conform een Masterplan. Het bevoegd gezag van de vo-scholen is lid
- onder de Coöperatieve Vereniging Onderwijsgroep Zuidwest Delta UA vinden de gezamenlijke onderwijsactiviteiten plaats van CIOS-opleidingen van ROC Scalda en ROC West-Brabant.

3.6 Samenwerkingsverbanden

ROC West-Brabant participeert in een groot aantal samenwerkingsverbanden. Deze horizontale dialoog en samenwerking met vele partijen in onze regio (en daarbuiten) houdt ons scherp ten aanzien van onze bijdragen aan regionale ontwikkelingen.

We zijn trots op de projecten die we kunnen uitvoeren dankzij subsidies uit het Regionaal Investeringsfonds. Met dit fonds stelt de minister van OCW landelijk in vier jaar

tijd €100 miljoen beschikbaar voor innovatieve samenwerking in het beroepsonderwijs, ten gunste van het vergroten van baankansen van mbo-studenten door betere aansluiting op een toekomstige werkomgeving. Zo konden we in 2015 starten met de volgende projecten:

- Het Composite Maintenance Cluster heeft onder meer als doel om bedrijfsleven en onderwijsaanbieders samen te laten werken aan het ontwikkelen en uitvoeren van: de oprichting van een Centrum voor composietenonderhoud en -reparatie, de realisatie van vakgerichte opleidingen / modules / keuzedelen, na-, om- en bijscholingsprogramma's voor docenten en werknemers en stageplaatsen. In dit cluster werken Markiezaat College en Aircraft Maintenance & Training School samen met Fokker Services, Koninklijke Luchtmacht, Airborne Services BV, ACRATS Training Services, Threshold Inspection & Application Training Europe, Regionale Ontwikkelingsmaatschappij NV REWIN West-Brabant, gemeente Woensdrecht, World Class Maintenance en Regio West-Brabant. Er is door het Regionaal Investeringsfonds een subsidie verstrekt met een looptijd van vier jaar (september 2015 - september 2019).
- Het Vakcentrum Bouwtechniek heeft als doel om samen met bedrijven het onderwijs zodanig te verbeteren dat het beter aansluit bij de huidige behoeften van het bedrijfsleven in de sector bouw. In het vakcentrum werkt Radius College samen met Opleidingsbedrijf Installatiewerk, STUC werk en Leren, GA-branches, Schilder^sCOOL, en Bouwschool Breda. Er is door het Regionaal Investeringsfonds een subsidie verstrekt voor de periode van september 2015 - september 2019.

Met de eerdere honorering in 2014 van de aanvraag voor de Zorgboulevard bij het Kellebeek College in Roosendaal (waarvoor een subsidie werd toegekend met een looptijd van september 2014 - september 2018) zijn er nu drie grote aanvragen uit het Regionaal Investeringsfonds toegewezen. Voor een vierde project, op het gebied van logistiek, onder de noemer ViaQuales, is een aanvraag ingediend.

Daarnaast participeren we in het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Biobased, met als doel te voorzien in de behoefte aan adequaat opgeleid personeel voor bedrijven en instellingen die actief zijn in de Biobased Economy door intensieve samenwerking van onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Radius College, Markiezaat College en Prinsentuin

College werken daarin samen met Sabic Innovative Plastics, Cargill, Nuplex Resins BV, SuikerUnie, Attero, Avans Hogeschool, provincie Noord-Brabant en de gemeenten Breda en Bergen op Zoom.

Er is een toegekende investering vanuit het ministerie van OCW (via het Platform Bètatechniek), voor de periode van september 2013 - september 2017.

Zonder uitputtend te zijn, is dit een overzicht van samenwerking met onze onderwijspartners:

- ROC4NL, een samenwerkingsverband met drie andere roc's, ter versterking van onderwijsinnovatie en bedrijfsvoering
- Overleg Brabantse roc's over samenwerking, kennisdeling en afstemming
- Stichting Sporttalent en Onderwijs in de Delta ter bevordering van studie en scholing in combinatie met topsportbeoefening
- MBO Raad, VO Raad en AOC Raad
- Regionale Samenwerkingsverbanden VO verantwoordelijk voor het zorgbeleid in het voortgezet onderwijs, inclusief Passend Onderwijs
- Regiegroep voortijdig schoolverlaten regio West-Brabant, verantwoordelijk voor de uitvoering en monitoring van de VSV-convenanten
- Regionaal Platform Arbeidsmarkt (RPA) West-Brabant, een overleg waaraan onderwijs, overheid en ondernemers deelnemen aangaande het arbeidsmarktbeleid tot 2020.

HOOFDSTUK 4

Onderwijs

Hoofdstuk 4 | Onderwijs

In *paragraaf 1.3* geeft de Raad van Bestuur een uitgebreide toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het onderwijs, met name op het gebied van onderwijskwaliteit in het mbo. In dit hoofdstuk wordt deze informatie aangevuld met kengetallen en enkele aanvullende relevante onderwijsonderwerpen.

4.1 Onderwijsprestaties

Deze paragraaf geeft een beeld van de onderwijsprestaties in het vo/vmbo, mbo en educatie, geaggregeerd naar ROC-niveau.

4.1.1 Vo / vmbo

Slagingspercentages vo / vmbo per leerweg					2014-2015
	Vmbo-b	Vmbo-k	Vmbo-(g)t	Havo	Vwo
Landelijk gemiddelde	98%	95%	94%	88%	92%
Effent			89%		
Graaf Engelbrecht			93%	73%	81%
Pomona	100%	100%			
Prinsentuin Andel	100%	100%	100%		
Prinsentuin Breda	100%	100%	100%		
Prinsentuin Halsteren	100%	97%	95%		
Prinsentuin Oudenbosch	100%	100%	100%		
Rotonde	100%	100%	100%		
Scala	91%	95%	87%		
Stedelijk Gymnasium					96%
Steenspil	100%	92%			
Van Cooth	97%	94%	95%		

4.1.2 Mbo

Er is gekozen voor het weergeven van het diplomaresultaat en jaarresultaat exclusief bedrijfspgroepen omdat de bedrijfspgroepen vaak een drukkend effect hebben op de rendementen. De kolom rendementen exclusief bedrijfspgroepen drukt dus het best uit hoe de mbo-colleges

presteren. Bij Kellebeek is ook rekening gehouden met de afdeling arbeidsmarkt kwalificerend assistent (AKA). Voor deze groep studenten telt het hebben van een baan net zo zwaar mee als het behalen van een diploma op niveau 2.

Niveau	Rendement (exclusief bedrijfgroepen)		Inspectienormen	
	jaarresultaat	diplomaresultaat	jaarresultaat	diplomaresultaat
1	72,0%	61,2%	60,7%	45,1%
2	74,9%	72,0%	56,5%	45,2%
3	75,7%	81,0%	65,3%	67,3%
4	75,6%	80,5%	64,2%	67,3%
gemiddeld	75,2%	77,2%		

4.1.3 Educatie

De educatie-activiteiten (ROC-breed en regio-breed) zijn ondergebracht bij Kellebeek College. Vavo wordt inmiddels weer vanuit het rijk bekostigd. Basiseducatie en Nederlands als Tweede Taal (NT2) vanuit de gemeente.

Met de opdrachtgevers in de westelijke regio zijn prestatieafspraken gemaakt.

In cursusjaar 2014-2015 is voldaan aan prestatieafspraken uit de productovereenkomst voor Basiseducatie-NT2.

Er zijn 12 (8,6%) deelnemers die uitgestroomd zijn, maar het uitstroomperspectief niet gehaald hebben.

Met de oostelijke regio (Breda en omstreken) zijn afspraken gemaakt over het aantal productie-uren.

4.2 Leerlingen en studenten

Het aantal leerlingen en studenten is ten opzichte van het vorige jaar met ruim 300 gedaald. Daarnaast daalt binnen het mbo met name het aantal studenten binnen de bbl-opleidingen. Vo en vmbo zijn redelijk stabiel.

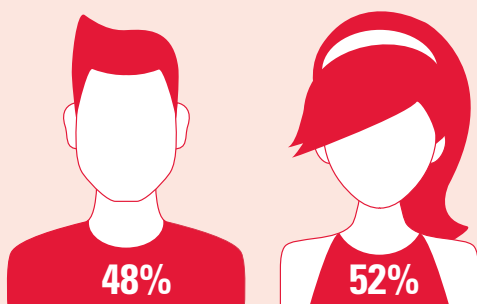
In hoofdstuk 8 Continuïteitsparagraaf wordt een toelichting gegeven op de te verwachten leerlingen- en studenten-aantallen en de gevolgen daarvan voor bijvoorbeeld personeelsbezetting en huisvesting.

vo scholen	2015	2014	2013	2012
Stedelijk Gymnasium	935	894	858	831
Graaf Engelbrecht	758	764	818	884
Totaal	1.693	1.658	1.676	1.715

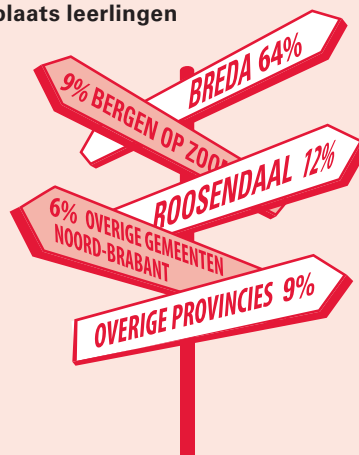
ROC West-Brabant	2015	2014	2013	2012
Mbo	15.940	15.809	17.904	19.651
Vmbo	5.604	5.530	5.528	5.494
Educatie	880	811	646	886
OVO	1.693	1.658	1.676	1.715
Totaal	24.117	23.808	25.754	27.746

4.2.1 Vmbo

Verhouding man/vrouw

Woonplaats leerlingen

Leeftijdsopbouw leerlingen

Studentenaantallen vmbo

Vmbo scholen	2015	2014	2013	2012
Effent	797	805	807	786
Internationale Schakelklas (ISK)	307	224	209	180
Pomona	141	129	136	116
Praktijkschool Breda	326	314	318	327
Prinsentuin Andel	774	772	762	751
Prinsentuin Breda*		491	525	526
Prinsentuin van Cooth*	865	378	255	186
Prinsentuin Halsteren**		285	340	352
Prinsentuin Oudenbosch	449	425	464	469
De Ronde	393	390	376	375
Scala	902	887	912	922
Steenspil	650	430	214	228
Westerpoort***			210	276
Totaal	5.604	5.530	5.528	5.494

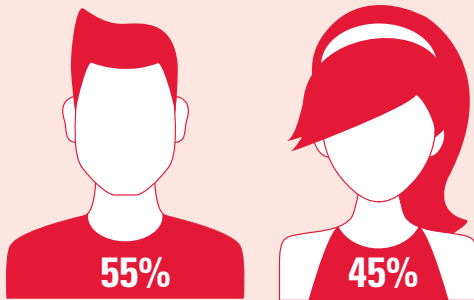
*Prinsentuin Breda is per 1-8-2013 onderdeel van Prinsentuin van Cooth

**Prinsentuin Halsteren is per 1-8-2014 onderdeel van Steenspil

***Westerpoort is per 1-8-2014 onderdeel van Steenspil

4.2.2 Mbo

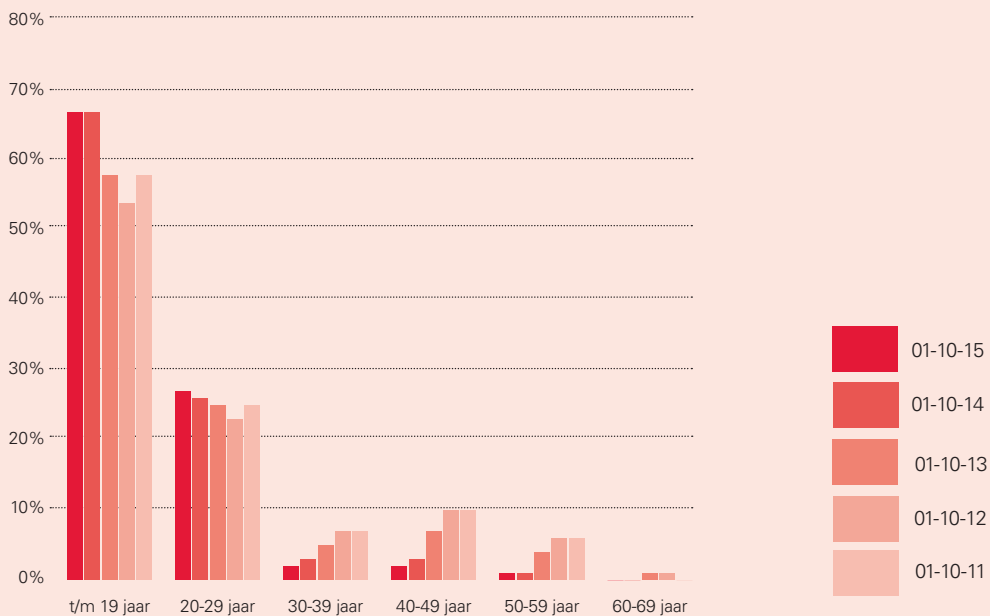
Verhouding man/vrouw

Woonplaats studenten

Leeftijdsopbouw studenten

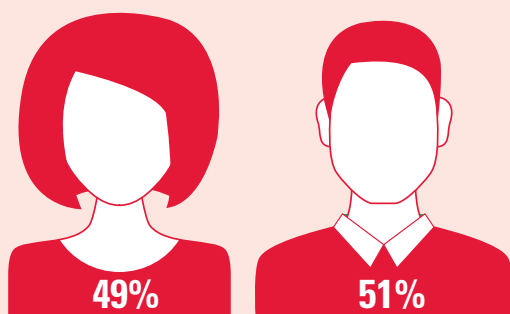

Studentenaantallen mbo

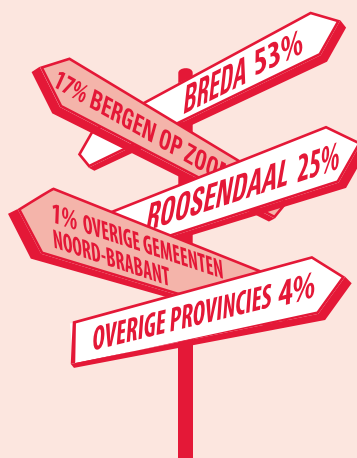
Mbo scholen	2015	2014	2013	2012
Bbl ROC-breed	-	70	578	2.603
Cingel College	913	793	779	770
Florijn College	1.650	1.629	1.702	1.669
Kellebeek College	2.230	2.447	2.808	2.720
Markiezaat College	2.211	2.194	2.249	2.353
Prinsentuin College	1.180	1.129	1.519	1.608
Radius College	2.877	2.570	3.122	3.063
Vitalis College	2.899	2.936	3.025	2.865
Zoomvliet College	1.980	2.041	2.122	2.000
Totaal	15.940	15.809	17.904	19.651

4.2.3 Educatie

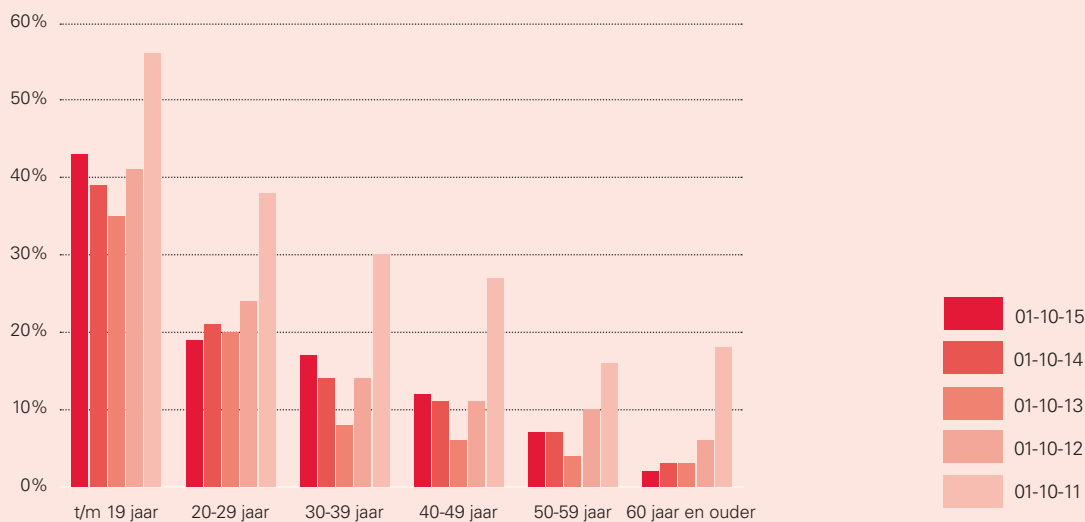
Verhouding man/vrouw

Woonplaats studenten

Leeftijdsopbouw studenten

Studentenaantallen educatie

Educatie	2015	2014	2013	2012
Basiseducatie	100	106	110	150
NT2	364	307	152	300
VAVO	416	414	407	438
Totaal	880	811	646	886

4.3 Onderwijs: organisatie en beleid

Zoals eerder in *paragraaf 1.3* in het kader van Onderwijskwaliteit werd gemeld, dient er meer focus te zijn op centrale borging van de onderwijskwaliteit. Daarom is medio 2015 een directeur onderwijs aangesteld die leiding geeft aan de nieuwe eenheid Onderwijs. Met het vormgeven van deze eenheid zal de gecentraliseerde (grotendeels al bestaande) dienstverlening richting de scholen en colleges op het gebied van beleid, audit en control, kwaliteitszorg, internationalisering en innovatie krachtiger geïmplementeerd worden; de opbrengsten van deze diensten kunnen op die manier versterkt worden. De inrichting van deze eenheid loopt door in 2016.

De nieuwe eenheid zal nauw samenwerken met de andere ondersteunende eenheden (met name Servicecentrum Studie en Beroep en eenheid Bedrijfsvoering) om de kwaliteit van de ondersteunende processen te verbeteren. Het primaire proces blijft vanzelfsprekend de verantwoordelijkheid van de school- en collegedirecteuren.

Enkele ontwikkelingen die ROC-breed werden benaderd in aanvulling op de onderwerpen in *paragraaf 1.3.2*:

- **Werkgroep ROC-generieke keuzedelen**

In 2015 is de werkgroep ROC-generieke keuzedelen gestart met een plan van aanpak om deze keuzedelen ROC-breed te implementeren. In 2016 zal dit een vervolg krijgen met één examen per ROC-generiek keuzedeel dat in alle colleges gebruikt zal worden. Onderwijsmateriaal voor deze keuzedelen dat beschikbaar is in de colleges, wordt ROC-breed via de portal gedeeld.

- **Start kenniskringen taal en rekenen**

Zoals opgenomen in de 'centrale kaders rekenen' van 2014, zijn in 2015 de ROC-brede kenniskringen rekenen en taal gestart. Deze vorm van kennisdelen slaat bruggen tussen docenten van verschillende colleges en biedt hen de gelegenheid expertise te delen en in gezamenlijkheid oplossingen te vinden voor collegeoverstijgende vraagstukken.

- **Loopbaanleren**

In vervolg op het visiedocument over loopbaanleren dat in 2014 werd vastgesteld en ter voorbereiding op de finishfoto 2017 zijn er in 2015 de nodige stappen gezet om de einddoelen te realiseren: er zijn workshops georganiseerd op het gebied van loopbaanleren in de bpv, er zijn criteria vastgelegd voor loopbaangerichte intake en er is een Studium Generale van Frans Meijers geweest. Ook is het boekje 'LOB – leren van ervaring, loopbaanleren in het

ROC West-Brabant' gepubliceerd, onder begeleiding van ons lectoraat keuzeprocessen.

- **Onderwijstijd**

De in 2014 gemaakte afspraken over onderwijstijd in het kader van intensiveren en verkorten, werden toegepast. Dat betekent dat een interne commissie 'afwijken urennorm' adviseert over het afwijken van onderwijstijd. De implementatie van deze manier van werken, werd door de interne kenniskring Onderwijs en Innovatie gemonitord.

- **Examenverslaglegging**

Ieder mbo-college heeft een examenjaarverslag gemaakt. Deze gedetailleerde verslagen zijn gebundeld terug te vinden op *rocwb.nl*.

De volgende onderwerpen worden in de bijlagen nader toegelicht:

- *bijlage 1 Onderzoeken door de Inspectie van het Onderwijs*
- *bijlage 2 Notitie Helderheid*
- *bijlage 3 Geoordeelde gelden*
- *bijlage 4 Benchmark Mbo Rapportage*

4.4 Passend Onderwijs

4.4.1 Passend Onderwijs in het vo / vmbo

In het vo wordt Passend Onderwijs georganiseerd vanuit regionale samenwerkingsverbanden. Al onze scholen zijn aangesloten bij een van deze vier. Ieder verband maakt eigen keuzes bij het inrichten van de ondersteuningsstructuur en legt beleid vast in een ondersteuningsplan. Die ondersteuningsplannen zijn voorgelegd aan de ondersteuningsplanraad, die inmiddels heeft ingestemd.

In het samenwerkingsverband Brabantse Wal is de zorglocatie Pomona 'geadopteerd' als het orthopedagogisch centrum. In het regionale samenwerkingsverband Breda e.o. heeft De Ronde een speciale status vanwege de daar aanwezige structuur. Zowel Pomona als de observatieklas in De Ronde hebben de status van 'plusvoorziening', bedoeld voor overbelaste jongeren. Deze plusvoorzieningen worden bekostigd uit de regiomiddelen voortijdig schoolverlaten.

In de vier samenwerkingsverbanden investeren de scholen in contacten met het primair onderwijs, in het bijzonder met het speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs; zo

ontstaat tijdig een beeld van de onderwijsbehoeften van leerlingen.

In alle vier de samenwerkingsverbanden wordt geprobeerd de leerlingen uit het speciaal onderwijs en speciaal basis-onderwijs waar mogelijk te plaatsen in het regulier voortgezet onderwijs. Ambulant begeleiders uit het voortgezet speciaal onderwijs zijn in 2015 ingezet op de verschillende scholen om teams te ondersteunen bij leerlingbegeleiding.

De samenwerkingsverbanden hebben overleg met Servicecentrum Studie en Beroep om de overgang van het vo naar het mbo zo goed mogelijk te laten verlopen. Daarnaast zijn ze vertegenwoordigd in de regiegroep voortijdig schoolverlaten in RMC-regio 34. In 2015 startte het traject 'talenten zonder papieren' waarbij de meest kwetsbare groep jongeren (uit voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en basisberoepsgerichte leerweg) begeleid worden in hun doorstroom naar entree-opleiding of arbeidsmarkt (in het kader van de Participatiewet).

4.4.2 Passend Onderwijs in het mbo

De visie op Passend Onderwijs in het mbo is beschreven in de notitie 'Elk talent telt!' Centraal staat de vraag: welk maatwerk heeft een student nodig, hoe kan dat worden georganiseerd en wie zijn daar voor nodig? Goed onderwijs is de basis voor passende ondersteuning. Goed onderwijs betekent docenten met didactische kwaliteiten, een positief pedagogisch klimaat, kunnen omgaan met verschillen, aandacht voor talentontwikkeling, handelingsgericht werken en meetbare resultaten.

'Elk talent telt' beschrijft hoe Passend Onderwijs centraal en decentraal georganiseerd is. Centraal is er een ROC ondersteuningsprofiel opgesteld, dat beschrijft welke ondersteuning minimaal op alle acht colleges geboden wordt. De twee trajectadviseurs bij Servicecentrum Studie en Beroep voeren adviesgesprekken met de leerlingen die afkomstig zijn uit het voortgezet speciaal onderwijs en de praktijk-scholen. Zo ontstaat een beeld van de meest passende opleiding en de benodigde extra ondersteuning. Hierna meldt een leerling zich aan bij de gewenste opleiding. Daar wordt de extra ondersteuning, afgestemd op de individuele behoeften, besproken en vastgelegd in een bijlage bij de onderwijsovereenkomst.

De colleges hebben een eenduidige ondersteuningsstructuur, met studieloopbegeleiders, trajectbegeleiders zorg, zorgcoördinatoren, schoolmaatschappelijk werkers en trajectbegeleiders Passend Onderwijs.

In het schooljaar 2015-2016 kregen 630 studenten een

bijlage bij de onderwijsovereenkomst. Het aantal studenten dat daadwerkelijk extra ondersteuning krijgt is 734. Dit verschil wordt verklaard door de zittende leerlingen met leerlinggebonden financiering (LGF) die geen bijlage bij hun onderwijsovereenkomst hebben.

Het aantal studenten dat extra ondersteuning nodig heeft neemt toe en de aard van de beperkingen lijkt ernstiger te worden.

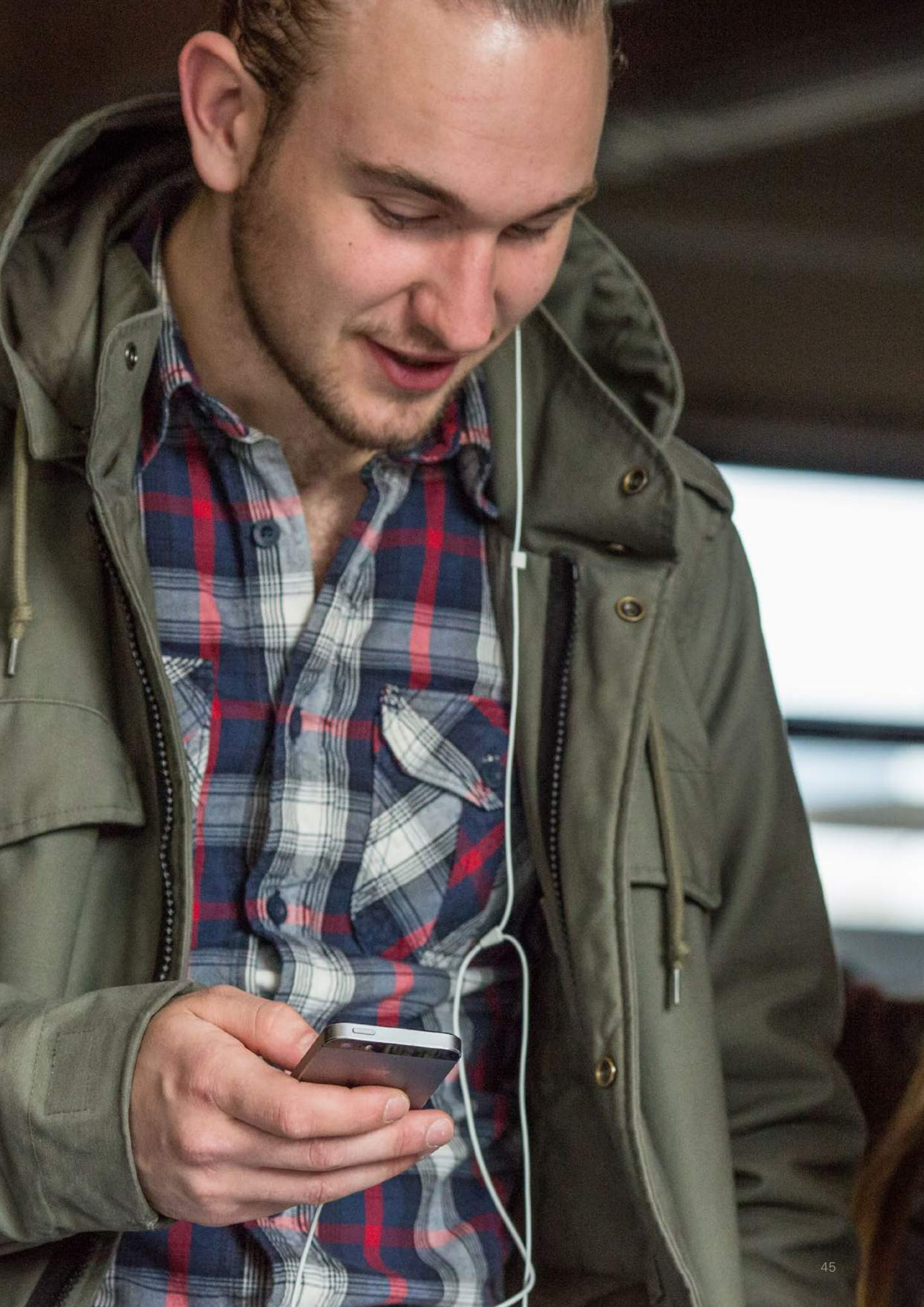
Servicecentrum Studie en Beroep en ROC Academie organiseerden een workshopcyclus 'Van Passend Onderwijs naar passend onderwijzen' voor onderwijsgeevenden.

4.5 Voortijdig schoolverlaten

Het in 2014 in de strijd tegen het voortijdig schoolverlaten geïntroduceerde doelgroepenbeleid is in 2015 doorontwikkeld. Samen met andere onderwijspartners, gemeenten en het bedrijfsleven werkt het ROC zo aan een sluitende regionale aanpak voor het voortijdig schoolverlaten. Daarbij geldt dat de jongere altijd centraal staat, de focus steeds op talentontwikkeling ligt en daar waar nodig extra zorg, opvang en begeleiding worden geboden. Vanuit dit vertrekpunt proberen we studenten op school te houden, uitvallers weer binnenboord te krijgen en thuiszitters terug naar de schoolbanken, naar dagbesteding of naar werk te leiden. Zo moet in de nabije toekomst een situatie ontstaan waarin iedere jongere in West-Brabant leert, werkt of de zorg krijgt die nodig is.

Voor het onderwijs is dit een ambitieuze doelstelling. Vooral omdat herzieningen van wet- en regelgeving het voortijdig schoolverlaten in 2015 eerder bevorderden dan voorkwamen. Naast het verhogen van de niveaus voor taal en rekenen, brachten vooral de veranderingen in functie en positie van de opleidingen op mbo-niveau 1 risico's met zich mee. Deze opleidingen fungeerden als vangnet voor gediplomeerde zorgleerlingen uit het vo en voor potentiële uitvallers op mbo-niveau 2, maar sinds de invoering van de entree-opleidingen is dat niet langer mogelijk. In 2015 zocht het ROC daarom actief naar nieuwe wegen om verdere talentontwikkeling voor schoolverlaters mogelijk te maken en werd het succesvol begeleiden van studenten naar de arbeidsmarkt steeds belangrijker:

- Het project '18+ we missen je' zorgde voor een intensievere aanpak van het grote schoolverzuim onder jongeren van 18 jaar en ouder. Dat werd mogelijk door nauwe samenwerking tussen de mbo-colleges en

het Regionaal Bureau Leerplicht. Het aantal verzuim-meldingen en -acties verdubbelde, onderwijs en RMC-trajectbegeleiders voerden eerder en vaker verzuimgesprekken met deze jongeren.

- Bij het project 'Talent zonder papieren' zijn regio-nale samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, gemeenten, het RBL, het UWV, het rpA en de regionale Jeugdzorg betrokken. Samen werkt men aan een sluitend regionaal vangnet waardoor jongeren in West-Brabant steeds in beeld zijn en blijven.

Of dit alles in 2015 een positieve invloed op het voorkomen en terugdringen van het voortijdig schoolverlaten heeft gehad, zal blijken wanneer de meest recente cijfers van OCW over schooljaar 2014-2015 beschikbaar komen.

4.6 Onderwijsinnovatie

Binnen de colleges werden diverse activiteiten ondernomen om het onderwijs te moderniseren en duurzamer te maken. ROC-breed wordt kennisdeling en -ontwikkeling gestimu-leerd; daarin speelt het Innovatienetwerk een rol.

Om innovatie op een duurzame manier te laten bijdragen aan het primaire proces, werden onder andere deze activi-teiten ondernomen:

- Voor een strategische verankering in de regio is er een Innovation Board. Deze heeft in 2015 bijgedragen aan de verkenning van biobased-mogelijkheden voor het onder-wijs samen met het regionaal bedrijfsleven
- Er werd deelgenomen aan de kenniskring innovatie-managers van ECBO, waar de doorontwikkeling startte van door het Innovatienetwerk ontwikkelde tools voor procesanalyse en -begeleiding bij innovatie
- Op het gebied van onderwijsontwikkeling heeft 2015 veel opgeleverd, enkele 'highlights':
 - het project co-creatie waar de kennis en het netwerk van de leerling / student wordt geactiveerd voor beter leren en een verrijking van de leerstof
 - het project 3dEducation waar ROC-breed materiaal wordt ontwikkeld voor onderwijs rond design, programmeren en additive manufacturing
 - samen met drie andere roc's (in ROC4NL) wordt een vernieuwend onderwijsconcept doorontwikkeld voor de bbl-opleiding verkoopspecialist.
- Er is veel aandacht geweest voor het personaliseren van het leerproces. Een uitstekend voorbeeld is het internatio-nale project 'mapping' bij Florijn College.

Het heeft gevalideerde instrumenten opgeleverd voor docententraining en -coaching en op de student afgestemde onderwijsprogrammering.

4.7 Internationalisering

We zijn trots op de toekenning van het Erasmus Plus Charter Certificaat, het Europese Kwaliteitscertificaat voor internationale mobiliteit; Europa en internationalisering staan op de agenda. Internationalisering vormt een integraal onderdeel van het beroepsonderwijs en de bedrijfsvoering. Intensiveren, verduurzamen en uitbreiden van internationale netwerken moet profijjt opleveren voor studenten en alumni en voor de regionale ontwikkelingen rondom topsectoren en Europa.

Deze netwerken bestaan, naast onderwijsinstellingen en bedrijven, uit vertegenwoordigers van lokale en regionale overheden; zo heeft ROC West-Brabant in 2015 in diverse ECVET partnerschappen en innovatieprojecten samenge-werkt met Europese partners (Pile-Up, InnMain, TopMost, Jubilee, Euriac, Eucvet, Eurocom, Stinfash) om te komen tot een professioneel instrumentarium en een duurzaam netwerk van partners met Europese opleidingstrajecten.

Belangrijke thema's in 2015 waren:

- Leven Lang Leren
- ECVET voor mobiliteit: Memoranda of Understanding, learning agreement, learning outcomes en work based leren
- Opening up education, digitale innovatie in onderwijs learning communities voor excellente en ambitieuze leerlingen en docenten
- Taligheid, interculturele sensitiviteit, loopbaanoriëntatie en Europees burgerschap.

Op basis van de collegejaarplannen, de criteria van het Excellentieplan en Erasmus Plus Call 2015 zijn internationale activiteiten voor wat betreft inhoud en omvang besproken en vastgelegd voor de komende vijf jaar. De vraag naar internationale stages en leermobiliteiten is in 2015 fors toegenomen en zet zich naar verwachting voort.

HOOFDSTUK 5

Personeel

Hoofdstuk 5 | Personeel

Onderwijs is mensenwerk. Een goed HR-beleid levert een bijdrage aan adequate personeelsbezetting, personeelszorg en personeelsontwikkeling. In *paragraaf 1.4* beschrijft de Raad van Bestuur al enkele ontwikkelingen op het gebied van HR. Dit hoofdstuk gaat verder in op de ontwikkelingen en activiteiten op het gebied van 'personeel'.

5.1 HR-organisatie en -beleid

In 2015 is de eerste fase van ROC Service en Advies (RSA1) afgerond. Daarmee is op het gebied van HR-beleid en -uitvoering een aanzienlijke verandering gerealiseerd.

Er functioneert een centrale personeels- en salarisadministratie binnen ROC Diensten, die zich voorbereidt op de transitie naar feitelijke digitalisering; in 2015 verliep de automatisering trager dan gepland. Wel is er een groot aantal taken en werkprocedures voor het hele ROC op één lijn gebracht, waar vóór de centralisering scholen en colleges nog eigen werkwijzen hanteerden. Daarmee is richting management en medewerkers een herkenbare dienstverlening gerealiseerd.

Binnen de eenheid Bedrijfsvoering is een HR-team werkzaam, dat op locatie school- en collegedirecteuren ondersteunt en bovendien ROC-brede beleidsontwikkeling verzorgt. Omdat het laatste onvoldoende uit de verf kwam werd het team uitgebreid met twee senior HR-beleidsadviseurs.

In 2015 werd onder meer gewerkt aan:

- de evaluatie van de ontwikkeling van resultaatverantwoordelijke teams
- een pilot strategische personeelsplanning
- de aanbesteding van een nieuwe arbodienst op basis van het eigen regiemodel voor verzuimbegeleiding
- management development trajecten (samen met onze ROC Academie)
- een plan van aanpak in het kader van de gesprekscyclus
- kaders en implementatie van het opleidingsprogramma voor het pedagogisch didactisch-getuigschrift voor zij-instromers in het mbo
- de evaluatie van het werving- en selectiebeleid, inclusief de procedure ten aanzien van de beoogde kandidaat
- het functiebouwwerk voor onderwijspersoneel en ondersteunend personeel (RSA1)
- de professionalisering van medewerkers via gesprekscyclus en management development-trajecten
- het taaktoedelingsbeleid.

De inspanningen om ROC-breed het ziekteverzuim te reduceren leverden helaas geen resultaat op.

5.2 Personeelsbezetting ROC West-Brabant

Al langere tijd is er sprake van een afnemende bezetting, die zich verhoudt tot de dalende lijn die we ook zien in de leerlingen- en studentenaantallen.

In 2015 zijn iets meer tijdelijke contracten afgesloten, daardoor was zowel de in- als uitstroom groter. De toename van 30-35 jarigen is een gevolg van gerichte werving om een jongere groep docenten binnen te krijgen.

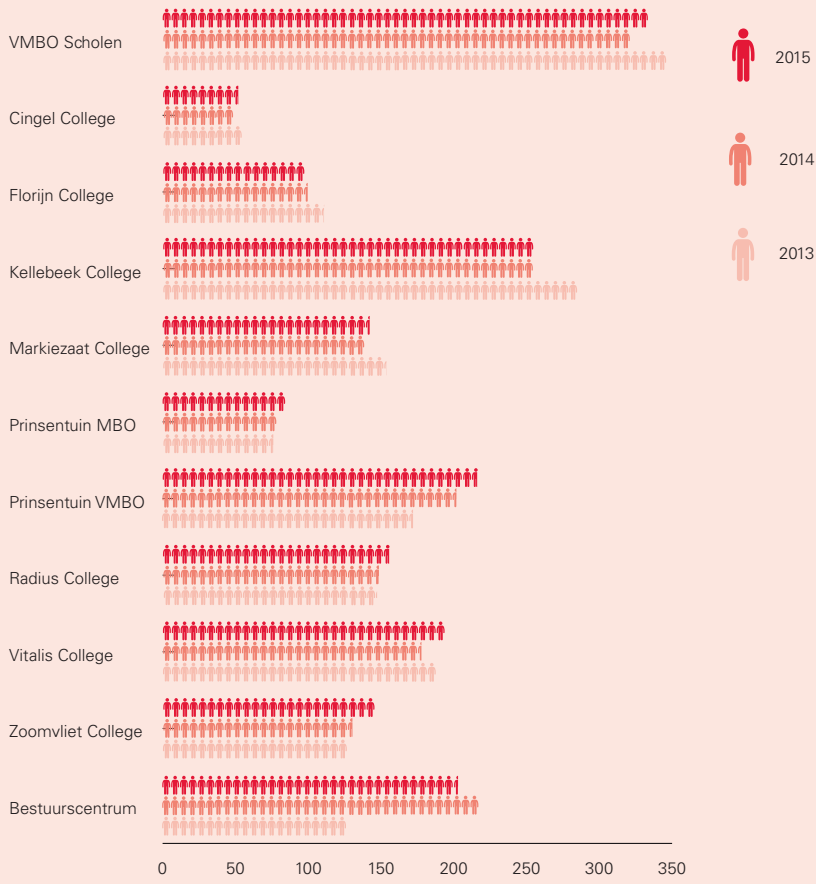
Hierna volgt een aantal kengetallen met betrekking tot onze medewerkers.

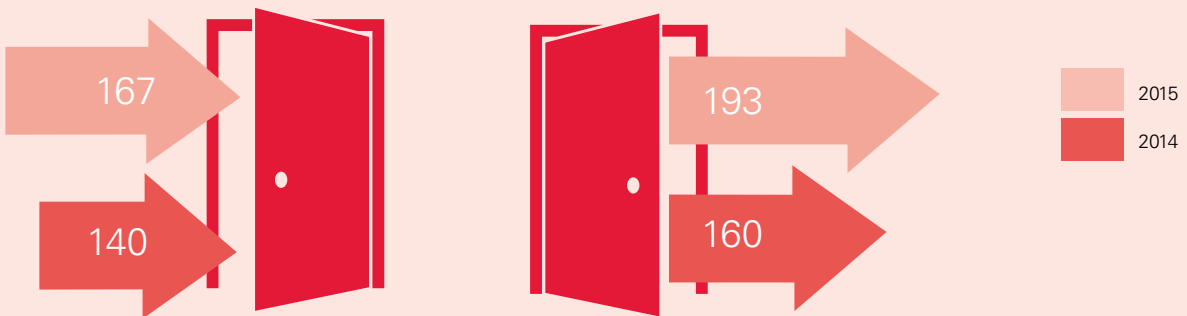
CAS SPIJKERS ACADEMIE
D. Blesot

SVH
Meester de Oude

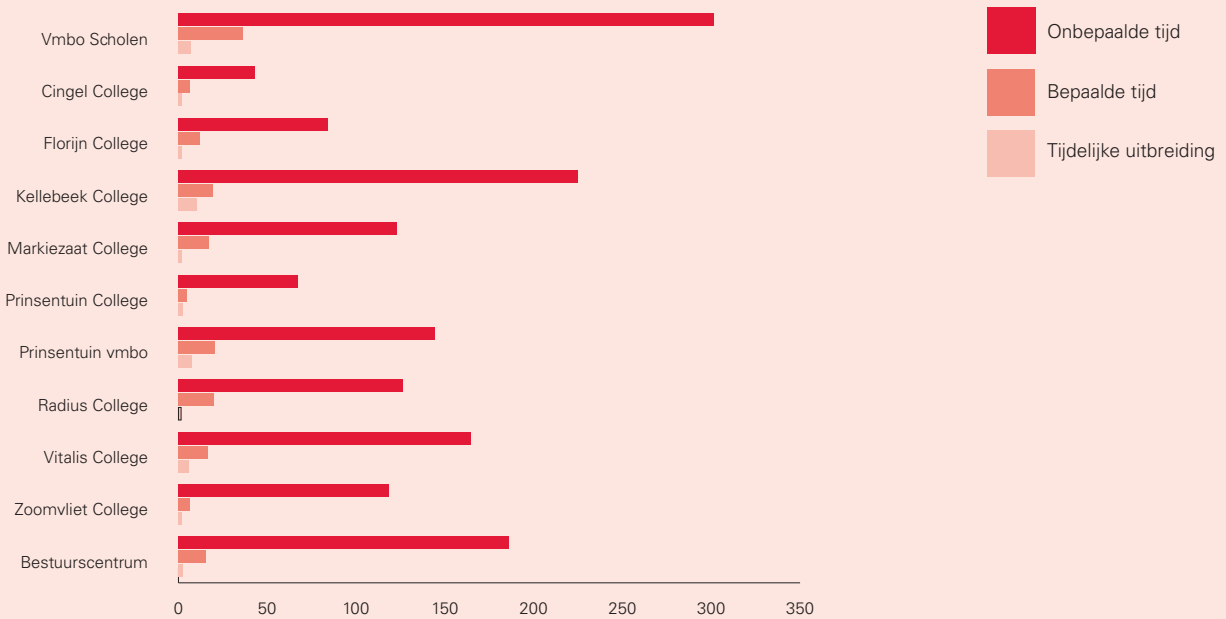
Personeelsbezetting in fte

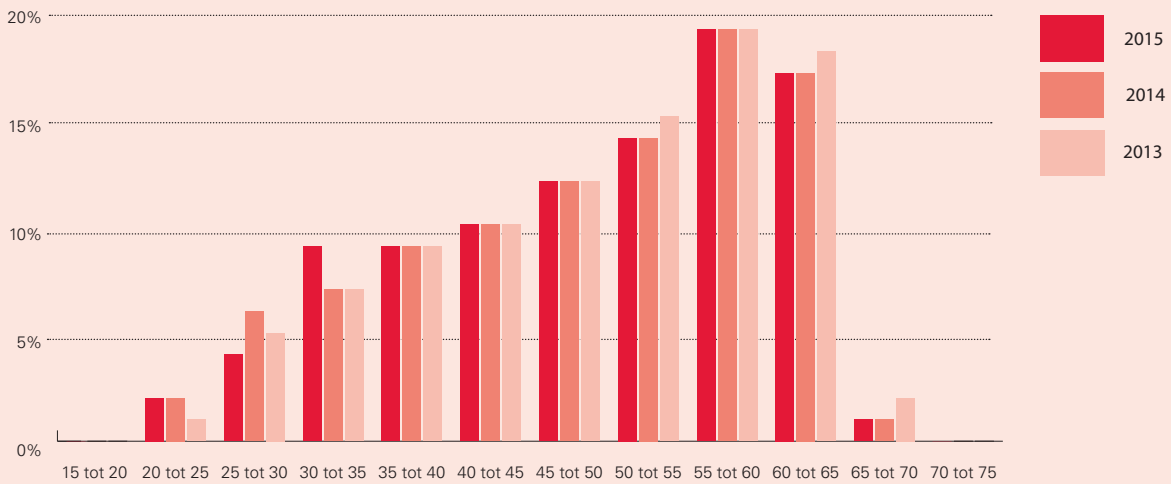
In- en uitstroom medewerkers

Vast en tijdelijk dienstverband in fte

Leeftijdsopbouw medewerkers

5.2.1 Strategische personeelsplanning

Op twee afdelingen van Kellebeek College is een intake geweest voor strategische personeelsplanning. Op Zoomvliet College hebben management en HR-adviseur het initiatief genomen om meerdere workshops strategische personeelsplanning te organiseren. Inhoud was onder andere de achtergrond van personeelsplanning, de rolverdeling en de samenhang tussen personeelsplanning en werving en selectie en personeelsontwikkeling. Vanwege de positieve evaluatie van de workshops, worden deze in 2016 ook op andere colleges georganiseerd.

5.3 Personeelszorg

Begin 2015 is er een aanbesteding geweest van de arbo-dienstverlening. Er is gekozen voor een nieuwe arbo-dienst, die beter inspeelt op de wens voor het eigen regiemodel. De verantwoordelijkheid voor het maken en uitvoeren van afspraken bij verzuim ligt in dit model bij de leidinggevende en medewerker. Daar waar nodig kunnen zij de expertise

van de bedrijfsarts inschakelen. Hiermee moet er meer grip ontstaan op het voorkomen en verlagen van verzuim.

Op het gebied van arbeidsomstandighedenbeleid, preventie en verlagen van psychosociale arbeidsbelasting hanteren we het motto 'goed voor elkaar'. Minimaal eenmaal per vier jaar vindt er een risico-inventarisatie en -evaluatie plaats. Aandachtspunten vanuit het medewerkerstevredenheids-onderzoek (een landelijke benchmark van de MBO Raad) en het eigen personeelsonderzoek worden hierin meegenomen.

Op alle locaties zijn de arborisico's in beeld en is er een actueel plan van aanpak om eventuele risico's te verlagen. Voor 2016 staan de locaties ISK Breda en ISK Bergen op Zoom gepland. Alle vmbo-scholen mogen zich 'veilige school' noemen en een aantal is inmiddels 'gezonde school'. In 2016 richten we ons op het gebied van arbo en veiligheid op een verdere integratie van leerlingenzorg en personeelszorg.

Voortschrijdend ziekteverzuim	2014	2015	Vershil 2014-2015
Ondersteuning	5,89%	6,31%	0,42%
Cingel College	4,87%	5,83%	0,95%
Florijn College	4,98%	6,57%	1,59%
Kellebeek College	8,96%	8,02%	-0,93%
Markiezaat College	5,02%	4,76%	-0,26%
Prinsentuin College	5,78%	5,97%	0,19%
Prinsentuin vmbo	5,30%	5,01%	-0,29%
Radius College	3,82%	4,55%	0,72%
Vitalis College	4,35%	5,56%	1,21%
VMBO Entiteit	3,97%	4,77%	0,81%
Zoomvliet College	6,54%	5,27%	-1,27%
ROC West-Brabant	5,49%	5,71%	0,21%

5.3.1 Ziekteverzuim

De ambitie van maximaal 4% ziekteverzuim is niet gehaald. Met het huidige gemiddelde van 5,71% zit het ROC zelfs boven het sectorgemiddelde van 4,9%. Met name de verzuimduur is hoger. De meldingsfrequentie zit met 1,3 juist onder het sectorgemiddelde van 1,4.

Er zijn echter goede mogelijkheden om het ziekteverzuim te laten dalen. Enerzijds door activiteiten op het gebied van werkdrukverlaging en verbetering van arbeidsomstandigheden te organiseren, anderzijds door met verzuimende medewerkers het gesprek aan te gaan over hun duurzame inzetbaarheid en samen op zoek te gaan naar oplossingen om deze (indien nodig) te verbeteren. Het eerdergenoemde eigen regiemodel en de samenwerkingsafspraken met onze arbodienst vormen hiervoor de kaders.

5.3.2 Vertrouwenspersoon

Een veilige leer- en werkomgeving is heel belangrijk. Daarom heeft ROC West-Brabant vertrouwenspersonen benoemd, waar leerlingen, studenten en medewerkers die met ongewenste gedragsvormen te maken hebben terecht kunnen. In 2015 kwamen er vijf meldingen, alle vanuit medewerkers. In vier gevallen ging de melding over andere collega's, in één geval betrof de melding een student. In alle gevallen volstond voor de aanmelder een eerste gesprek met de vertrouwenspersoon, waarin een luisterend oor werd geboden.

5.3.3 Interne geschillencommissie

Door de interne geschillencommissie personeelsbeleid ROC West-Brabant werden twee voorgelegde geschillen in behandeling genomen. In beide gevallen adviseerde de commissie om de bezwaren ongegrond te verklaren. De werkgever heeft deze niet-bindende adviezen van de commissie overgenomen.

De externe geschillencommissie cao-mbo nam in 2015 twee voorgelegde geschillen in behandeling. Beide werden gegrond verklaard. De werkgever heeft actie ondernomen om tot herziening van betreffende maatregelen en besluit te komen.

5.4 Personeelsontwikkeling

In het kader van personeelsontwikkeling zijn in 2015 de volgende activiteiten ondernomen:

- evaluatie werkwijze resultaatverantwoordelijke teams (RVT)
- management development
- aanbod van de ROC Academie.

Resultaatverantwoordelijke teams (RVT)

Met RVT krijgen de onderwijsteams meer regelmogelijkheden voor de onderwijskwaliteit, binnen de geldende kaders. Op alle mbo-locaties werkt men aan de ontwikkeling van resultaatverantwoordelijke teams. Met een nulmeting is bepaald in hoeverre de randvoorwaarden voor de teams op orde zijn en welke aandachtspunten er zijn voor het functioneren van het teamproces, zoals samenwerking en teamverantwoordelijkheid.

Medio 2015 is met het management en de teamvoorzitters de werkwijze van RVT's geëvalueerd en is besproken op welke wijze teams verder ondersteund kunnen worden in hun ontwikkeling.

Management development

Leidinggevendend vervullen een belangrijke rol bij het vormgeven van goed onderwijskundig beleid en een professionele leercultuur. Ontwikkeling van leiderschap heeft daarom een hoge prioriteit. Bij de vmbo-scholen is in 2014 een management development-traject (Compassare) gestart. In 2015 zijn de voorbereidingen voor een dergelijk traject voor het huidige en toekomstige management van de mbo-colleges gestart. Dit heeft inmiddels al geresulteerd in een teambuildingssessie.

ROC Academie

In 2015 is de ROC Academie ondergebracht bij de eenheid Bedrijfsvoering. De bekendheid van de ROC Academie is verder toegenomen en scholen, colleges en andere organisatieonderdelen doen steeds vaker een beroep op de Academie, als:

- partner bij organisatieveranderprocessen
- makelaar tussen bedrijfsprocessen en leerprocessen
- organisator van inductieprogramma's, MD- en leiderschapprogramma's
- platform voor professionalisering.

De ROC Academie draagt zo bij aan de professionalisering en talentontwikkeling van medewerkers, ten dienste van onderwijs van goed niveau. Deelnemers zijn afkomstig van alle mbo-colleges en vmbo-scholen. In 2015 werd uitvoering gegeven aan de volgende activiteiten:

Open aanbod:

- de workshopcyclus 'Van Passend Onderwijs naar passend onderwijzen', opgesteld samen met Servicecentrum Studie en Beroep (zo'n 120 onderwijsgevendenden namen deel aan trainingen zoals 'ADHD, ik kan er wat mee', 'Autisme', 'Druk, brutaal, agressief, kom maar op!', 'Niet de beperking centraal, maar de ontwikkelbehoefte', 'Kurzweil software voor dyslexie' en 'Praktische omgang met gedragsstoornissen')
- vakdidactiek rekenen en omgaan met rekenzwakke leerlingen (34 deelnemers)
- projectmanagement (20 deelnemers)
- timemanagement (16 deelnemers)
- effectief communiceren (20 deelnemers).

Doelgroepgerichte scholingen:

- werken met bedrijfskritische applicaties, zoals de training voor het roosterprogramma GP Units (30 deelnemers vanuit vmbo en mbo)
- een themabijeenkomst voor conciërges (18 deelnemers)
- twee workshops voor docenten Engels: Grammar Insights en Fathoming Britain (12 deelnemers)
- een verzwaarde pedagogisch-didactische opleiding op hbo-niveau voor zij-instromers, voor het eerst in company aangeboden (34 zij-instromers)
- vervolg op Teachers' Aids on Creating Content for Learning Environments, in samenwerking met het International Office en het Innovatienetwerk (17 docenten); deze training draagt bij aan het verder implementeren van ICT in vmbo en mbo
- een ROC-breed management development-traject (70 leidinggevenden)
- een Studium Generale – in het kader van het tienjarig bestaan van ons ROC - met de titel 'LOB anno 2015: Veel méér dan informatie geven', met Frans Meijers (200 deelnemers)
- bijeenkomsten van het onderzoeksnetwerk, dat onder leiding van lector Peter den Boer regelmatig bijeenkwam met medewerkers die een masteropleiding volgen en behoefte hebben aan advies en sparren over het onderzoek dat zij (gaan) uitvoeren (per bijeenkomst circa 5 deelnemers).

HOOFDSTUK 6

Bedrijfsvoering, huisvesting en financiën

Hoofdstuk 6 | Bedrijfsvoering, huisvesting en financiën

In *paragraaf 1.5* benoemt de Raad van Bestuur al enkele ontwikkelingen in de bedrijfsprocessen. In dit hoofdstuk wordt een nadere toelichting gegeven op een aantal praktische stappen die zijn gezet in 2015 in het kader van bedrijfsvoering, huisvesting, informatiemanagement en financiën. In de bijlagen wordt nog nader ingegaan op deze onderwerpen:

- *bijlage 2 Notitie Helderheid*
- *bijlage 4 Benchmark Mbo Rapportage*.

6.1 Bedrijfsvoering

Het jaar 2015 was een schakeljaar op meerdere gebieden: de Strategie 2020 is opgesteld, de bekostiging en interne allocatie mbo is aangepast en de centralisering van de ondersteuningsorganisatie (ROC Service en Advies 1) moest tot een afronding komen.

Voor wat betreft de centralisering en inrichting van de eenheden Bedrijfsvoering en ROC Diensten is de basis gelegd. De verdere implementatie vraagt nog enige tijd, met een doorloop tot in 2017. De resultaten werden echter al op enkele onderdelen merkbaar: zo werd het jaarplan- en begrotingsproces voor 2016 strak geregisseerd doorlopen en werd de kwaliteit van de analyses in de kwartaal-rapportages sterk verbeterd.

De volgende onderwerpen kregen in 2015 extra aandacht:

- Besluitvorming en implementatie: de Strategie 2020 is uitgewerkt in concrete doelstellingen. Deze SMART geformuleerde doelstellingen zijn vervolgens via de 'RACI'-methode gekoppeld aan eigenaren. Door deze koppeling wordt de relatie met de jaarplancyclus en de uitvoering gewaarborgd.
- In 2015 is integraal risicomanagement ingevoerd. De besluitvorming over de definitieve strategische risico's zal in 2016 plaatsvinden. De geïdentificeerde risico's zijn opgenomen in de planning- en controlcyclus.
- Net als in 2013 en 2014 lag de focus van de interne beheersing op de verbetermaatregelen die voortkomen uit de managementletter. Via een verbijzonderde aanpak (taskforce AO/IC) zijn de noodzakelijke acties uitgevoerd. Toch bleek in het najaar dat bij steekproeven het interne beheersingssysteem nog niet robuust genoeg was. De aandacht voor noodzakelijke verbeteringen was ten koste

gegaan van structurele kwaliteit en capaciteitsimpulsen. Met een nieuwe aanpak wordt in samenwerking met de accountant en een uitgevoerde fiscale scan de basis op orde gebracht.

6.2 Huisvesting

Eind 2015 werd het nieuwe strategisch huisvestingsbeleid van ROC West-Brabant tot 2030 vastgesteld. Het strategisch beleid gaat in op de politieke, demografische, onderwijskundige en technische ontwikkelingen waarmee het ROC de komende jaren te maken heeft of te maken krijgt. Het beleid schetst scenario's en benoemt huisvestingsdoelen zoals clustervorming bij locatiebeleid, reductie van de totale huisvestingsportefeuille bij nieuwe projecten en het vergroten van wendbaarheid en flexibiliteit bij nieuwe huisvestingsvragen. Daarnaast streeft het ROC naar een verdere verduurzaming van de huidige gebouwen.

In 2015 werden alle gebouwen van ROC West-Brabant onderzocht op duurzaamheid. Dat heeft inmiddels geresulteerd in een reeks van energiezuinige aanpassingen van installaties en betere afstemming van de energievraag en de energievoorzieningen. De duurzaamheidsscores van ROC West-Brabant zijn vastgelegd in het strategisch huisvestingsbeleid en benoemd als uitgangspunt voor verdere verduurzaming.

In 2015 werd in totaal circa 229.000 m² bruto vloeroppervlakte (bvo) gebruikt. Ongeveer 10% van de m² bvo werd gehuurd en 90% was eigendom. Van de m² bvo in eigendom werd ongeveer 8% verhuurd aan derden. De verwachting is dat de komende jaren zowel het aantal m² in eigendom als het aantal gehuurde m² zal afnemen. In 2015 was er nog sprake van 53 locaties. De komende jaren zal het aantal locaties afnemen.

In 2015 gaven de diverse projecten de volgende resultaten te zien:

Projecten	Omschrijving	Resultaten
Nieuwbouw Vitalis College	Realisatie nieuwbouw aan de Biesdonkweg in Breda voor de opleidingen gezondheidszorg, welzijnszorg en pedagogie.	Het Voorlopig Ontwerp is in oktober 2015 vastgesteld. Dat is conform de planning en de begroting. Het Definitief ontwerp werd in februari 2016 afgerond.
Herhuisvesting beveiligingsopleiding, CIOS en bakkersopleiding	Start onderzoek naar de eisen en wensen voor huisvesting van deze opleidingen op de locatie Terheijdenseweg 414 in Breda.	Van alle opleidingen zijn de eisen en wensen bekend. Begin 2016 werd de rapportage afgerond.
Nieuwbouw Kellebeek College	Verlaging energieverbruik in het nieuwe duurzame gebouw aan de Oostelijke Havendijk in Roosendaal.	In 2015 werd in het nieuwe gebouw een besparing op het energieverbruik gerealiseerd van 50% ten opzichte van de voormalige huisvestingssituatie.
Renovatie Markiezaat College	Renovatie gebouw Nobellaan 50 in Bergen op Zoom om verlengde levensduur mogelijk te maken.	In 2015 is het gebouw onder meer verder geïsoleerd, geschilderd, zijn zonweringen vervangen, is de keuken gerenoveerd en is de terreininrichting geoptimaliseerd. In 2016 volgt de laatste fase.
Renovatie Radius College	Renovatie gebouw Terheijdenseweg 350 in Breda om verlengde levensduur mogelijk te maken.	In 2015 is het gebouw geheel geschilderd, verder geïsoleerd en is de vloer-afwerking gerenoveerd. In 2016 volgt de laatste fase.
Herhuisvesting Christoffel-Kompas	Verkenning mogelijkheden van nieuwe huisvesting.	In 2015 is besloten de locatie Nieuwe Inslag te bestemmen voor Christoffel-Kompas.
Duurzaamheidsmaatregelen en -voorzieningen	Het doorvoeren van verschillende maatregelen bij projecten en groot onderhoud.	<ul style="list-style-type: none"> • Energiezuinige verlichting • Betere dakisolatie • Plaatsing zonnepanelen • Gebruik restwarmte • Hergebruik regenwater.

6.3 Informatisering

In aanvulling op *paragraaf 1.4.4*, volgt hierna een uitgebreidere beschrijving van het meerjarenplan informatisering 2020 en de praktische stappen die in 2015 zijn gezet.

Het plan kreeg als titel 'Van business driven naar customer driven'. Daarmee is een ambitie verwoord die vooral veel verandering in zich draagt. Gebruikers op verschillende niveaus binnen het ROC zullen dat in hun eigen werk- of leersituatie gaan merken. De belangrijkste vernieuwings-thema's daarbij zijn personaliseren / differentiëren, open omgevingen, een efficiënte organisatie en verantwoording / transparant bestuur.

Ook de binnen ons ROC ervaren aandachtspunten dienden als ingrediënten voor de meerjarenplanning:

- het verbeteren van de prijs / kwaliteit van het leerling- en deelnemer-informatiesysteem
- het automatiseren en het inrichten van self service voor ROC Diensten (financiën, HR)
- het portaliseren als een van de architectuurprincipes
- het implementeren van een oplossing voor document-management
- het ontwikkelen van een functioneel beheerorganisatie
- het ontwikkelen van beveiliging, passend bij ontwikkelingen als self service en werken in de cloud
- het op een efficiënte manier actueel houden van de IT-omgeving.
-

Zowel de ontwikkelingen die in *paragraaf 1.4.4* worden genoemd, als de vernieuwings-thema's en aandachtspunten, leiden tot zes programmalijnen en concrete activiteiten in 2015.

Voor zowel de realisatie van het meerjarenplan, als de concrete activiteiten in 2015 is steeds aansluiting gezocht binnen de organisatie. Zo fungeert de beleidsadviesgroep informatiemanagement (IM) – waarin enkele collegedirecteuren vertegenwoordigd zijn – als belangrijke toetssteen. Daarnaast is er het afstemmingsoverleg IM waaraan van elke entiteit een afdelingsmanager deelneemt. Bovendien wordt in het reguliere gebruikersoverleg, met een aantal teamleiders en docenten als lid, getoetst welke IT-behoefte in de scholen dringend om invulling vragen en welke mening men heeft over aan te schaffen, in te richten of aangeschafte applicaties.

6.4 Financiën

6.4.1 Financieel beleid

Het financieel beleid van ROC West-Brabant richt zich op de instandhouding van een financieel gezonde positie op de lange termijn.

Op ROC-niveau worden de kaders voor strategie, positionering en bedrijfsvoering opgesteld. Scholen en colleges bepalen binnen de gestelde kaders op welke wijze men het onderwijs wil organiseren en inrichten. Door het hanteren en handhaven van een financieel kader worden risico's beheerst terwijl er duidelijkheid en ruimte ontstaat voor ondernemerschap.

De interne streefnorm voor het saldo der baten en lasten is - als basis - vastgesteld op +2% van de som der baten. De uiteindelijke normering is echter mede afhankelijk van het inzetten van middelen uit voorgaande jaren, investeringen in nieuwe opleidingen en initiatieven en geaccepteerde verliezen. Teneinde de interne norm te realiseren wordt bij de vaststelling van de bekostiging per college rekening gehouden met een afroming voor centrale kosten. Basisuitgangspunt is dat met de uiteindelijke vastgestelde bekostiging per college een sluitende begroting moet kunnen worden gerealiseerd. De gerealiseerde resultaten van scholen en colleges blijven voor hen en daarmee voor het onderwijs, beschikbaar. Voorwaarde is dat deze resultaatmiddelen alleen besteed kunnen worden aan incidentele of projectmatige activiteiten. Voor de OVO-scholen zijn er geen specifieke beperkingen gesteld aan de vrije besteding van het eigen vermogen.

Renterisico

Het renterisicobeleid heeft tot doel de renterisico's die voortkomen uit de financiering van ROC West-Brabant te beperken en daarmee tevens de netto-rentelasten te optimaliseren. Dit beleid heeft geleid tot het aangaan van een renteswap bij het afsluiten van een financiering waarvan de ingangsdatum in de toekomst was gelegen, waardoor dit slechts mogelijk was tegen een variabele rente. Op moment van afsluiten van de financiering was de vaste rente die ontstond door het afsluiten van de renteswap historisch gezien relatief laag.

Liquiditeitsrisico

Voor het afdekken van het renterisico op de langlopende schuld aan de ING bank met een boekwaarde van €36,9

miljoen (inclusief het kortlopende deel) heeft ROC West-Brabant per 31 december 2015 een renteswap lopen van €36,9 miljoen met een negatieve reële waarde van €9,7 miljoen. Met deze renteswap wordt het risico van een variabele rente (gebaseerd op 3-maands Euribor plus een opslag van 0,55%) afgedekt door een overeengekomen vast rentepercentage van 5,10% voor de gehele looptijd. Voor de verwerking van de renteswap past ROC West-Brabant kostprijshedge-accounting toe. De kostprijs van de renteswap bedraagt nihil. Indien de reële waarde van de renteswap behorende bij de langlopende schuld aan de ING bank negatief is, heeft ROC West-Brabant geen verplichting om een onderpand te storten. Bij tussentijdse beëindiging van de renteswap wordt onderling afgerekend op basis van de reële waarde op het moment van beëindiging. De reële waarde van deze lening is gelijk aan de boekwaarde.

6.4.2 Financieel resultaat

Het begrote resultaat na belasting bedroeg circa €3,5 miljoen. Het gerealiseerde resultaat na belasting bedraagt circa €5 miljoen.

Zowel het aandeel in het resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen als het overig resultaat (resultaat van ROC West-Brabant zelf) valt gunstiger uit.

Het resultaat van de maatschappijen waarin wordt deelgenomen is voornamelijk iets gunstiger dan begroot door een beter resultaat van Corbeille. Dit komt voornamelijk door hogere verhuuropbrengsten, lagere onderhoudskosten en lagere afschrijvingslasten.

Aan het verschil in het overig resultaat liggen diverse oorzaken ten grondslag, maar het wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de lasten €1 miljoen lager liggen dan begroot. Deze onderschijding hangt grotendeels samen met een begrote doch niet gerealiseerde stijging van de premies voor sociale lasten en pensioenen en een lagere inzet van personeel derden door het later opstarten van activiteiten vanuit het kwaliteitsplan. Hier staat een bijzondere waardevermindering van €2,2 miljoen tegenover die heeft plaatsgevonden op gronden in Bergen op Zoom en Breda en op verbouwingen alsmede de vorming van een voorziening sloopkosten, het opnemen van een schuld voor te betalen vakantiedagen, het effect van een schattingswijziging ten aanzien van de voorziening wachtgeld een dotatie aan de voorziening sociaal beleid in verband met het verlengen van einddata en het afboeken van een vordering inzake ESF subsidies.

	Begroting		Realisatie				
	2016	2015	2015	2014	2013	2012	2011
Baten	210.075	213.484	217.136	214.358	211.990	222.863	224.325
Lasten	206.922	207.516	209.554	208.447	212.584	230.578	220.803
Saldo baten en lasten	3.153	5.968	7.582	5.911	-594	-7.715	3.522
Financiële baten en lasten	-2.379	-2.372	-2.395	-2.376	-2.604	-2.306	-2.524
Resultaat	774	3.596	5.187	3.535	-3.198	-10.021	998
Belastingen	-119	-107	-139	-121	-207	-108	363
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0	-764	0	0
Minderheidsbelang derden	0	0	0	0	693	286	-60
Resultaat na belastingen	655	3.489	5.048	3.414	-3.476	-9.843	1.301

6.4.3 Toestand op balansdatum

De wijzigingen in de diverse balansposities worden bepaald door meerdere factoren. De belangrijkste oorzaken:

De toename van de vlottende activa wordt met name veroorzaakt door de toename van de liquide middelen.

De belangrijkste reden dat de kortlopende schulden zijn gestegen is gelegen in het feit dat de post nog te besteden subsidie en projectgelden circa €4,9 miljoen hoger is. Onder meer door nog te besteden kwaliteitsgelden.

	31-12-15	31-12-14	31-12-13	31-12-12	31-12-11
Vaste activa	172.730	180.137	171.522	173.209	170.550
Vlottende activa	52.993	37.799	55.427	61.342	75.975
Totaal activa	225.723	217.936	226.949	234.551	246.525
Eigen vermogen	122.670	117.622	114.174	118.768	127.262
Voorzieningen	11.460	10.386	12.777	11.989	8.829
Langlopende schulden	49.381	53.089	56.795	60.502	64.246
Kortlopende schulden	42.212	36.839	43.203	43.292	46.188
Totaal passiva	225.723	217.936	226.949	234.551	246.525

6.4.4 Kengetallen

Door de Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen zijn in 2009 signaleringsgrenzen vastgesteld voor kengetallen voor vermogensbeheer en budgetbeheer.

Door het vrijkomen van een lening per 1 juli 2010 en een vertraging in de huisvestingsplannen is de liquiditeit in

2011 boven de door de Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen gestelde bovengrens van 1,50 uitgekomen. Inmiddels ligt de liquiditeit met 1,26 onder de gestelde bovengrens.

kengetal	31-12-15	31-12-14	31-12-13	31-12-12	31-12-11
Solvabiliteit	0,54	0,54	0,50	0,51	0,52
Gem ROC's 1		0,49	0,47	0,45	0,44
Kapitalisatiefactor	34,06	26,43	41,93	40,82	45,06
Gem ROC's			32,21	34,12	38,32
Liquiditeit	1,26	1,03	1,28	1,42	1,64
Gem ROC's		1,06	1,03	0,91	0,93
Rentabiliteit	2,3%	1,6%	-1,6%	-4,4%	0,6%
Gem ROC's		1,6%	2,2%	-0,2%	-0,6%

6.4.5 Treasury

Het kader, de doelstellingen alsmede de administratieve organisatie en interne controle rondom het treasurybeleid zijn vastgelegd in het 'Treasurystatuut Stichting ROC West-Brabant'.

Het statuut is gebaseerd op de Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010 en daarnaast op eigen financiële kaders. De hoofddoelstelling van het financieel beleid van Stichting ROC West-Brabant, afgeleid van het strategisch beleidsplan, luidt: "behoud van een gezonde financiële positie" waarmee de continuïteit wordt gewaarborgd.

De hiervan afgeleide eigen financiële kaders luiden:

- De solvabiliteit bedraagt minimaal 0,35
- De liquiditeit bedraagt minimaal 1,0

Ten aanzien van het beleggen van de financiële middelen wordt een terughoudend beleid gevoerd. In de basis geschiedt dit via termijndeposito's, maar omdat de rente-opbrengsten op termijndeposito's momenteel lager zijn dan die op reguliere, direct opvraagbare, bankrekeningen zijn de beschikbare gelden volledig uitgezet op direct opvraagbare bankrekeningen. Gelet op de spreiding van risico's staan de direct opvraagbare gelden uit bij verscheidene banken.

HOOFDSTUK 7

Inspraak en relaties met onze omgeving

Hoofdstuk 7 | Inspraak en relaties met onze omgeving

7.1 Leerlingen- en Studentenraad

De Centrale Leerlingen- en Studentenraad voert het overleg met de Raad van Bestuur en wordt gevormd door een afvaardiging van de raden in de scholen en colleges. Elke vmbo-school en elk mbo-college van ROC West-Brabant heeft in principe een leerlingen- of studentenraad, met een voorzitter en secretaris.

Dit jaar bestond de Centrale Raad uit drie mbo- en vier vmbo-vertegenwoordigers. "Dat is natuurlijk eigenlijk veel te weinig", betoogt voorzitter Wesley Looijs. "Er waren wel meer raden in de scholen en colleges, maar kennelijk is het niet voor iedereen duidelijk wat de meerwaarde is van de centrale raad. Om dit meer en beter voor het voetlicht te brengen, werd in het voorjaar 2016 een conferentie georganiseerd voor alle leden van de leerlingen- en studentenraden en hun begeleiders."

De raad had dit jaar twee speerpunten waarin ze stappen wilde zetten:

- de Centrale Leerlingen- en Studentenraad efficiënter en effectiever laten vergaderen
- het onder de aandacht brengen van pesten op school.

Daarnaast kwamen de onderwerpen PARS (afwezigheidsregistratie) en portal regelmatig terug. Er is nog altijd veel onduidelijkheid waar leerlingen en studenten zaken kunnen vinden op de portal die voor hen van belang zijn. Hopelijk is dit volgend jaar opgelost als de nieuwe portal een feit zal zijn.

"Wat betreft het eerste punt, zijn er flinke stappen gezet", aldus de voorzitter. "We zijn systematischer gaan vergaderen door een andere vergaderstructuur in te voeren. Voorheen zaten vmbo'ers en mbo'ers verplicht bij elkaar. Doordat mbo'ers vaak over andere zaken mogen of moeten beslissen of adviseren dan de vmbo'ers, was dit voor beide groepen niet prettig. Nu is het zo dat het eerste vergaderuur alleen voor de vmbo'ers is; het tweede uur vergaderen we samen en het laatste uur gaan de mbo'ers nog alleen door. Indien nodig kunnen er daarnaast nog extra vergaderingen worden belegd voor de mbo'ers."

Het onderwerp 'Pesten op school', dat vorig jaar al goed op de agenda was gezet, heeft dit jaar geresulteerd in een 'Pest-poster' die op alle scholen en colleges prominent te zien is. Hiermee wordt nadrukkelijk aandacht voor pesten gevraagd en kan niemand meer om dit onderwerp heen. "Het blijft een lastig onderwerp dat ook heel verschil-

lend wordt opgepakt op de scholen en colleges. Maar de aandacht is er in elk geval en dat is winst."

De overleggen en besproken onderwerpen zijn zinvol geweest. "Voorheen gebeurde het nogal eens dat steeds dezelfde onderwerpen op de agenda stonden, mede doordat vmbo'ers en mbo'ers alles samen moesten bespreken. Door de gewijzigde vergaderstructuur is er meer ruimte en aandacht voor het ondersteunen van de raden op de colleges en scholen. Wij vinden het belangrijk voor de continuïteit dat er stevige raden zijn. Daarom moet er op de scholen en colleges veel meer ruchtbaarheid worden gegeven aan het belang ervan. Je kunt écht invloed uitoefenen op zaken die leerlingen en studenten direct aangaan. Zo hebben we een interview gehad met de Onderwijsinspectie over de Staat van de Instelling. Ook zij nemen ons dus heel serieus en daar zijn we als raad heel blij mee."

De voorzitter, die halverwege 2015 is aangetreden, heeft direct stevig aangepakt. "Ik zorg dat ik de vergaderingen altijd grondig voorbereid, zodat ik goed beslagen ten ijs kom. Daardoor kun je echt een weerwoord klaar hebben voor de Raad van Bestuur en word je meer een 'bijtende hond'. Ik heb gemerkt dat dit ook door de Raad van Bestuur gewaardeerd wordt."

7.2 Ouderraad

De Centrale Ouderraad bestaat in principe uit een afvaardiging van de ouderraden op de scholen en colleges. In de praktijk blijkt dat de ouderraden op de vmbo-colleges doorgaans goed vertegenwoordigd zijn.

"Voor de vertegenwoordiging vanuit de mbo-colleges ligt dat een slag anders", vertelt Jeroen Burgmans, voorzitter van de Centrale Ouderraad. "Dit is wel te verklaren: op de mbo's zijn de studenten wat ouder en zijn de ouders – zeker die van de 18+'ers – minder bij het onderwijs betrokken. Verder speelt mee dat leerlingen op het vmbo minstens vier jaar op die school zitten en mbo'ers gemiddeld drie jaar, waarvan ze ook een flink deel stage lopen."

De Ouderraad heeft in 2015 diverse pogingen ondernomen om de mbo-ouders meer bij de school en de raad te betrekken, onder meer door persoonlijk contact met directeuren. Dit heeft niet het gewenste resultaat gehad. Desondanks is de raad niet bij de pakken neer gaan zitten. "Wij hebben met de Raad van Bestuur een voorstel uitge-

werkt om een aparte Ouderraad voor het vmbo in het leven te roepen en daarnaast een Klankbordgroep voor ouders van het mbo. Deze Klankbordgroep zou dan drie à vier maal per jaar bij elkaar kunnen komen en met de Raad van Bestuur spreken. Vanaf het najaar zijn we hard aan de slag gegaan om de onderscheiden bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor beide organen vast te leggen." Het document dat hierover is opgesteld ligt inmiddels ter beoordeling bij de Ondernemingsraad. Wanneer deze nieuwe structuur ingevoerd zou gaan worden, betekent dit een grote verandering voor de medezeggenschap in onze organisatie. "Wat mij betreft een positieve ontwikkeling", aldus de voorzitter.

Belangrijke onderwerpen die aan de orde zijn geweest, waren de kwaliteit van het onderwijs, de strategie van ROC West-Brabant en, zoals eerder genoemd, de invulling van medezeggenschap. De raad heeft verder haar instemming / advies gegeven over de integriteitscode, het antidiscriminatiebeleid en de klachtenregeling.

Bij de overleggen van de Centrale Ouderraad waren steeds vijf à zeven ouders als vertegenwoordiging vanuit de vmbo's aanwezig. Er was veel ruimte voor de persoonlijke inbreng vanuit de eigen achterban. Daarbij werd goed gekeken naar schooloverstijgende onderwerpen, zodat die zaken serieus konden worden besproken. "De overleggen met de Raad van Bestuur zijn steeds constructief geweest, waarbij wij de goede samenwerking bijzonder op prijs stellen. Met de wisseling van de personele bezetting van de Raad van Bestuur spreken wij de hoop en de verwachting uit dat deze samenwerking ook de komende jaren voortgang zal vinden. Die voortgang moet ook de Ouderraad zelf goed bewaken. Vanaf september zijn vier nieuwe leden aangetreden. "We merken dat het belangrijk is om een mix te hebben van ervaren leden en nieuwkomers. Dat wil ik absoluut zeker bewaken. Komend jaar treed ik zelf af en ik hoop dan ook tijdig een nieuwe voorzitter in te kunnen werken."

7.3 Ondernemingsraad

De medezeggenschap wordt bij ROC West-Brabant gevoerd door de Ondernemingsraad (OR) en de tien onderdeelcommissies. De Ondernemingsraad (OR) die over ROC-brede onderwerpen spreekt met de Raad van Bestuur wordt apart gekozen. De onderdeelcommissies bij alle acht mbo-colleges, bij de VMBO Entiteit en bij de centrale ondersteuning, spreken met hun directeur.

De OR bestond in 2015 uit dertien leden. Daarmee was de bezetting compleet en weet zowel het onderwijzend als het ondersteunend personeel zich vertegenwoordigd in de overleggesprekken.

Medio 2015 werd een nieuw dagelijks bestuur gekozen, bestaande uit een voorzitter, Pieter-Jan Broere, een plaatsvervangend voorzitter, Sonja van den Berge, en een secretaris, Leon Aanraad.

Sonja van den Berge, waarnemend voorzitter:

"Een van de belangrijkste speerpunten waar de OR zich mee bezighield was het bewaken van een correcte uitvoering van regelgeving, voortkomende uit de cao's. We hebben hier regelmatig onze zorg over uitgesproken, omdat er zowel voor het vmbo als voor het mbo veel nieuwe regels ingevoerd zijn."

Andere zaken die aandacht kregen waren het Integraal Personeelsbeleidsplan en het Taakbelasting / taaktoedelingsbeleid mbo. "Ten aanzien van het eerstgenoemde heeft de OR een initiatiefvoorstel ingediend bij de Raad van Bestuur. Dit is heel goed ontvangen en we merken als OR dat er echt werk van wordt gemaakt. We ervaren dat onze inbreng serieus wordt genomen door de Raad van Bestuur en dat gold zeker ook voor dit onderwerp. Betreffend het Taakbelasting / taaktoedelingsbeleid mbo verleende de OR geen instemming. De Raad van Bestuur heeft het document toen teruggetrokken en aangepast. "Daarna kon de OR echter nog altijd geen instemming verlenen. Wij vinden als Ondernemingsraad dat dit beleid onderdeel moet zijn van een groter geheel. Die stukken ontbraken en dus konden wij geen instemming verlenen", aldus Sonja. Twee andere onderwerpen waarvoor de OR aanvankelijk een negatief advies gaf, waren de integriteitscode en het bestuursreglement. "Ook hier is er constructief overleg geweest; de Raad van Bestuur heeft de documenten aangepast. Daarna kon de OR wel instemmen."

In 2016 wil de OR zich nog meer gaan profileren naar de medewerkers. "We krijgen naar ons idee nog te weinig signalen van de achterban. We zitten er om hún belangen te behartigen, maar we merken dat er nog te weinig bekendheid is met ons werk. Dat vinden we jammer. We gaan een werkgroep vormen die gaat onderzoeken hoe we dit kunnen verbeteren. Ook gaan enkele OR-leden een speciale training volgen die gericht is op communiceren met de achterban. Verder gaan we intensiever samenwerken met de verschillende onderdeelcommissies. Wij vinden het belangrijk om hen zoveel mogelijk te betrekken bij de besproken onderwerpen. De leden van de onderdeelcommissies kunnen bij

uitstek checken of zaken in de praktijk op de scholen, de colleges en de centrale eenheden werken. Zo houden we elkaar scherp en dat komt het werk van zowel de OR als de onderdeelcommissies - en daarmee dat van de Raad van Bestuur - alleen maar ten goede.”

Het Jaarverslag van de Ondernemingsraad is voor medewerkers te vinden op de interne portal.

7.4 Dialoog

Naast de meer formele medezeggenschapsfora, wordt binnen ROC West-Brabant gezocht naar andere vormen van dialoog:

- Aan het medewerkerspanel wordt regelmatig een enquête voorgelegd over een specifiek onderwerp. In het najaar werd over het onderwerp onderwijskwaliteit op deze manier interessante informatie opgehaald. Daarnaast vindt met regelmaat een live panel met de Raad van Bestuur plaats.
- Minimaal eenmaal per jaar spreekt een vertegenwoordiging van de conciërges met de Raad van Bestuur, vanwege hun positie dichtbij de leerlingen en studenten.
- In het kader van de Strategie 2020 zijn er concrete plannen om te starten met terugkerende gesprekken met ‘stakeholders’ van buiten het ROC, als vervolg op de gesprekken die zijn gevoerd om te komen tot een strategie.

Met regelmaat heeft een van de leden van de Raad van Bestuur lunchgesprekken gevoerd met een klein gezelschap studenten van steeds een ander mbo-college. Dat leverde steeds interessante inzichten op, waarvan hierna enkele voorbeelden:

- de kwaliteit van de loopbaanbegeleiding wordt als ‘wisselend’ ervaren
- er is interesse om door te studeren op hbo, of om een internationale stage te doen
- de verdeling tussen zelfstandig leren, les krijgen en de lesduur verschillen enorm per afdeling en sluiten niet altijd aan op de wens van de student
- roosterwijzigingen wil men graag per telefoon of WhatsApp snel ontvangen
- de studenten voelen zich veilig
- er mag meer gedigitaliseerd worden, maar pas als de

onderwijsstof hier op aangepast is

- men wil graag een digitale aanwezigheidsregistratie
- men wil graag behandeld worden als volwassene
- na het mbo ben je niet uitgeleerd, met dit diploma kun je niet de rest van je leven voort, je zult altijd cursussen moeten blijven volgen of specialisaties doen.

7.5 Stakeholders

ROC West-Brabant heeft het INK-managementmodel gekozen als kwaliteitszorg- en verbeterinstrument. De filosofie van dit model is dat kwaliteitszorg in de bedrijfsvoering en kernwaarden verankerd wordt, en geen apart thema is. Een tweede belangrijk element van dit model is de verbetercyclus, ofwel de plan-do-check-act-cyclus. Daarom wordt periodiek de mate van tevredenheid onder onze stakeholders gemeten via enquêtes. De resultaten van deze metingen worden gebruikt om verbeteringen te realiseren. In 2015 zijn de uitkomsten van het Bedrijvenonderzoek en het Alumnionderzoek beschikbaar gekomen.

7.5.1 Bedrijvenonderzoek

In 2009 werd het eerste Bedrijvenonderzoek uitgevoerd. Eens in de drie jaar wordt het herhaald. Met dit onderzoek wordt adequate informatie verzameld op basis waarvan verbeteracties worden geformuleerd op het gebied van beroepspraktijkvorming (bpv), zodat wij onze rol als regionale opleider nog beter kunnen vervullen. De resultaten van het onderzoek worden daarnaast gebruikt om verantwoording af te leggen aan (externe) belanghebbenden zoals de Onderwijsinspectie.

In totaal zijn 6.530 praktijkopleiders van ROC West-Brabant uitgenodigd voor het Bedrijvenonderzoek 2015. Hiervan hebben 1.820 praktijkopleiders (28%) de enquête gestart, waarvan 1.501 praktijkopleiders de enquête volledig hebben ingevuld. De respons totaal was 23%.

Over het algemeen zijn de scores voor de rubrieken ‘Examineren in de beroepspraktijk’ en ‘Relatiebeheer’ het hoogst (3,7 op ROC-niveau op een 5-puntsschaal) en die voor de rubriek ‘Ontwikkelingen in het mbo’ het laagst (3,0 op ROC-niveau).

De hoogste scores op het niveau van ROC West-Brabant zijn te zien bij de items:

- voldoende toegerust / vaardig in examineren met betrekking tot ontwikkelen, vaststellen en beoordelen (3,9; 3,9 en 4,1)
- praktijkbegeleiding vanuit college met betrekking tot klantvriendelijkheid (3,9)
- betrokkenheid bij examineren met betrekking tot beoordelen examenkandidaten (3,9).

De laagste scores op het niveau van ROC West-Brabant zijn te zien bij de items:

- informatie over ontwikkelingen in het mbo vanuit het college (3,0)
- ondersteuning bij vertalen ontwikkelingen in het mbo naar de beroepspraktijk (3,0)
- bekend met verzekeringswijze studenten (3,1).

De scores op het niveau van ROC West-Brabant zijn over het algemeen gelijk gebleven of gestegen zijn ten opzichte van 2012. De resultaten zijn tot en met teamniveau inzichtelijk gemaakt en besproken. Op verschillende niveaus zijn verbeterdoelstellingen en -acties bepaald. Het onderzoeksteam heeft geadviseerd actieplannen op te stellen om de volgende zaken, die ROC-breed spelen, in samenwerking op te pakken:

- ontwikkelingen in het mbo: informatievoorziening vanuit de colleges hierover en de ondersteuning bij het vertalen van deze ontwikkelingen naar de beroepspraktijk
- wetgeving en administratieve processen: bekend met verzekeringswijze studenten.

Op basis van de tijd en energie die het zowel het onderzoeksteam als de instituten wederom gekost heeft om de juiste contactgegevens boven water te krijgen voorafgaand aan en gedurende de enquêteperiode, heeft het onderzoeksteam geadviseerd om ook het volgende in gezamenlijkheid op te pakken:

- betrouwbaarheid en beschikbaarheid contactgegevens praktijkopleiders bpv-bedrijven.

7.5.2 Alumnionderzoek

Begin 2015 heeft voor de derde keer het alumni-onderzoek plaatsgevonden met behulp van het Schoolverlatersonderzoek mbo, vmbo en educatie 2014 van DUO Onderwijsonderzoek.

In onderstaand overzicht is per doelgroep te zien hoeveel schoolverlaters aangeschreven zijn en hoeveel er aan het onderzoek deelgenomen hebben:

	ROC West-Brabant	landelijk
Mbo benaderd	4.834	38.038
respons	1.705	13.358
Vmbo benaderd	1.250	2.939
respons	609	1.346
Educatie benaderd	267	
respons	83	

De resultaten van het onderzoek in vogelvlucht:

Mbo

- interne doorstroom is gelijk gebleven (23%), maar nog steeds groter dan landelijk (21%)
- gediplomeerden gaan minder vaak werken (63%), maar vaker dan landelijk (57%)
- gediplomeerden kiezen vaker een vervolgopleiding (20%), maar minder vaak dan landelijk (23%)
- werkloosheid is gelijk gebleven (5%), maar iets lager dan landelijk (6%)
- werkenden hebben vaker een baan binnen dezelfde beroepsgroep dan in 2012 en landelijk
- minder vaak doorleren binnen dezelfde beroepsgroep dan in 2012, maar vaker dan landelijk
- belangstelling voor bijscholing is gestegen van 34% naar 42%
- bol'ers zijn over het algemeen even tevreden als in 2012,

maar minder tevreden dan landelijk

- bbl'ers zijn over het algemeen even tevreden als in 2012 en als landelijk
- meer gediplomeerden blijven graag in contact met oude school (62%).

Vmbo

- schoolverlaters kiezen vaker voor voltijds opleiding (79%), maar minder vaak dan landelijk (81%)
- schoolverlaters kiezen minder vaak combinatie werken en leren (gedaald van 25% naar 17%)
- nog vaker doorleren op mbo (gestegen van 93% naar 97%) en even vaak als landelijk
- interne doorstroom is ongeveer gelijk aan 2012 (58% ten opzichte van 59%)
- iets minder vaak doorleren op vervolgopleiding binnen de sector dan in 2012 en dan landelijk
- minder vaak werken binnen de sector dan in 2012, maar meer dan landelijk
- ruime meerderheid (83%) heeft voldoende hulp gehad bij overstap naar vervolgonderwijs
- schoolverlaters zijn over het algemeen even tevreden als in 2012, alleen over 'sfeer op school' zijn ze minder positief en over 'voorlichting over vervolgmogelijkheden' zijn ze positiever
- schoolverlaters zijn over het algemeen even positief als landelijk, alleen over 'informatievoorziening' zijn ze positiever
- meer schoolverlaters blijven graag in contact met oude school (75%).

Vavo

- gediplomeerden / gecertificeerden leren vaker door dan in 2012 (83% ten opzichte van 68%)
- keuze voor hbo is gedaald (47% ten opzichte van 64%), keuze voor universiteit is gestegen (36% ten opzichte van 18%)
- gediplomeerden / gecertificeerden zijn over het algemeen vaker tevreden dan in 2012, met name over 'persoonlijke begeleiding'
- meer gediplomeerden / gecertificeerden blijven graag in contact met oude school (49%).

Op basis van de resultaten zijn op verschillende niveaus in de organisatie speerpunten bepaald en actieplannen opgesteld. Deze worden via de jaarplannen in samenhang gebracht en gevolgd.

HOOFDSTUK 8

Continuïteits- paragraaf

Hoofdstuk 8 | Continuïteitsparagraaf

In de *paragrafen 1.1 en 1.7* heeft de Raad van Bestuur al de blik naar voren geworpen ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen en de strategie van ROC West-Brabant. Het meerjarenperspectief dat in dit hoofdstuk wordt beschreven heeft daarvoor ingrediënten geleverd. Het biedt een

overzicht waarbij twee jaar terug wordt gekeken en vijf jaar vooruit. Welke trends zijn waar te nemen en welke ontwikkelingen zien we binnen de regio die van invloed zijn op ROC West-Brabant?

8.1 Verwachte ontwikkelingen

8.1.1 Ontwikkelingen in financiële kengetallen

financiële kengetallen	2014	2015	2016	2017	2018
solvabiliteit 1	0,54	0,54	0,56	0,57	0,58
solvabiliteit 2	0,59	0,59	0,60	0,61	0,62
liquiditeit	1,03	1,26	1,22	1,09	0,69
rentabiliteit	1,6%	2,3%	0,3%	0,2%	0,6%

De resultaatverbetering in de colleges van 2015 wordt gecontinueerd en wordt onderbouwd door een verbeterde formatiebeheersing. Dit betekent al met al een toename van stabiliteit en voorspelbaarheid.

Bij het vmbo handhaven we het beleid dat we het tekort LB / LC aanvaardbaar achten en hiermee de scholen niet extra belasten; het is een extra last als gevolg van een grootschalig inschalingsbesluit ten tijde van een fusie. Na 2018 zal het tekort geleidelijk afnemen.

Voor het mbo is voor de langere termijn aan de orde dat het landelijke macrobudget niet sterk zal wijzigen maar dat het aandeel prestatiebekostiging zal gaan toenemen. De wijze waarop is nog niet duidelijk. Dat zullen we moeten monitoren en de effecten ervan beoordelen.

We voorzien nu een bescheiden positief resultaat in 2017 en een wat groter in 2018. Voor een langdurige duurzame exploitatie van ROC West-Brabant zullen we moeten streven naar grotere positieve resultaten zodat ook onbekende tegenvallers kunnen worden opgevangen. In het eerste kwartaal 2016 zijn aanvullende beheersmaatregelen doorgevoerd, zoals een taakstelling bij tegenvallers en een herbevestiging van het taakstellende karakter van de begrotingen van de organisatieonderdelen. Gericht op 2017 en 2018 is in het eerste kwartaal 2016 een aanvullende

analyse gemaakt van de te verwachten studiewaardengelden. Op basis daarvan is besloten de huidige begrotingen 2017 en 2018 niet aan te passen.

Binnen ROC WB is zowel solvabiliteit 1 (EV / TV) als solvabiliteit 2 (EV en voorzieningen) / TV) op orde en ruim binnen de normen van het ministerie OCW en beweegt tussen 0,50 en 0,62. Voor de financiering van een nieuwbouwproject wordt vooralsnog geen lening aangetrokken. Verwachting is dat dit uit eigen liquiditeiten gefinancierd kan worden. Door de verwachte positieve resultaten en de aflossingen op de lopende leningen blijft de solvabiliteit stabiel.

De liquiditeit was de afgelopen jaren goed te noemen en in 2013 boven de bandbreedte van OCW. Als gevolg van de resultaten van 2015 en 2016 en de nieuwbouwprojecten zien we de liquiditeit teruglopen naar 1,22 in 2016. Vanaf 2016 zal deze weer dalen door de voornoemde investeringen in nieuwbouw. De liquiditeitsontwikkeling is minder gunstig dan we een jaar geleden dachten. Belangrijkste oorzaken zijn de lagere exploitatieresultaten, de hogere investeringen en gedaalde rijksbijdragen.

De rentabiliteit was de laatste jaren redelijk stabiel. 2015 geeft een verbetering zien naar 2,3%. Door de eerder geschetste resultaatontwikkeling in de komende drie jaren daalt dit percentage tot onder de 1%.

8.1.2 Ontwikkelingen in leerling / studentenaantallen

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vo								
Leerling regulier	4.989	4.986	5.219	5.174	5.159	5.176	5.289	5.268
Leerling lwoo/pro	2.203	2.173	2.138	2.114	2.086	2.071	2.110	2.113
Totaal vo	7.192	7.159	7.357	7.288	7.245	7.247	7.399	7.381
Educatie								
Vavo	405	426	415	415	415	415	415	415
Overige educatie	410	400	415	455	505	505	505	505
Totaal educatie	815	826	830	870	920	920	920	920
Mbo								
Studenten bol	10.911	11.100	11.250	11.466	11.444	11.543	11.431	11.435
Studenten bbl	6.993	4.709	4.690	4.557	4.450	4.463	4.673	4.627
Totaal mbo	17.904	15.809	15.940	16.023	15.894	16.006	16.104	16.062
Totaal mbo gewogen	13.708	12.984	13.126	13.289	13.224	13.328	13.300	13.286
Totaal	25.911	23.794	24.127	24.181	24.059	24.173	24.423	24.363

Dit betreft de aantallen per teldatum 1 oktober. Voor 2013 en 2014 zijn de definitieve aantallen conform het assurance-rapport van de accountant weergegeven. Voor 2015 betreft dit de voorlopige telling. Hierop zal nog accountantscontrole plaatsvinden. Voor het maken van prognoses (2016 tot en met 2020) wordt gebruik gemaakt van demografische cijfers van het CBS, gegevens van brancheorganisaties en van de ontwikkelingen die het ministerie van OCW aangeeft.

ROC West-Brabant heeft enkele jaren te maken gehad met teruggang in leerling- en studentenaantallen. In 2014

is dit aantal teruggelopen naar 24.000 (ongewogen). Naar verwachting zal het leerling- en studentenaantal in de toekomst redelijk stabiel blijven.

Binnen het vo zijn en blijven de leerlingaantallen redelijk gelijk. Wel zijn er verschuivingen binnen de sectoren en tussen de diverse scholen.

Binnen het mbo is in de jaren 2016 en 2017 een verschuiving van bbl naar bol voorzien. Hierdoor neemt het gewogen aantal studenten toe. Na de afbouw van de bedrijfsgroepen in 2013 tot en met 2015 stabiliseren de gewogen studentenaantallen rond de 13.000 studenten.

8.1.3 Ontwikkelingen in formatie

In fte	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vast	1.784	1.749	1.729	1.723	1.707	1.690	1.668	1.650
Flexibel	251	235	222	267	273	262	214	200
Totaal	2.035	1.984	1.951	1.990	1.980	1.952	1.882	1.850

Als gevolg van teruglopende leerling- en studentenaantallen is er de afgelopen jaren een teruggang in formatie geweest. In 2013 was de totale formatie voor ROC West-Brabant (exclusief deelnemingen) 2.035fte, in 2015 1.951fte.

In de afgelopen twee jaren is sterk op formatie gestuurd. Met name bij aanvang van een nieuw schooljaar is de formatie teruggebracht. Dit heeft geleid tot de reductie in de formatie van 84fte. Voor het jaar 2016 is een tijdelijke stijging van 39fte ten opzichte van 2015 voorzien. Deze toename

is voornamelijk toe te schrijven aan de extra kortdurende inzet om de kwaliteitsverbetering en de kwaliteitsborging ROC-breed te verankeren en om overige ROC-brede onderwerpen, zoals beleidsontwikkeling en –implementatie op te pakken. De jaren die daarop volgen laten een lichte daling zien en zijn in verhouding met verwachte leerling- en studentenaantallen en het terugdringen van overhead.

Onderverdeeld naar functiecategorie geeft dit het volgende beeld:

In fte	2014	2015	2016	2017	2018
Directie	34	32	32	31	31
Ondersteunend zonder lesgebonden taken	508	480	493	503	496
Ondersteunend met lesgebonden taken	194	188	195	195	187
Onderwijzend personeel	1.248	1.251	1.270	1.251	1.238
Totaal	1.984	1.951	1.990	1.980	1.952

In fte		2013	2015	2018
Totale formatie	In fte	2.035	1.951	1.952
	Index	100	95,9	95,9
Leerling- en studentenaantal ongewogen	Aantal	26.300	23.754	23.909
	Index	100	90,3	90,9
Leerling- en studentenaantal gewogen	Aantal	22.602	22.487	22.786
	Index	100	99,5	100,8

De uitdaging voor de komende jaren is het vergroten van de flexibele schil. Als gevolg van de krimp in formatie is de flexibele schil sterk afgenomen. Het vergroten van de flexi-

bele schil is mogelijk door natuurlijk verloop in de komende jaren. De uitstroom als gevolg van natuurlijk verloop ziet er voor de komende jaren als volgt uit:

Natuurlijk verloop	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
fte	20,1	46,0	33,6	18,6	48,1	51,2	47,7

In de meerjarenbegroting is uitgegaan van ongewijzigde gemiddelde personeelslasten. De verwachting is echter dat deze zullen afnemen als gevolg van de uitstroom van relatief dure medewerkers. Tevens is in de begroting uitgegaan van continuering van de BAPO (faciliteit voor oudere medewerkers). Instroom in de BAPO-regeling is niet meer mogelijk,

daarom zullen de betreffende kosten afnemen.

In de begroting 2016 is rekening gehouden met de gevolgen van de nieuw vast te stellen cao's in het vo en mbo. We dienen echter rekening te houden met eerder aangegane verplichtingen, zoals de LB/LC-problematiek binnen het vmbo. Deze zullen nog jaren doorwerken in het resultaat.

8.1.4 Ontwikkelingen op gebied van huisvesting

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
aantal m ² bvo	236.566	227.199	229.399	229.399	227.419	218.819	218.819	218.819
aantal locaties	65	57	57	58	56	52	52	52
investeringen in €1.000	14.343	18.000	10.438	11.150	15.598	27.226	500	500
desinvesteringen in €1.000	-	-	-	2.200	-	1.600	-	-

Algemeen

Naast de huisvesting voor vo en mbo is tevens de huisvesting voor 'privaat', verhuur aan derden en de scholen van SKVOB, waarvoor ROC West-Brabant het beheer uitvoert, inzichtelijk gemaakt.

De huisvestingskosten op stichtingsniveau zijn in 2011 €62,09 per m² en lopen op naar €74,71 per m² in 2014. Daarna is er terugloop naar €68,60 per m² vanaf 2016. De hogere kosten in 2014 zijn voornamelijk de verhuiskosten naar de nieuwbouw van Kellebeek College. Ter vergelijking: de huisvestingskosten per m² in de benchmark van de MBO Raad 2014 zijn €115,00.

In 2015 staan in totaal 57 panden op naam van Stichting ROC West-Brabant. Hiervan zijn 14 panden gehuurd, de overige panden zijn eigendom.

Huisvesting vo / vmbo

Binnen het vo blijft het aantal locaties de komende jaren 14. Eind 2015 zijn de locaties voor ISK heringericht. De

verwachting is dat de huisvesting voldoet aan de vraag van de komende jaren.

	eigendom	gehuurd	verhuurd
2012	181.672	35.950	18.795
2013	167.872	31.200	18.795
2014	175.300	21.500	17.600
2015	175.300	21.500	17.600
2016	177.150	20.870	16.900
2017	177.150	20.870	14.400
2018	171.050	18.370	14.400
2119	171.050	18.370	14.400

Huisvesting mbo

Het investeringsbedrag in de jaren 2017 en 2018 betreft voornamelijk de nieuwbouw van Vitalis College. In 2018 zal Vitalis College volgens planning de nieuwe huisvesting betrekken en daarmee teruggaan in het aantal locaties.

Huisvesting privaat

Binnen privaat is een locatie opgenomen, betreft een bedrijfswoning.

SKVOB

ROC West-Brabant beheert een drietal panden die gebruikt worden voor SKVOB-scholen. In 2018 zullen Christoffel en Kompas samengevoegd worden op één locatie.

Verhuur aan derden

Diverse panden met diverse bestemmingen worden aan derden verhuurd. Op korte termijn is er een risico op verhuuropbrengsten te benoemen, namelijk het kinderdagverblijf van Stichting KOB in Bergen op Zoom.

8.1.5 Meerjarenbegroting

	2015	2016	2017	2018
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Baten				
(Rijks)bijdragen OCW	166.478	169.504	167.098	165.386
(Rijks)bijdragen EZ	28.073	21.410	19.417	18.436
Overige overheidsbijdragen	2.763	2.608	2.517	2.517
Cursus-, les- en examengelden	784	707	680	685
Baten werk i.o.v. derden	6.431	7.285	7.325	7.453
Overige baten	8.955	8.562	9.080	9.090
Som der baten	213.485	210.075	206.117	203.569
Lasten				
Personeelslasten	157.064	157.624	153.951	151.148
Afschrijvingen	12.943	13.518	13.526	13.042
Huisvestingslasten	13.479	14.337	14.486	14.414
Overige lasten	24.031	21.443	21.376	21.458
Som der lasten	207.517	206.923	203.338	200.062
Saldo baten en lasten	5.968	3.152	2.779	3.507
Saldo financiële baten en lasten	-2.372	-2.379	-2.211	-2.061
Resultaat voor belastingen	3.596	774	568	1.446
Belastingen	-107	-119	-121	-124
Resultaat	3.489	655	447	1.322

Deze meerjarenbegroting is goedgekeurd op 15 december 2015. Het betreft de geconsolideerde gegevens, van ROC West-Brabant en de deelnemingen.

De begroting 2016 toont een lager resultaat dan behaald in 2015. Dit resultaat is ruim lager dan de raming voor 2016 opgenomen in het begrotingsdocument 2015. Doordat

we moeten inspelen op veel wijzigingen en veranderende eisen, is 2016 een overgangsjaar geworden. Extra prestatiegelden leiden vaak tot tijdelijke kosten voor geoormerkte activiteiten, terwijl de dynamiek voor normatieve bekostiging anders is. In 2016 wordt een impuls in de onderwijskwaliteit gegeven en wordt er geïnvesteerd in ICT.

De centralisering van de ondersteuning gaat volgens planning in 2016 door met Facilitair en Huisvesting en Marketing en Communicatie. Deze ontwikkelingen zullen ook door-

werken in 2017, dat met nagenoeg hetzelfde begrotings-saldo afsluit. Vanaf 2018 is er weer voorzichtige groei van het resultaat zichtbaar.

Meerjarenbalans	31-12-18	31-12-17	31-12-16	31-12-15
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	0	0	28	56
Materiële vaste activa	184.346	170.162	168.062	172.602
Financiële vaste activa	72	72	72	72
Totaal vaste activa	184.418	170.234	168.162	172.730
Vlottende activa				
Vorraden	326	326	326	326
Vorderingen	9.463	9.463	9.463	9.463
Liquide middelen	19.259	36.128	41.607	43.204
Totaal vlottende activa	29.048	45.917	51.396	52.993
Totaal activa	213.466	216.151	219.558	225.723
PASSIVA				
Algemene reserve	122.901	121.499	120.934	120.659
Bestemmingsreserve	0	0	-162	-562
Herwaarderingsreserve	1.733	2.013	2.293	2.573
Eigen vermogen	124.634	123.512	123.065	122.670
Voorzieningen	8.339	8.446	8.600	11.460
Langlopende schulden	38.281	41.981	45.681	49.381
Kortlopende schulden	42.212	42.212	42.212	42.212
Totaal passiva	213.466	216.151	219.558	225.723

8.2 Beleidsmatige ontwikkelingen richting 2020

8.2.1 Strategie ROC West-Brabant 2020

In 2015 is het traject gericht op de formulering van een meerjarenbeleidsplan afgerond en is de Strategie 2020 door de Raad van Toezicht goedgekeurd. In *paragraaf 1.1* zijn de hoofdlijnen daarvan beschreven. Om uitvoering te geven aan de ambities en doelen die leidend zijn voor de speerpunten leren, ontwikkelen en samenwerken, zijn op basis van de doelenkaarten per speerpunt, roadmaps ontwikkeld. Deze roadmaps bevatten per subdoel de acties die gepland

zijn voor elk jaar op weg naar 2020. Deze roadmaps vormen vervolgens de basis voor de jaarplannen van alle scholen, colleges en ondersteunende eenheden die elk jaar gemaakt worden tussen 2016 en 2020. Daarop worden vervolgens weer de teamplannen van elke eenheid gebaseerd. Zo wordt aan het strategisch beleid inkadering en richting gegeven en is de P-component van de plan-do-check-act-beleidscyclus ingevuld. Uit deze plannen volgen tevens de bijbehorende jaarbegrotingen. Wij zullen jaarlijks een systematische check uitvoeren op de uitvoering en validiteit van het plan.

8.2.2 Personeelsbeleid en bedrijfsvoering

Om de benodigde slagkracht te ontwikkelen bij het vertalen van de Strategie 2020 naar HR-beleid is eind 2015 een versterking van de HR-staf gerealiseerd. In de eerste helft van 2016 zal mede daardoor het integrale HR-beleid worden aangepast aan de meerjarenstrategie van het ROC. Hierdoor komt er samenhang tussen de overkoepelende strategische doelstellingen van leren, ontwikkelen en samenwerken en het onderliggende HR-instrumentarium, zoals strategische personeelsplanning, werving en selectie en de gesprekscyclus.

Eveneens gericht op de langere termijn wordt het beleid met betrekking tot duurzame inzetbaarheid van medewerkers aangepast en afgestemd op de strategie. Er is een nieuw verzuimprotocol in voorbereiding, waarin naast aandacht voor verzuimbeheersing, preventie van verzuim een belangrijke rol speelt. Ook worden activiteiten ontplooid die gericht zijn op gezondheid en levensstijl en zal het centrale arbobeleid worden uitgebreid met onderwerpen als sociale veiligheid, verlagen van ervaren werkdruk en een aanpak bij conflicten.

In 2015 is de eerste fase van ROC Service en Advies (RSA) afgerond waarmee een groot deel van de ondersteunende processen is gecentraliseerd en deels gestandaardiseerd. Richting de interne klanten, het management en medewerkers op de colleges, is hiermee op tal van vlakken een herkenbare dienstverlening gerealiseerd. De implementatie van dit traject is nog niet afgerond en vraagt de nodige stappen. Zo zijn nog niet alle processen op het gewenste niveau van standaardisering en automatisering gebracht. De bedrijfsvoering is meer in control gekomen op het vlak van de voorbereiding en uitvoering van de begrotingscyclus en de maandelijkse rapportages. Ook de personeelsinformatie, hoewel nog beperkt van scope, is op dit moment betrouwbaar en tijdig beschikbaar. De verdere optimalisering hiervan loopt nog door.

8.2.3 Huisvestingsbeleid

Eind 2015 is het nieuwe strategisch huisvestingsbeleid van ROC West-Brabant tot 2030 vastgesteld. Het strategisch beleid gaat in op de politieke, demografische, onderwijskundige en technische ontwikkelingen waarmee het ROC de komende jaren te maken krijgt. Het beleid schetst scenario's en benoemt huisvestingsdoelen zoals clustervorming bij locatiebeleid, reductie van de totale huisvestingsportefeuille bij nieuwe projecten en het vergroten van wendbaarheid en flexibiliteit bij nieuwe huisvestingsvragen. Daarnaast streeft het ROC naar een

verdere verduurzaming van de huidige gebouwen. De verwachting is dat de komende jaren zowel het aantal m² in eigendom als het aantal gehuurde m² zal afnemen. In 2015 was er nog sprake van 57 locaties. De komende jaren zal het aantal locaties afnemen.

In de aanloop naar de formulering en vaststelling van het nieuwe strategisch huisvestingsbeleid is al in 2014 de huisvestingsportefeuille extern doorgelicht op risicobestendigheid. Daarbij is geconcludeerd dat er geen sprake is van verhoogd risico.

8.2.4 Organisatie en besturing

In *hoofdstuk 1* is al aangegeven dat de Raad van Bestuur krachtig inzet op de verhoging van de kwaliteitsborging onder meer door het centraal organiseren ervan. Concreet heeft dit vorm gekregen met de inrichting van een centrale eenheid Onderwijs onder leiding van een directeur Onderwijs. Tevens is (begin 2016) een programmadirecteur Kwaliteit aangesteld met ervaring op het vlak van kwaliteitsverbeteringscampagnes.

Op het niveau van besturing is in 2015 besloten tot versterking van de Raad van Bestuur van twee naar drie leden. Dit volgt deels uit de centralisatie van de ondersteuning en de verdere versterking van de bestuurlijke en ondersteunende processen. De in 2014 gestarte centralisatie van de ondersteuning in het kader van ROC Service en Advies (RSA) loopt nog gefaseerd door. De resterende ondersteuning op het vlak van Facilitair en Huisvesting en Marketing en Communicatie krijgt zijn beslag in 2016.

In 2015 is het bestuursreglement herzien en geactualiseerd.

8.3 Risicomanagement

8.3.1 Intern risicobeheersings- en controlesysteem

Risicomanagement levert een wezenlijke bijdrage aan het 'in control' zijn van de organisatie. Door structureel aandacht te hebben voor in- en externe omstandigheden kunnen risico's vroegtijdig gesignaleerd en beoordeeld worden, zodat hierop geacteerd kan worden. Zo kunnen (de gevolgen van) onaangename verrassingen die de doelstellingen van de organisatie in gevaar brengen, worden voorkomen of verminderd. De waarschijnlijkheid dat de strategie gerealiseerd wordt, neemt hierdoor toe. Daarnaast is risicomanagement noodzakelijk, gegeven de richtlijnen vanuit de governance code voor de mbo-sector en de jaarverslaggeving. Risicomanagement is een onderdeel van goed bestuur.

Route tot nu

In 2015 is de integrale risicoanalyse afgerond. Er is een gefaseerde aanpak gehanteerd: er heeft een risicoanalyse in het proces Strategie 2020 plaatsgevonden, er vindt risicomangement bij grote projecten plaats, de eenheden stellen in hun begrotingen een specifieke risicoanalyse op, er is een specifieke risicoanalyse gemaakt voor frauderisico's én de belangrijkste risico's op ROC-niveau zijn geïnventariseerd en besproken tussen RvB en RvT. De formele besluitvorming over de integrale risicoanalyse heeft inmiddels plaatsgevonden.

Om structuur aan te brengen in de geïnventariseerde risico's zijn deze geordend volgens het risicomodel dat is opgesteld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement. Het model is vertaald naar de volgende opzet:

- Welke trends zien we waar we op moeten reageren in onze strategie?
 - Welke strategische keuzes en tegenmaatregelen nemen we?
 - Welke risico's geven die keuzes?
- Welke risico's zijn er in onze onderwijs- en ondersteunende processen en wat doen we daaraan?
- De risico's zijn gecategoriseerd volgens genoemd model in: 'te voorkomen risico's' (of operationele risico's), 'strategische risico's' en 'externe risico's'.

De regierol op risicomangement ligt bij Concern Control. Hier vindt de signalering van ontwikkelingen die nieuwe risico's kunnen betekenen plaats, alsmede de monitoring van de uitvoering van het risicomangement. Systematische monitoring van risico's gebeurt in de planning- en controlcyclus.

8.3.2 Risico's, onzekerheden en tegenmaatregelen

Hierna volgt een beknopte samenvatting van de belangrijkste risico's.

Trends, diverse externe risico's

demografische ontwikkeling in West-Brabant zorgt voor dalende instroom van leerlingen

- veranderingen in studiekeuzes zorgen voor een onvoorspelbare instroom van leerlingen
- de bekostiging daalt en de overheid stuurt meer via financiën; de toenemende prestatiegerichte bekostiging is onvoorspelbaarder dan de reguliere normatieve bekostiging wat zorgt voor continuïteitsrisico's voor entiteiten
- het regeerakkoord van het kabinet Rutte II (AOC-raad, november 2015) bevat een voorgenomen landelijke

bezuiniging voor het groene onderwijs van 55 miljoen euro vanaf 2016. Als de bezuiniging in deze omvang wordt doorgezet, komen de groene scholen (Prinsentuin College) in vergelijking met de andere beroepsopleidingen ernstig te kort. Daarnaast stoppen de (extra) praktijk-gelden in 2016.

Tegenmaatregelen

1. Herijken van ons opleidingenportfolio (welk onderwijs bieden we waar aan?)
2. Laten groeien van de flexibele personele schil
3. Vergroten van de flexibiliteit in de vastgoedportefeuille
4. Versterken van strategische personeelsplanning
5. Vergroten van de kwaliteit van prognoses

Trend: grotere afhankelijkheid van ICT-systemen

De wens van studenten en docenten om meer te automatiseren en digitaliseren groeit. De stabiliteit van onze systemen en infrastructuur wordt bedreigd door cybercrime, te zware belasting van de huidige infrastructuur, en noodzaak tot vernieuwing van oude systemen. Wetgeving rond privacy en datalekken kennen hoge boetes bij overtreding.

Tegenmaatregelen

1. De informatie-architectuur en het strategische ICT-beleid zijn belegd
2. De essentiële onderwijssystemen (bijvoorbeeld deelnemersinformatiesysteem vmbo en mbo) worden binnen twee jaar vervangen
3. In samenwerking met IT-Workz wordt extra aandacht gegeven aan ICT-beveiliging

Trend: toenemende compliance- en inspectie-eisen

De compliance-eisen nemen toe en dat stelt hoge eisen aan ons verandervermogen en onze flexibiliteit. Hierdoor lopen we reputatie- en financiële risico's (onder andere boetes, terugvordering bekostiging, terugvordering subsidies). Ook de aanscherping van het toezicht door de onderwijsinspectie en nieuwe regelgeving op het terrein van onderwijs, vragen opperste alertheid als het gaat om bestuurlijk vermogen, het zelf systematisch zicht hebben op waar het niet goed gaat en daarop proactief handelen.

Tegenmaatregelen

1. Investeren in de kwaliteit van de ondersteuning via centralisatie in 2014 (RSA1). Daardoor kan onder andere de AO/IC centraal gecoördineerd worden
2. Op het gebied van onderwijskwaliteit is de implementatie

van het kwaliteitszorgsysteem een voorbeeld van een tegenmaatregel, net als de oprichting van de eenheid Onderwijs.

3. Het benoemen van een programmadirecteur Kwaliteit en het starten van een kwaliteitsprogramma moeten ervoor gaan zorgen dat het borgen van de onderwijs- en examenkwaliteit als vanzelfsprekend onderdeel zijn van onze processen

Trend: risico van fraude

In een organisatie van onze omvang bestaat het risico dat medewerkers fraude plegen door zich inventaris of geld oneigenlijk toe te eigenen. Bij fraude(preventie) zijn drie elementen cruciaal, namelijk druk (bijvoorbeeld door persoonlijke financiële verplichtingen), gelegenheid (bijvoorbeeld door tekortschietende interne beheersmaatregelen) en rationalisatie (bijvoorbeeld als het management er niet in slaagt om tekortkomingen in de interne beheersing te corrigeren).

Tegenmaatregelen

1. Inseinen leidinggevende bij loonbeslag medewerker
2. Op non-actief stellen en blokkeren van IT-autorisaties bij arbeidsconflict
3. Alleen uitgifte mobiele (smart)phones, laptops en tablets wanneer relevant voor functie vervulling met daarbij een goede procedure voor uitgifte, inname en registratie.
4. Beperken kasverkeer

Risico's in onze onderwijs- en ondersteunende processen

- Uit de tactische risicoanalyses die op entiteitsniveau zijn opgesteld tijdens de begrotingscyclus, zijn de rode draden gedestilleerd. Daar waar een gelijksoortig risico meermalen wordt gesignaleerd of de impact zeer hoog kan zijn, is sprake van een belangrijk risico:
- Het te hoge ziekteverzuim leidt tot risico's in de onderwijskwaliteit en tot een continuïteitsrisico. Daarnaast nemen de kosten toe als gevolg van extra lasten voor inhuur van externen en eventuele wachtgeldverplichtingen. Als tegenmaatregelen is in onze strategie opgenomen dat we gericht toewerken naar de landelijke norm. Het opstellen van verzuimbeleid, het uitvoeren van trainingen voor leidinggevend en digitale ondersteuning zijn hierbij hulpmiddelen.
- Projectmanagement zou het ROC kansen geven om versneld gesubsidieerde resultaten te bereiken, verbeteringen door te voeren of beleid te implementeren, maar

in de praktijk overheersen de risico's door gebrek aan inzicht in projectvoortgang met als mogelijk effect het terugbetalen van subsidies. Als tegenmaatregel is vanaf eind 2015 projectcontrol en -administratie ingericht, zodat vroegtijdig signalen beschikbaar komen die het bijsturen op projecten mogelijk maken.

Raad van Toezicht

In hoofdstuk 2 doet de Raad van Toezicht verslag over het toezicht in 2015. Een samenvatting:

- Gelet op de door de Inspectie geconstateerde tekortkomingen in de Staat van de Instelling, ligt de allerhoogste prioriteit voor ROC West-Brabant, naar het inzicht van de Raad van Toezicht, op het terrein van de (onderwijs) kwaliteitsborging mbo. De Raad van Toezicht steunt het door de Raad van Bestuur ingezette beleid op dit terrein onvoorwaardelijk. Het is (mede) tot stand gekomen na bespreking en afstemming met de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht spreekt het vertrouwen uit dat alle betrokkenen bij het mbo binnen ROC West-Brabant het als een hoofdtaak zien ook deze uitdaging in 2016 met succes tegemoet te treden.
- Het voornemen van de Raad van Toezicht in 2015 was om de Raad van Bestuur uit te breiden tot een driemanschap. Eind 2015 bestond de raad echter weer uit twee leden. De werving van een kandidaat met een onderwijsprofiel is voortvarend opgestart. De continuïteit van de borging van de onderwijskwaliteit is zeker gesteld door een zware invulling van een programmadirectie Kwaliteit per eind 2015.
- De Raad van Toezicht heeft op veel onderwerpen vooruitgang kunnen vaststellen, bijvoorbeeld ten aanzien van de Strategie 2020, verankerd in de planning- en controlcyclus.
- Om te komen tot een verdere professionalisering van het werk van de Raad van Toezicht vond in 2015 een gestructureerde zelfevaluatie plaats. Doel hierbij was aanknopingspunten vinden voor verbetering en om actielijnen te formuleren. De eindconclusie, de genoemde thema's en de elementen voor een toekomstvisie waren herkenbaar voor zowel de leden van de Raad van Toezicht als van de Raad van Bestuur. In het voorjaar van 2016 heeft de Raad van Toezicht inmiddels enkele aanbevelingen geïmplementeerd en de werkwijze aangepast, bijvoorbeeld door de invoering van onder meer een auditcommissie en remuneratiecommissie en (bij)scholing van de leden van de Raad van Toezicht. Een van de concrete resultaten is dat de Raad van Toezicht een Toezichtkader heeft geformuleerd en vastgesteld.

Bijlagen

Bijlage 1 | Onderzoeken door de Inspectie van het Onderwijs

1.1 Onderzoeken

Onderstaand een overzicht van alle onderzoeken die in 2015 bij ROC West-Brabant zijn uitgevoerd door de Inspectie van het Onderwijs.

Gebruikte afkortingen:

CC	Cingel College
KC	Kellebeek College
MC	Markiezaat College
PC	Prinsentuin College
RC	Radius College
VC	Vitalis College
ROC	ROC West-Brabant

Nummer	Kwaliteitsgebied	Kwaliteitsborging	
1	Onderwijsproces	4.1	Sturing
2	Examinering en diplomering	4.2	Beoordeling
3	Opbrengsten	4.3	Verbetering en verankering
4	Kwaliteitsborging	4.4	Dialogoog en verantwoording
5	Naleving wettelijke vereisten		

	Instituut	Onderzoek	Crebo	Opleidingen	Leerweg	Niveau	Kwaliteits- gebied BVE 2012	Eindoordeel	Rapportage
Mbo									
28 mei	ROC	Onderzoek naar de Staat van de Instelling – kwaliteitsborging op instellingsniveau		4.1	Voldoende	4	O	Onvoldoende	
				4.2	Voldoende				
				4.3	Onvoldoende				
				4.4	Voldoende				
30 april en 1 mei	CC	Onderzoek naar de Staat van de Instelling	94090	Verkoper reizen	bol	3	1 V 2 O 3 Geen beoordeling 4 O 5 V	Onvoldoende	
21 mei	KC	Onderzoek naar de Staat van de Instelling	93500	Onderwijsassistent	bol	4	1 V 2 O 3 V 4 O 5 V	Onvoldoende	
22 mei		Registratie Ongeoorloofd verzuim					- V		
18 en 19 mei	MC	Onderzoek naar de Staat van de Instelling	90240	Operator C	bbl	4	1 V 2 V 3 V 4 O 5 V	Onvoldoende	
		OKV opl.(oud-P3)	90313	Voedingsoperator	bol/bbl	2	4 O		
			90311	Operator A	bbl	2	4 O		
24 en 29 april	PC	Onderzoek naar de Staat van de Instelling	97720	Recreatiedieren (Dierverzorger recreatiedieren)	bol	2	1 O 2 O 3 V 4 O 5 V	Zwak	
24 apr		Registratie Ong. verzuim					- V		
11 en 12 mei			Onderzoek naar de Staat van de Instelling				97372		

Datum onderzoek	Instituut	Onderzoek	Crebo	Opleidingen	Leerweg	Niveau	Kwaliteitsgebied BVE 2012	Eindoordeel	Rapportage	
23 en 29 april	PC	Onderzoek naar de Staat van de Instelling	97590	Dierenassistent paraveterinair	bol	4	1 O 2 O 3 V 4 O 5 V	Zwak	Definitieve rapportage	
20 en 21 april			97140	Groen, grond, infra (Medew.gemech. loonbedrijf)	bbl	2	1 O 2 O 3 V 4 O 5 V	Zwak		
18 en 19 mei	RC	Onderzoek naar de Staat van de Instelling	92113	Monteur Gas, Water en Warmte	bbl	2	1 O 2 V 3 V 4 O 5 V	Onvoldoende		
24 april en 26 mei	VC	Onderzoek naar de Staat van de Instelling	92640	Helpende Zorg en Welzijn	bbl	2	1 V 2 V 3 V 4 V 5 V	Voldoende		
OVERIGE ONDERZOEKEN										
8 jun en 16 nov	MC	OKV onderzoek opleidingen (oud-P3transfer)	91830	Chauffeur goederenvervoer	bbl	2	1 V 4 Geen beoordeling 5 V	Voldoende		Nog geen
20 okt			90311	Operator A	bbl	2	2 V			
			90313	Voedingsoperator	bol/bbl	2				
18 en 19 juni	PC	OKV incidenteel onderzoek	97251	Natuur en groene ruimte	bbl	3	1 V	Maatwerk voldoende	Geen	
			97531	Natuur en groene ruimte	bbl	2	2 V			
			97090	Natuur en groene ruimte	bol	4				
24 apr	KC	Tussenonderzoek prestatieafspraken deel II VSV	22270	Entreeopleiding	bbl	1	Voldoende met een paar kleine risico's			
Vmbo										
Datum onderzoek	School	Onderzoek	Leerweg	Eindoordeel	Rapportage					
15 en 16 juni	Prinsentuin van Cooth	Onderzoek Onderwijsverslag 2014/2015	vmbo-gt	Basisarrangement	definitief					
26 en 27 febr	Prinsentuin Oudenbosch	Onderzoek Onderwijsverslag 2014/2015	vmbo-b	Basisarrangement	definitief					
20 jan	Pomona	Kwaliteitsonderzoek (vaststellen startsituatie)	vmbo-b	Basisarrangement	definitief					
			vmbo-k	Basisarrangement						
OVO										
Binnen Graaf Engelbrecht en het Stedelijk Gymnasium hebben er in 2015 geen inspectieonderzoeken plaatsgevonden.										

1.2 Resultaten inspectieonderzoeken mbo, vmbo en OVO 2015

Van de in *bijlage 1 / paragraaf 1.1* genoemde onderzoeken, met een onvoldoende als resultaat, volgt hierna een toelichting. Binnen het mbo was 2015 een jaar dat in het teken stond van het tweede onderzoek naar de Staat van de Instelling.

1.2.1 ROC West-Brabant

Voorjaar 2015 heeft er bij een vijftal opleidingen van 25LX (ROC) en een viertal opleidingen van 21CY (AOC) voor de tweede maal het onderzoek naar Staat van de Instelling plaatsgevonden.

Resultaten Staat van de Instelling op instellingsniveau Onderwijskwaliteit

ROC: er zijn enkele risico's geconstateerd ten aanzien van onderwijskwaliteit

AOC / Prinsentuin College: er zijn veel risico's voor de kwaliteit van het onderwijs geconstateerd

Kwaliteit van het onderwijsproces en de examinering

Er is een gering tot matig risico voor de kwaliteit van het onderwijsproces en de stabiliteit van organisatie en management voor de kwaliteit van de examinering.

Opbrengsten, de tevredenheid van studenten, medewerkers en werkgevers en de financiële continuïteit

Er zijn geen risico's vastgesteld.

Kwaliteitsborging op instellingsniveau

ROC: De kwaliteitsborging is beoordeeld als onvoldoende, omdat niet voldaan is aan verbetering en verankering. In de aansturing ziet de Inspectie wel dat ROC West-Brabant sinds de laatste Staat van de Instelling een aantal ontwikkelingen in gang heeft gezet. De verdere ontwikkeling van de kwaliteitsborging is een speerpunt van beleid. De RvB streeft daarbij naar meer eenduidigheid tussen de verschillende colleges. Omdat dit een omslag betekent in het bestuurlijk handelen en de colleges in diverse fases van acceptatie en ontwikkeling ten aanzien van deze nieuwe beleidslijn zijn, ziet de Inspectie dat er grote verschillen zijn binnen de instelling.

AOC / Prinsentuin College: De kwaliteitsborging wordt als onvoldoende beoordeeld, omdat aan geen van de kwaliteitsaspecten wordt voldaan. De belangrijkste oorzaak hiervan ligt in het gebrek aan sturing.

In hoofdstuk 1 geeft de Raad van Bestuur een toelichting op de bevindingen van de inspectie.

1.2.2 Cingel College

Bij Cingel College is tijdens de Staat van de Instelling de opleiding Verkoper reizen beoordeeld. Onderwijsproces, opbrengsten en naleving wettelijke vereisten zijn als voldoende beoordeeld. De opbrengsten zijn niet beoordeeld vanwege het kleine aantal studenten dat deze opleiding volgt. De kwaliteitsgebieden examinering / diplomering en kwaliteitsborging zijn als onvoldoende beoordeeld.

1.2.3 Kellebeek College

Bij Kellebeek College is tijdens de Staat van de Instelling de opleiding Onderwijsassistent onderzocht. Hierbij werden de kwaliteitsgebieden onderwijsproces, opbrengsten en naleving wettelijke vereisten als voldoende beoordeeld. De examinering, diplomering en kwaliteitsborging zijn nog onvoldoende. Daarnaast heeft er tijdens de Staat van de Instelling een gesprek plaatsgevonden met het management van vavo. De opbrengstgegevens van de vavo-opleidingen laten een gering risico zien, gemeten over drie jaar. De kwaliteitsborging wordt als voldoende beoordeeld. Op 13 oktober 2014 is tussen ROC West-Brabant en het ministerie van OCW een vaststellingsovereenkomst afgesloten met betrekking tot alle bedrijfsgerichte trajecten van ROC West-Brabant. In de vaststellingsovereenkomst is onder andere overeengekomen dat het ROC voor studenten uit de vsv-populatie in de regio een entreeopleiding verzorgt met als doel: vervolg in niveau 2 of ondersteuning bij toeleiding naar werk. Dit betreft deel II van de in de vaststellingsovereenkomst vastgelegde onderwijsprestatie. De entree-opleiding is 1 februari 2015 van start gaan, voorafgegaan door een actieve intersectorale beroepenoriëntatie. Het algemene beeld dat de Inspectie uit de gesprekken met studenten, docenten en begeleiders heeft gekregen, is dat de opleiding goed verloopt. Er is een gemotiveerd team samengesteld dat oog heeft voor de problematieken van de doelgroep en zorgt voor de extra begeleiding waar deze groep behoefte aan heeft. Zowel in de bpv als bij de onderwijsbegeleiding leveren de docenten maatwerk aan de studenten. Er is veel geïnvesteerd om studenten bewust te maken van het belang van de opleiding voor henzelf en hun toekomst. Daarnaast is er veel aandacht voor de achtergrond van de studenten. De conclusie van de Inspectie is dat er tijdens het tussenonderzoek geen grote risico's aangetroffen zijn en het traject voldoet aan de prestatieafspraken.

1.2.4 Markiezaat College

Bij Markiezaat College is tijdens het onderzoek naar de Staat van de Instelling de opleiding Operator C onderzocht. Hierbij werden onderwijsproces, opbrengsten en examinering en diplomering als voldoende beoordeeld. Het kwaliteitsgebied kwaliteitsborging is als onvoldoende beoordeeld. Op 20 oktober heeft er een herbeoordeling op de diplomering van de opleidingen Operator A en Voedingsoperator plaatsgevonden. Beide opleidingen worden nu als voldoende beoordeeld. Op 8 juni en 16 november heeft er bij de reguliere opleiding Chauffeur goederenvervoer een onderzoek naar kwaliteitsverbeteringen op het onderwijsproces plaatsgevonden. Op het moment van schrijven is er nog geen rapportage aangeleverd maar de inspectie constateert veel positieve ontwikkelingen en de verwachting is dat het onderwijsproces nu op orde is.

1.2.5 Prinsentuin College

Prinsentuin College wordt door de Inspectie als AOC, als aparte instelling, gezien (21CY). Hierdoor zijn er bij Prinsentuin College vier opleidingen tijdens de Staat van de Instelling onderzocht. Bij alle vier de opleidingen zijn de opbrengsten en wettelijke vereisten als voldoende beoordeeld. Het onderwijsproces, examinering en diplomering en kwaliteitsborging, worden als onvoldoende beoordeeld. Hierdoor zullen waarschijnlijk de vier opleidingen de stempel 'zwak' krijgen. In oktober 2013 heeft er bij Prinsentuin College bij drie bedrijfsgerichte opleidingen (van Dolmans) een incidenteel onderzoek plaatsgevonden. De kwaliteit van de opleidingen werd als onvoldoende beoordeeld op het gebied van het onderwijsproces, examinering en diplomering en daarnaast voldeden ze niet aan de wettelijke vereisten. In februari 2015 stroomden de laatste studenten uit zodat het onderzoek naar kwaliteitsverbetering (OKV) in juni 2015 niet meer volledig op deze opleidingen uitgevoerd kon worden. De herstelwerkzaamheden en de diplomering zijn onderzocht en als voldoende beoordeeld. De Inspectie ziet op zich geen risico's dat de eerdere onvoldoendes uit dit onderzoek ook bij de reguliere opleidingen zal spelen.

1.2.6 Radius College

Bij Radius College is tijdens de Staat van de Instelling de opleiding Monteur Gas, Water en Warmte onderzocht. Hierbij werden de kwaliteitsgebieden examinering en diplomering, opbrengsten en naleving wettelijke vereisten als voldoende beoordeeld. Het onderwijsproces en kwaliteitsborging zijn onvoldoende.

1.3 Inspectieonderzoek naar private activiteiten

Naar aanleiding van de verantwoording door ROC West-Brabant over de jaren 2012 en 2013 en de daaruit gebleken negatieve beïnvloeding van het vermogen en resultaat door private activiteiten ging de Inspectie in 2015 over tot een rechtmatigheidsonderzoek naar twee specifieke activiteiten van het ROC:

- de bekostigde en niet bekostigde vliegtuigopleidingen ondergebracht in de ATG BV
- de verhuur van het pand Trivium voor publieke en private doeleinden, ondergebracht in ROC Corbeille BV.

De Inspectie concludeerde uit het onderzoek dat de activiteiten binnen ATG, met uitzondering van de ontwikkeling en verkoop van examens en lesmateriaal en het aanbieden van de zogenoemde typetrainingen, zich als publieke activiteiten laten kwalificeren. Dit geldt eveneens voor het bezit en de exploitatie van het Trivium binnen ROC Corbeille BV. Het investeren van publieke middelen door het ROC in deze private activiteiten is rechtmatig omdat de activiteiten liggen in het verlengde van de bekostigde publieke activiteiten en daarvoor meerwaarde hebben. Volgens de inspectie heeft het ROC onvoldoende de toezeggingen van derden geborgd en was onvoldoende kritisch over de positieve verwachtingen voor de vliegtuigonderhoudsopleidingen. Bij de aankoop van het pand Trivium heeft het ROC vooraf onvoldoende stil gestaan bij de mogelijke risico's die er waren. De Inspectie vindt de verantwoording over de private activiteiten onvoldoende transparant. De inspectie is positief over het voornemen van het ROC om de publieke middelen niet verder in te zetten voor private activiteiten en om de reeds daarvoor ingezette publieke middelen weer volledig beschikbaar te laten komen voor de publieke activiteiten. De vervolgspraak is dat ROC West-Brabant in het jaarverslag 2016:

- specificeert welke activiteiten zich kwalificeren als een publieke of private activiteit en waarom
- de bij de private activiteiten horende geldstromen en verrekenprijzen transparant benoemt en toelicht
- inzichtelijk maakt wat de ontwikkeling is van het uit publieke middelen geïnvesteerde bedrag in private activiteiten en van het private deel van het eigen vermogen
- langs welk pad en op welk moment het uit publieke middelen in private activiteiten geïnvesteerde bedrag weer volledig voor de publieke activiteiten beschikbaar zal zijn.

Voorjaar 2016 informeert ROC West-Brabant de inspectie over de voortgang in het realiseren van bovenstaande afspraken.

Bijlage 2 | Notitie helderheid

Thema 1: uitbesteding

Het betreft hier het uitbesteden van bekostigd onderwijs aan een andere al dan niet bekostigde instelling of organisatie tegen betaling voor de geleverde prestaties (niet zijnde contractonderwijs). Het beleid van ROC West-Brabant is dat de kern van het onderwijs (bpv en examinering) niet wordt uitbesteed.

Aan de volgende instellingen / organisaties is in 2015 door ROC West-Brabant bekostigd onderwijs uitbesteed:

	x € 1.000
Bouwer opleidingen	2
Bouwopleiding Zeeland	0
DEK opleiding en training	17
Detaché total training management	1
IBKI	76
Ipro Safety	68
Rivas	0
Scalda	0
Top! Ontwikkeling	67
Vacansoleil	67
Verkeersschool Blom	26
VTC	18
	<u>342</u>

Thema 2: investeren van publieke middelen in private activiteiten

Het huidige private vermogen bedraagt €562.000 negatief en is als volgt opgebouwd (bedragen x €1.000):

ROC West-Brabant	968
ATG Groep	-/ 3.347
IT-Workz	1.817
Totaal	-/ 562

ROC West-Brabant is in principe terughoudend met het investeren van publieke middelen in private activiteiten. Met name bij de opleidingen voor luchtvaartonderhoudstechniek zijn in het verleden dusdanige verliezen geleden dat een negatief privaat vermogen is ontstaan. Het aanbieden van (commercieel) onderwijs voor luchtvaartonderhoudstechniek paste binnen de regionale context en was mede gebaseerd op marktonderzoeken waaruit bleek dat er een groeipotentie zat in de luchtvaartindustrie. Om duurzaam en efficiënt luchtvaartonderwijs aan te bieden, was het de bedoeling dat ook de andere roc's in Nederland tegen betaling gebruik zouden maken van de Part 147 examinering van AM&TS BV (dochter van ATG BV). Ook zou het bedrijfsleven financieel gaan bijdragen aan het verzorgen van luchtvaartonderwijs.

Als gevolg van de economische crisis, waarbij de luchtvaartsector flink is geraakt, werd ATG BV geconfronteerd met een dalende behoefte aan nieuwe instroom van medewerkers bij de luchtvaartbedrijven en het vervallen van de minimale eis dat de medewerkers allemaal Part erkend moeten zijn. Daarnaast heeft het politiek besluit om de aanschaf van de JSF's op te schorten rechtstreeks effect gehad op de activiteiten in WCAA BV (voorheen dochter van ATG BV).

Het ontbreken van financiële bijdragen van bedrijven en andere roc's en de tegenvallende aantallen deelnemers in de reguliere en commerciële opleidingen, heeft voor de ATG BV geleid tot een negatief eigen vermogen.

In 2014 is door de Raad van Bestuur besloten tot een herstructurering van de ATG Groep waarbij de reguliere opleidingen evenals het opleidingsgebouw zijn overgedragen aan ROC West-Brabant. In ATG resteert de ontwikkeling en verkoop van examens en lesmateriaal en het aanbieden van de zogenoemde typetrainingen. Het is goed te kunnen constateren dat de herstructurering heeft geleid tot een positief resultaat 2015 binnen de ATG BV.

IT-Workz BV is gestart als de verzelfstandigde dienst ICT van ROC West-Brabant. Hiervoor is indertijd gekozen omdat het vakgebied ICT heel erg in ontwikkeling was en nog steeds is. Dit vraagt een ander type medewerker dan de gemiddelde medewerker van een onderwijsorganisatie. Het uitgangspunt was daarnaast om expertise en innovaties breder dan voor alleen ROC West-Brabant in te zetten en te ontwikkelen. Door ook diensten te verlenen aan andere onderwijsorganisaties ontstaat een optimalere schaalgrootte voor het ontwikkelen van innovaties. IT-Workz is succesvol gebleken in het uitbreiden van haar klantenkring met externe partijen. Van het in 2015 behaalde resultaat van €429.000 is €371.000 toe te rekenen aan activiteiten voor derden. Dit deel van het resultaat is toegevoegd aan het private vermogen.

Hoewel het private vermogen sterk is verbeterd in de afgelopen jaren, is het nog steeds negatief. Wij verwachten dat hieraan uiterlijk in 2017 een einde komt.

Voor IT-Workz wordt in de meerjarenbegroting een voortzetting van het in 2015 behaalde resultaat voorzien. Wanneer de begrote resultaten worden gerealiseerd, zal het private vermogen eind 2017 positief zijn.

Thema 3: het verlenen van vrijstellingen

In enkele gevallen worden bij ROC West-Brabant vrijstellingen gegeven voor het volgen van lessen. De betreffende studenten ontvangen een aangepast onderwijsprogramma volgens de bekostigingsvoorwaarden en worden ingeschreven voor de duur van hun opleiding.

Thema 4: les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf

ROC West-Brabant betaalt geen cursusgeld voor studenten en binnen ROC West-Brabant is geen sprake van een eigen fonds voor les- en cursusgeld.

Indien sprake is van betaling van het cursusgeld door een derde dan is een zogenoemde derdeverklaring van de student aanwezig.

Thema 5: in- en uitschrijving en inschrijving van studenten in meer dan één opleiding tegelijk

ROC West-Brabant hanteert interne regels voor in- en uitschrijven conform de bekostigingsvoorwaarden die door het ministerie van OCW zijn opgesteld. In 2015 zijn hiervoor rapportages gestructureerd en uitgebreid om periodiek te kunnen toetsen. Dit geldt uitsluitend voor dubbele inschrijvingen binnen ROC West-Brabant. Dubbele inschrijvingen met andere scholen worden alleen na melding door DUO (signaalijst BRON) inzichtelijk.

Een overzicht van de studenten die relatief snel na 1 oktober de instelling verlaten

In de periode van 1 oktober 2015 tot en met 31 december 2015 zijn 440 studenten uitgeschreven met de volgende redenen:

Met diploma beëindigd (uitsluitend mbo)	75
Ongediplomeerde uitstroom (waarvan 21 vavo)	365
Totaal	440

NB: Het aantal deelnemers dat in dezelfde periode (van 1 oktober 2015 tot en met 31 december 2015) aan een opleiding begonnen is, bedraagt (uitsluitend mbo): **151**

*Inzicht in de geïntegreerde trajecten educatie-beroeps-
onderwijs*

Het betreft hier deelnemers waarvoor educatiegelden (Rijksbijdrage WEB of WIN; uit productovereenkomsten met gemeenten) ontvangen worden en die ook een formele inschrijving in het beroepsonderwijs hebben, waar andermaal bekostiging voor wordt ontvangen.

Er zijn geen leerlingen die op teldatum 1 oktober 2015 zowel een inschrijving educatie als een inschrijving bij een mbo- of vavo-afdeling hebben. Er is één leerling op teldatum 1 oktober 2015 met zowel een (bekostigde) mbo-inschrijving als een (onbekostigde) vavo-inschrijving.

Thema 6: de deelnemer volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven

Uitgangspunt van ROC West-Brabant is dat deelnemers worden ingeschreven op een adequate / passende opleiding. Jaarlijks is er een aantal studenten dat na enige tijd overstapt op een andere opleiding of variant. Er zijn studenten die specifieke trajecten volgen, onder andere voor een betere aansluiting tussen vo en mbo. Onder de regeling VO-BVE volgt een aantal leerlingen van vo-scholen (deels) een traject bij vavo, mbo of een andere vo-school.

Aan sommige studenten worden meerdere diploma's uitgereikt, onder de voorwaarde dat in het betreffende kalenderjaar slechts één diploma voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht.

Een overzicht van de studenten die tijdens het schooljaar van opleiding / leerweg / intensiteit veranderd zijn binnen de instelling

In de periode van 1 oktober 2015 tot en met 31 december 2015 is sprake van de volgende aantallen:
van leerweg veranderd 37

Regeling VO-BVE

In het schooljaar 2015-2016 volgen 171 leerlingen die staan ingeschreven bij vo-scholen, het onderwijs binnen de vavo-afdeling van ROC West-Brabant. Daarvan komen 11 leerlingen van vo-scholen binnen het ROC. Er zijn 2 leerlingen van eigen vo-scholen die onderwijs volgen bij een vavo-afdeling van een ander ROC.

Er zijn 3 leerlingen van eigen vo-scholen die onderwijs volgen binnen het mbo van ROC West-Brabant. Daarnaast zijn er 5 leerlingen van eigen vo-scholen die onderwijs

volgen binnen een andere vo-school van ROC West-Brabant (4 leerlingen) of een vo-school buiten ROC West-Brabant (1 leerling).

Horizontale, in de tijd verspreide, stapeling van diploma's

In het jaar 2015 heeft ROC West-Brabant aan 226 studenten meer dan 1 diploma uitgereikt.

Aan deze studenten zijn in totaal 469 diploma's uitgereikt. 226 van deze diploma's zijn voor bekostiging in aanmerking gebracht.

Thema 7: bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven

Dit betreft trajecten waarvoor zowel van de overheid als van een andere partij een bijdrage wordt ontvangen. Door colleges worden maatwerktrajecten verzorgd voor de volgende bedrijven en organisaties:

Abemec
CNC Grondstoffen
Croon
HTM
Ministerie van Defensie
Rasenberg Kabels en Leidingen
Rivas
Saint Gobain Isover
Verkeersschool Blom
Wupperman Staal Nederland

Thema 8: buitenlandse studenten en onderwijs in het buitenland

Het onderwijs en de examinering dat door ROC West-Brabant wordt verzorgd vindt volledig plaats in Nederland. Met regelmaat volgt een aantal studenten de beroepspraktijkvorming (stage) in het buitenland.

Op 1 oktober 2015 heeft ROC West-Brabant 116 deelnemers uit grensland België die in Nederland onderwijs volgen, 111 deelnemers bij mbo en 5 bij vavo.

Samenwerkingsverbanden

Binnen ROC West-Brabant zijn er vier publiek-private samenwerkingen die voldoen aan de definitie van een activiteit waarbij een instelling om onderwijskundige redenen direct of indirect betrokken is bij de uitoefening van een economische activiteit.

Centrum voor Innovatief Vakmanschap Biobased Economy

Startdatum september 2013, einddatum september 2018. De totale kosten van dit project bedragen €3,9 miljoen waarvan €1,4 miljoen wordt bijgedragen door het ROC, €1,0 miljoen door het bedrijfsleven, €0,1 miljoen vanuit overheden en €0,3 miljoen uit overige partners. Vanuit het Platform Bètatechniek wordt een subsidie ontvangen van €1.1 miljoen uit de regeling Centra voor Innovatief Vakmanschap.

Doelstelling: het project zal voorzien in de behoefte aan adequaat opgeleid personeel voor bedrijven en instellingen die actief zijn in de Biobased Economy door intensieve samenwerking van onderwijs, bedrijfsleven en overheid.

Meerwaarde onderwijs (publieke deel): de inzet van personeel en faciliteiten (apparatuur, installaties) vanuit het CIV project zorgt voor een kwaliteitsimpuls van het onderwijs van ROC West-Brabant. De onderwijsteams en studenten worden door deze inspanning betrokken bij innovatieve biobased ontwikkelingen bij bedrijven, waardoor studenten worden afgeleverd met up-to-date kennis.

Meerwaarde bedrijven: Doordat het CIV studenten en docenten betreft bij de ontwikkeling van echte business cases via de applicatiecentra en lectoraten van het hbo wordt de marktfocus versterkt. Dit is een enorme meerwaarde voor het biobased bedrijfsleven, waar studenten na afronding van de opleiding gaan werken.

Financiële meerwaarde: Bedrijven kunnen tegen betaling gebruikmaken van de faciliteiten, waardoor extra middelen beschikbaar komen ten gunste van de publieke taak. Tevens komen er extra middelen vrij voor het publieke deel door de ontwikkeling van betaalde maatwerkopleidingen voor bedrijven door het CIV. Als laatste regelt het CIV additionele subsidie die wordt ingezet voor de ontwikkeling van lesprogramma's en faciliteiten voor het reguliere onderwijs.

Naast ROC West-Brabant - Markiezaat College, Prinsentuin College en Radius - College zijn de volgende samenwerkingspartners betrokken:

Cosun
Millvision
Nuplex Resins BV
Rodenburg Polymers
Sabic Innovative plastics
Saint Gobain Isover
Suikerunie

Centre of Expertise Biobased Economy (Avans Hogeschool en HZ University of Applied Sciences)
Gemeente Bergen op Zoom
Gemeente Breda
Provincie Noord-Brabant

Vakcentrum Bouwtechniek

Startdatum 1 september 2015, einddatum 31 augustus 2019.
De start is vertraagd.

De beoogde totale kosten van dit project bedragen €3,4 miljoen waarvan €2,3 miljoen wordt bijgedragen door het bedrijfsleven. Vanuit de regeling regionaal investeringsfonds MBO wordt een subsidie ontvangen van €1,1 miljoen.

Doelstelling is een samenwerking bewerkstelligen tussen de publieke sector en de private sector, waarin het onderwijs wordt vernieuwd en aangepast op de processen en technieken uit het hedendaagse bedrijfsleven in de gebouwde omgeving. Fysiek moet deze samenwerking tot uiting komen in het Vakcentrum Bouwtechniek.

De beoogde meerwaarde van het project zit voornamelijk in de meerwaarde voor de publieke taakuitoefening. Tijdens het project wordt een businessmodel voor het samenwerkingsverband opgezet, waarin mogelijk ook een stuk financiële meerwaarde zit.

Naast ROC West-Brabant – Radius College zijn de volgende samenwerkingspartners betrokken:
Stichting BouwSchool Breda
BouwSchool Breda Opleidingen BV
BouwSchool Breda Training en Coaching BV
Schilder's COOL Breda
Opleidingsbedrijf InstallatieWerk Brabant Zeeland
STUC Werk en Leren

Composite Maintenance Cluster West-Brabant Aviolanda Woensdrecht

Startdatum 1 september 2016, einddatum 1 september 2019. De totale kosten van dit project bedragen €2,4 miljoen waarvan €1,5 miljoen wordt bijgedragen door het bedrijfsleven en €84.000 vanuit overheden. Vanuit de regeling regionaal investeringsfonds MBO wordt een subsidie ontvangen van €0,8 miljoen.

Doelstelling en beoogde meerwaarde: het PPS project richt zich met name op een betere programmatische aansluiting

tussen onderwijs en arbeidsmarkt betreffende de maintenance opleidingen binnen de aviation sector in West-Brabant

Naast ROC West-Brabant / Markiezaat College en Aircraft Maintenance & Training School zijn de volgende samenwerkingspartners betrokken:

Fokker Services
Koninklijke Luchtmacht
Airborne Services BV
ACRATS Training Services
Threshold Inspection & Application Training Europe
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij NV REWIN West-Brabant
Gemeente Woensdrecht
World Class Maintenance
Regio West-Brabant

Zorgboulevard Roosendaal

Startdatum 1 september 2014, einddatum 1 januari 2017.
De totale kosten van dit project bedragen €3,4 miljoen waarvan €2,2 miljoen wordt bijgedragen door het bedrijfsleven, €0,5 miljoen door overheden en €35.000 vanuit overige partners. Vanuit de regeling regionaal investeringsfonds MBO wordt een subsidie ontvangen van €1,1 miljoen. Van de totale kosten van €3,4 miljoen is ultimo 2015 €1 miljoen gerealiseerd.

De zorg economie is een belangrijke focus voor Roosendaal en omstreken, waar een grote behoefte bestaat aan innovatie. Met de nieuwbouw van het Kellebeek College ontstaat een unieke mogelijkheid om deze zorg economie verder te versterken door het leggen van verbindingen tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. Zorgboulevard Roosendaal bevat zeven innovatieve deelprojecten.

Met dit project beogen we een culturele meerwaarde en meerwaarde voor de publieke taakuitoefening. Gerealiseerde meerwaarde van het project in het eerste 1,5 jaar, is met name meerwaarde voor de publieke taakuitoefening. Instellingen geven aan dat studenten uit de projecten direct inzetbaar zijn in het werkproces, werken volgens de geldende principes van een zelfsturend team, beschikken over meer flexibiliteit en organiserend vermogen. Voor het realiseren van de culturele meerwaarde worden wel stappen gezet, maar dit is een proces dat meerdere jaren duurt.

Naast ROC West-Brabant / Kellebeek College zijn de

volgende samenwerkingspartners betrokken:

TWB Thuiszorg met aandacht

S&L Zorg

SDW

Care Innovation Center

Da Vinci College

Bravis ziekenhuis (vanaf 1-1-2015, voorheen Franciscus

Ziekenhuis en Ziekenhuis Lievensberg)

Stichting Groenhuysen

Stichting Tante Louise-Vivensis

Gemeente Roosendaal

*Samenwerkingsverbanden met onderlinge geldelijke
verplichtingen:*

Avans Hogeschool

Consortium Procestechiek WLP (participatie van 15 roc's en
Detaché)

Vormgeven aan opleiding Groen (samenwerking met
Edudelta)

RBB West-Brabant (participatie met Avans Hogeschool en
zorginstellingen in de regio)

Stichting Zorghoeve Kakelbont

Bijlage 3 | Geormerkte gelden

3.1 Plusvoorzieningen

Plusvoorzieningen RMC regio 34

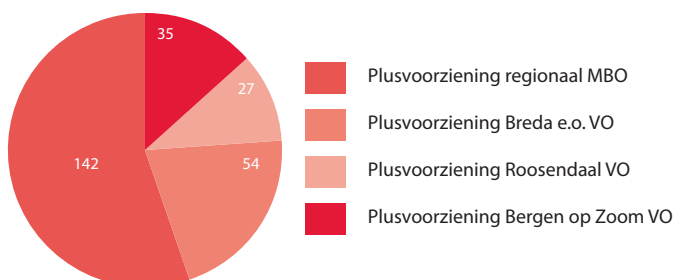
Vanuit de Plusvoorzieningen worden in RMC regio 34 vier projecten bekostigd:

1. Plusvoorziening RSV Breda en omstreken: de Observatieklas (de Rotonde)
2. Plusvoorziening RSV Bergen op Zoom en omstreken: Transferium
3. Plusvoorziening RSV Roosendaal en omstreken
4. Plusvoorziening mbo gepositioneerd bij Matchpoint en Novaplus

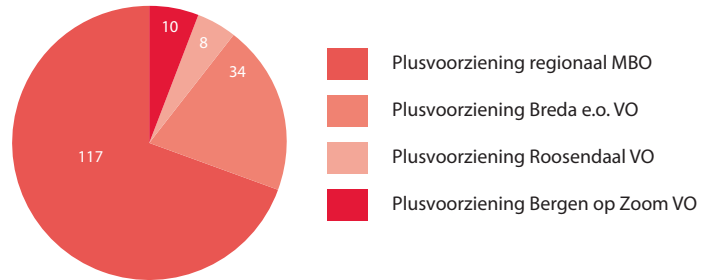
(RSV is regionaal samenwerkingsverband)

Servicecentrum Studie en Beroep is voorzitter van het Plusloket. Het Plusloket beschikt over een eenduidig registratiesysteem voor het signaleren, registreren en monitoren van overbelaste jongeren, de doelgroep van de Plusvoorzieningen. Voor het mbo verzorgt Servicecentrum Studie en Beroep ook de indicering voor de overbelaste jongeren volgens de criteria die vanuit OCW vastgesteld zijn. Na indicering wordt de jongere doorverwezen naar de Plusvoorziening of wordt besloten dat voor betreffende jongere een traject met een Pluscoach de voorkeur heeft, zodat de student in de eigen opleiding kan blijven. Het Plusloket registreert de onderliggende problematiek bij overbelasting en brengt in beeld met welke (externe) instantie het onderwijszorgplan opgesteld is. Het Plusloket neemt het initiatief voor structurele informatie-uitwisseling en kennisdeling tussen de vier projectleiders, bijvoorbeeld met betrekking tot ervaren knelpunten en positieve ervaringen, casussen en gekozen oplossingen bij diverse problemen.

In de volgende tabel is het totale aantal leerlingen en studenten weergegeven dat in 2015 korte of langere tijd gebruik heeft gemaakt van een Plusvoorziening.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel leerlingen en studenten op 31-12-2015 nog gebruik maakten van een Plusvoorziening.

In onderstaande tabel is weergegeven wat de onderliggende problematiek bij de overbelasting van de jongeren is.

Problematiek	Aantal	Percentage
Huisvesting	2	1%
Financiën	14	6%
Soc. maatsch. funct.	98	44%
Criminaliteit in dir. Omgeving	5	2%
Lich. of psych. gezondheid	49	22%
Instabiele thuissituatie	26	12%
Lage soc. ec. status ouders	21	9%
Verslavingsgedrag	8	4%
Anders	1	0%
Totaal	224	100%

In de Plusvoorziening wordt onderwijs gecombineerd met de zorg die de jongere nodig heeft. Vaak zijn externe instanties betrokken bij de totstandkoming van het onderwijszorgplan. Hieronder een beeld van de diverse instanties waarmee samengewerkt wordt.

Instantie	Aantal	Percentage
GGD	2	1%
GGZ	23	11%
Verslavingszorg	5	2%
CJG	34	16%
Leerplicht	11	5%
Politie	5	2%
(school) Maatschappelijk werk	25	12%
Jeugdzorg	19	9%
Reclassering	2	1%
Ortho-/psychologenpraktijk	13	6%
MEE	4	2%
Opvangtraject	2	1%
Interne specialisten	46	22%
Anders	16	8%
Totaal	207	100%

3.2 Schoolmaatschappelijk Werk (SMW)

Op alle scholen en colleges zijn schoolmaatschappelijk werkers werkzaam. De meeste colleges hebben ervoor gekozen deze schoolmaatschappelijk werkers in te huren bij organisaties voor algemeen maatschappelijk werk zoals IMW en Traverse. In het mbo worden ze bekostigd uit de geoormerkte gelden van OCW. Alle schoolmaatschappelijk werkers registreren de contacten die ze met de studenten hebben en wat de onderliggende problematiek is. Onderstaand schema toont hoeveel studenten in 2015 gebruik maakten van SMW.

SMW: aantal studenten	
Florijn College	75
Radius College	73
Markiezaat College	54
Kellebeek College	524
Cingel College	57
Zoomvliet College	42
Vitalis College	104
Prinsentuin College	75

De schoolmaatschappelijk werkers van vmbo en mbo komen bij elkaar onder voorzitterschap van Servicecentrum Studie en Beroep. Dit overleg wordt als zeer waardevol ervaren, alleen al om het feit dat men elkaar leert kennen en elkaar ook weet te vinden als het gaat om de overdracht of uitwisseling van informatie over leerlingen die extra zorg nodig hebben. De ontwikkelingen binnen de gemeentelijke transitie zijn op de voet gevolgd, omdat deze een impact hebben op de doorverwijzing naar externe hulpverlening.

3.3 MeerjarenInvesteringsProgramma's (MIP) in het groene onderwijs

Het ministerie van EZ streeft bij de uitvoering van het groene onderwijs naar het opleiden van 'voldoende gekwalificeerde beroepsbeoefenaren voor het agrofood-complex en de groene ruimte'. Een van de voorwaarden die hiervoor zijn geschapen is de landelijke agenda, die in overleg met bedrijfsleven en instellingen door de staatssecretaris is vastgesteld. Deze agenda sluit aan op de beleidsagenda EZ, de Techniekpactagenda en de agenda's van de groene topsectoren. De landelijke agenda bepaalt

de thema's en acties waarop de instellingen in 2014 en 2015 hun investeringen richtten, vastgelegd in de MeerjarenInvesteringsProgramma's (MIP) die iedere onderwijsinstelling heeft opgesteld.

De landelijke agenda kent de volgende thema's:

- versterken van de kennisinfrastructuur met nieuwe diensten voor bedrijven en organisaties
- versterken van de doelmatigheid en effectiviteit van het opleidingsaanbod
- versterking van authentiek leren in samenwerking met bedrijfsleven en organisaties
- inhoudelijke vernieuwing van opleidingen gericht op de Human Capital Agenda.

Een goedgekeurd MIP is een voorwaarde om de aanvullende bijdrage te mogen besteden. In het MIP verantwoordt de instelling vooraf op welke wijze invulling wordt gegeven aan de landelijke agenda.

Toelichting op de gerealiseerde onderwerpen:

In 2015 is een gedeelte van de doorgeschoven middelen van 2014 ingezet. De inzet heeft voornamelijk plaatsgevonden op de activiteiten behorende bij thema a. versterking van de kennisinfrastructuur.

De activiteiten binnen dit thema betreffen de thematische inrichting van het onderwijsprogramma, gericht op thema's uit het beroep waar het kwalificatiedossier voor opleidt. Medewerkers zijn getraind in het analyseren van de kwalificatiedossiers, trends binnen het beroep en de eisen van het regionale beroepenveld en in het ontwerpen van thematische leerarrangementen op basis van deze analyse. Daarnaast is er een dag van de duurzaamheid georganiseerd, gericht op kennisverspreiding over de duurzame samenleving naar regionale partners en burgers.

Binnen Prinsentuin College heeft een managementwisseling plaatsgevonden. Het nieuwe managementteam is voornemens de toekomst- en onderwijsvisie te herijken en heeft de wens uitgesproken om de inzet van de MIP-gelden aan te passen aan de nieuwe koers.

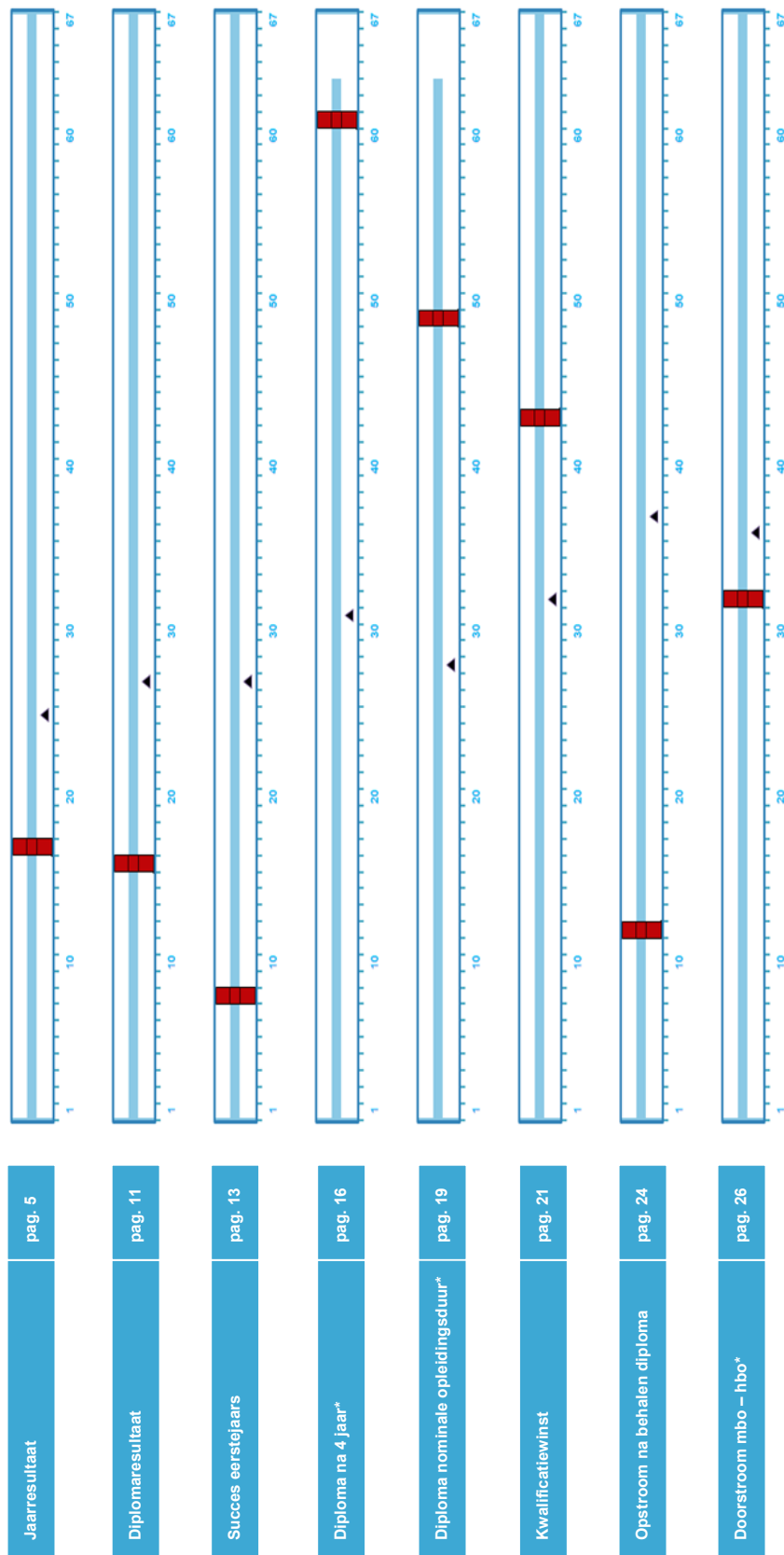
Om deze reden zal er in het voorjaar van 2016 een herzien MIP bij het ministerie worden aangeboden waarin het resterende subsidiebedrag over de komende jaren zal worden besteed aan nieuwe activiteiten binnen de actielijnen.

Bijlage 4 | Benchmark mbo rapportage

Benchmark middelbaar beroepsonderwijs 2014 – Bouwsteen studiesucces

Uit: Instellingsrapportage Prinsentuin College – Brinnummer: 21 CY – mei 2015

Prinsentuin College ten opzichte van sectorgemiddelden

* Er ontbreekt een aantal instellingen (zie inleiding).

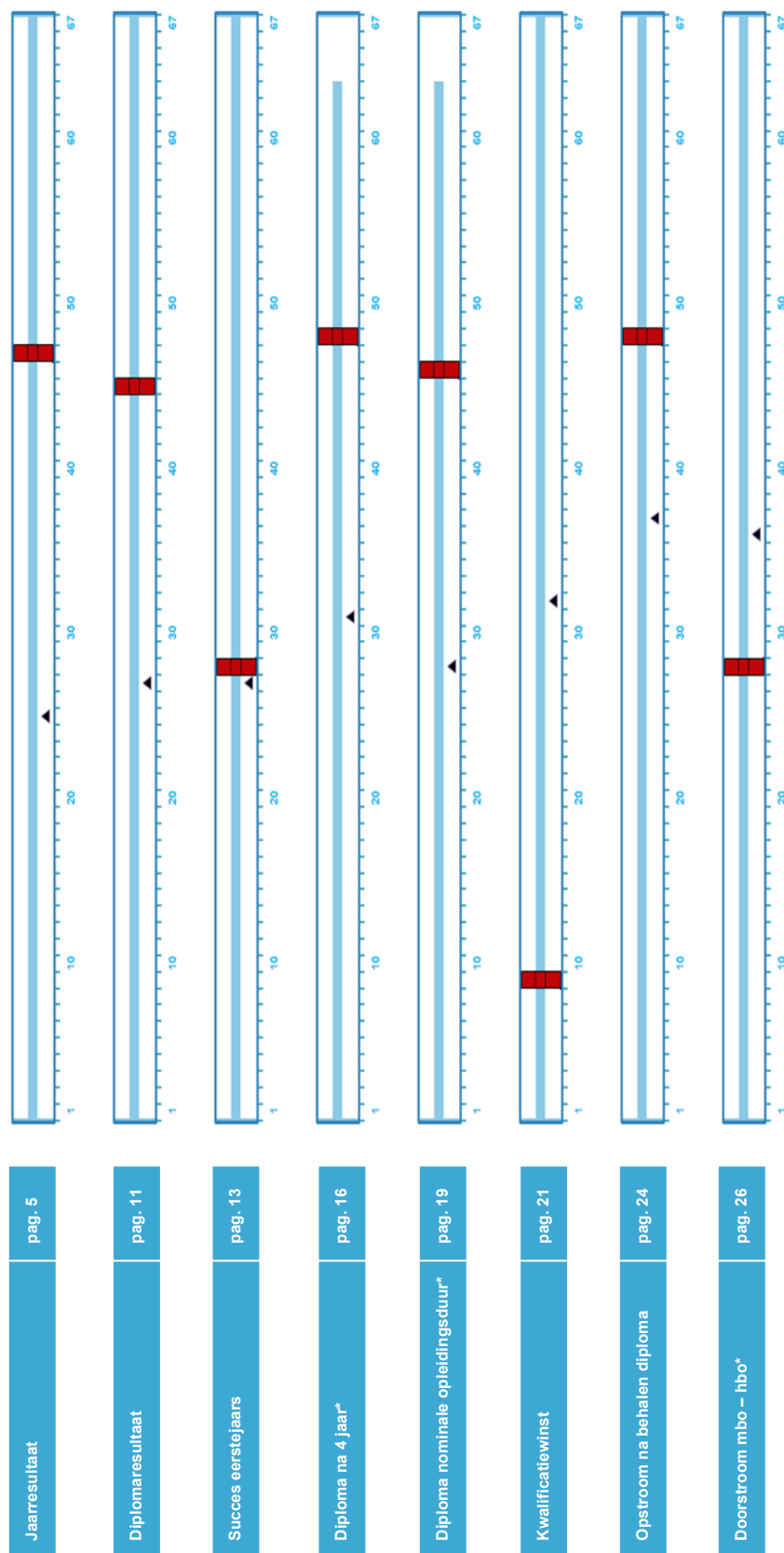
▲ = positie instelling met gemiddelde score mbo

Ligt de positie op de denkbeeldige 'schuif' links van het driehoekje, dan heeft uw instelling een lagere score dan het gemiddelde voor het mbo. Een positie rechts van het driehoekje betekent een hogere score.

Benchmark middelbaar beroepsonderwijs 2014 – Bouwsteen studiesucces

Uit: Instellingsrapportage ROC West-Brabant – Brinnummer: 25 LX – mei 2015

ROC West Brabant ten opzichte van sectorgemiddelden

* Er ontbreekt een aantal instellingen (zie inleiding).

▲ = positie instelling met gemiddelde score mbo

Ligt de positie op de denkbeeldige 'schuif' links van het driehoekje, dan heeft uw instelling een lagere score dan het gemiddelde voor het mbo. Een positie rechts van het driehoekje betekent een hogere score.

Factsheet benchmark MBO prestaties huisvesting ROC West-Brabant

Uit: MBO Benchmark 25 LX ROC West-Brabant Huisvesting 2014

Kengetal/indicator	Mijn waarde 2012		Sectorgemiddelde 2012		Mijn waarde 2013		Sectorgemiddelde 2013		Mijn waarde 2014		Sectorgemiddelde 2014	
	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee
Gebouwen en terreinen, gewaardeerd tegen actuele waarde, in de jaarrekening												
Boekwaarde gebouwen en terreinen	€ 143.040.000	€	48.974.783	€	137.678.000	€	46.637.942	€	161.164.000	€	47.197.532	€
Herwaarderingsreserve	€ 6.905.000	€	7.231.934	€	6.442.000	€	6.237.539	€	-	€	5.129.071	€
WOZ waarde	€ 190.805.000	€	51.456.306	€	187.980.000	€	53.381.454	€	178.905.000	€	52.423.732	€
Aantal gebouwen	60,0		15,4		56,0		14,8		52,5		15,0	
Gemiddeld aantal m² (totale instelling, eigendom en huur, begin vs. eind)	220.906		53.976		213.025		54.153		196.512		55.676	
Aandeel m² eigendom vs huur	82%		84%		82%		84%		84%		82%	
Huisvestingskosten per m² (inclusief vastgoedgerelateerde rentelasten)	87,8		92,5		93,4		94,3		89,0		94,5	
Huisvestingskosten per fte BO inclusief afschrijving gebouwen en terreinen (inclusief vastgoedgerelateerde rentelasten)												
Aantal m² beroepsonderwijs per gewogen deelnemer *	8,7		9,1		10,107		11,351		14,611		11,119	

Opbouw huisvestingskosten totale instelling (bedragen x EUR 1.000)	Mijn waarde 2013		Sectorgemiddelde 2013		Mijn waarde 2014		Sectorgemiddelde 2014	
	€	%	€	%	€	%	€	%
Huur	€ 3.546	15%	€ 94.234	19%	€ 2.966	11%	€ 92.685	20%
Verzekeringen	€ 317	1%	€ 4.559	1%	€ 245	1%	€ 5.452	1%
Dotatie onderhoudsvoorziening	€ 841-	-4%	€ 5.002	1%	€ -	0%	€ 11.310	2%
Klein onderhoud en exploitatie	€ 3.378	14%	€ 38.108	8%	€ 3.566	13%	€ 42.010	9%
Energie en water	€ 3.573	15%	€ 58.737	12%	€ 3.423	12%	€ 53.408	11%
Schoonmaakkosten	€ 990	4%	€ 20.576	4%	€ 1.100	4%	€ 19.750	4%
Heffingen	€ 638	3%	€ 18.266	4%	€ 796	3%	€ 18.472	4%
Overige huisvestingslasten	€ 788	3%	€ 19.044	4%	€ 1.281	5%	€ 16.744	4%
Afschrijving gebouwen	€ 7.861	33%	€ 176.640	36%	€ 11.884	42%	€ 169.269	36%
Rentelasten (vastgoedgerelateerde deel)	€ 3.497	15%	€ 53.046	11%	€ 2.800	10%	€ 45.965	10%
Totale huisvestingskosten	€ 23.747	100%	€ 488.212	100%	€ 28.061	100%	€ 475.065	100%

Cijfers per 31 december totale sector (deelnemende instellingen)	Totale waarde 2012 (n=60)		Totale waarde 2013 (n=63)		Totale waarde 2014 (n=61)	
	€		€		€	
Totale boekwaarde gebouwen en terreinen	€ 2.938.486.958		€ 2.938.190.350		€ 2.879.049.464	
Herwaarderingsreserve onder het eigen vermogen	€ 57.855.473		€ 56.137.849		€ 46.161.642	
Aantal instellingen met herwaarderingsreserve	8		9		9	
WOZ waarde	€ 2.984.465.770		€ 3.256.268.700		€ 3.093.000.200	

Bron: Benchmark MBO 2012 - 2014

Factsheet benchmark MBO prestaties ICT ROC West-Brabant

Uit: MBO Benchmark 25 LX ROC West-Brabant ICT 2014

Kengetal/indicator	Mijn waarde 2013	Sector- gemiddelde 2013	Mijn waarde 2014	Sector- gemiddelde 2014
ICT kosten per gewogen MBO-deelnemer	€ 491	€ 504	€ 526	€ 470
ICT kosten per device	€ 1.484	€ 1.496	€ 1.625	€ 1.418
Aandeel ICT kosten in totale kosten	5,0%	5,6%	5,4%	5,3%
Activeringssgrens activa	€ 450	€ 1.578	€ 450	€ 1.550
Gemiddelde personele last personeel ICT in loondienst	€ 55.430	€ 55.647	€ 53.332	€ 56.429
Aandeel van de totale formatiekosten dat aan ICT wordt besteed	2,8%	2,8%	3,4%	2,9%
Aantal devices primair proces per gewogen deelnemer*	0,3	0,3	0,2	0,3
Aantal devices ondersteunende diensten per fte niet-onderwijzend personeel **	2,4	1,9	2,4	2,0

Opbouw ICT kosten	Mijn waarde 2013	Sector- gemiddelde 2013	Mijn waarde 2014	Sector- gemiddelde 2014
Aandeel personele ICT kosten (inclusief detacheringen)	36,5%	28,7%	34,1%	30,7%
Aandeel inhuur en uitbesteding	3,0%	7,9%	10,6%	9,1%
Aandeel hardware	1,4%	9,0%	1,7%	7,4%
Aandeel softwarekosten	14,8%	17,6%	14,8%	18,6%
Aandeel datacommunicatie	6,9%	5,1%	6,3%	5,8%
Aandeel telefonie	2,5%	5,1%	3,6%	4,3%
Aandeel organisatiekosten	6,8%	3,0%	4,9%	2,1%
Aandeel afschrijvingen ICT en telefonie	28,0%	23,5%	24,0%	22,0%

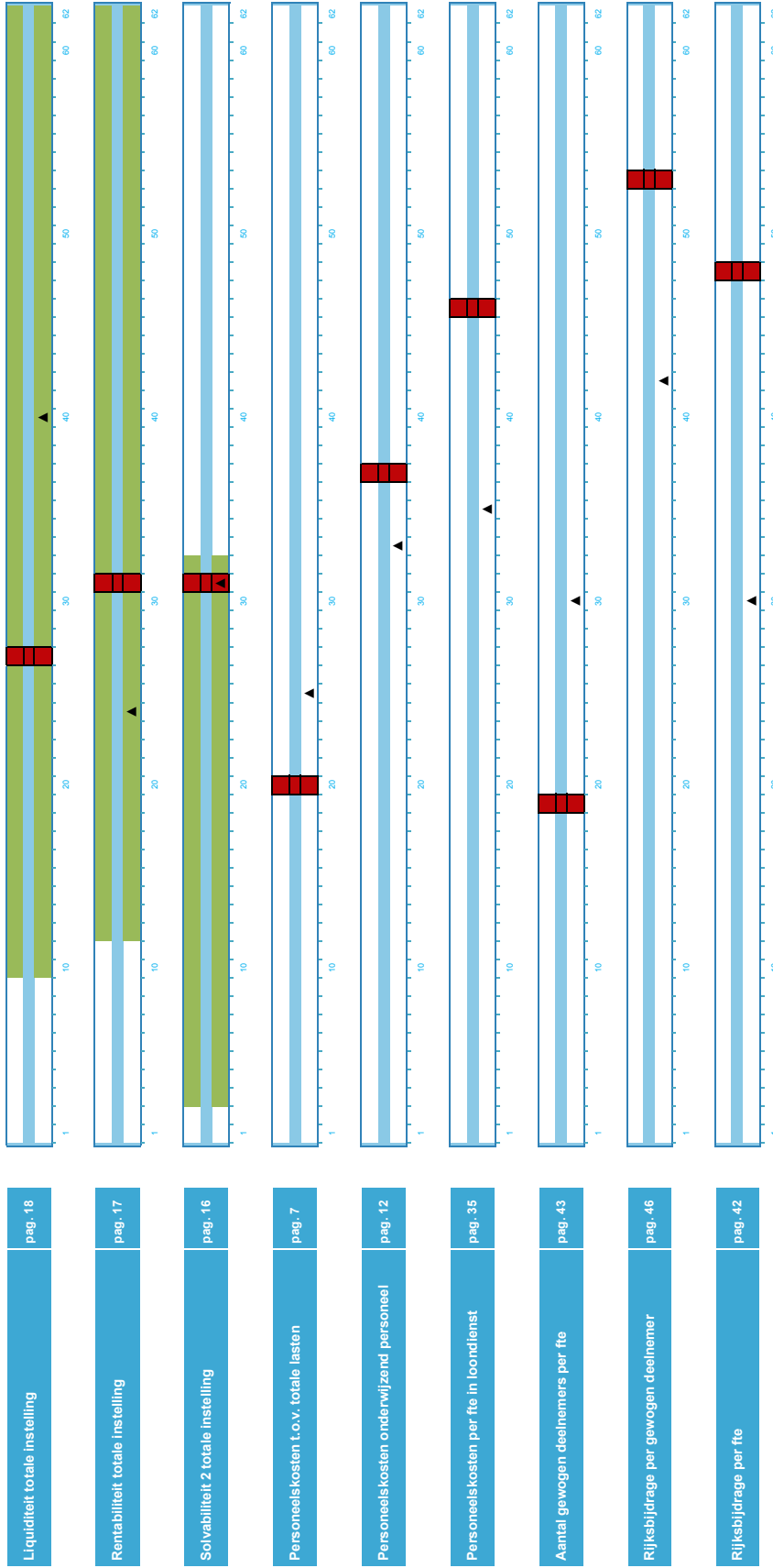
Cijfers per 31 december totale sector (deelnemende instellingen)	Totale kosten 2013 (n=59)	Totale kosten 2014 (n=61)
Personele ICT kosten (inclusief detacheringen)	€ 62.650.889	€ 67.401.985
Inhuur en uitbesteding	€ 17.325.990	€ 19.894.805
Hardware	€ 19.667.070	€ 16.138.098
Softwarekosten	€ 38.495.994	€ 40.704.259
Datacommunicatie	€ 11.229.955	€ 12.746.623
Telefonie	€ 11.156.000	€ 9.504.280
Organisatiekosten	€ 6.478.300	€ 4.710.106
Afschrijvingen ICT en telefonie	€ 51.233.480	€ 48.169.633
Totale ICT kosten	€ 218.237.677	€ 219.269.789

Bron: Benchmark MBO 2014

Benchmark middelbaar beroepsonderwijs 2014 – bouwsteen financiële prestaties

Uit: Instellingsrapportage: ROC West-Brabant – Brinnummer: 25 LX – september 2015

Mijn benchmarkresultaat ten opzichte van sectorgemiddelden

Bron: Benchmark MBO 2014

Bovenstaand overzicht bevat belangrijke financiële benchmarkindicatoren voor uw instelling. De positie op de denkbeeldige 'schaaf' geeft per indicator uw positie ten opzichte van de overige deelnemers en het gemiddelde van de deelnemers aan de benchmark MBO 2014 weer.

Jaarrekening

JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2015

(na verwerking resultaatbestemming en x € 1.000)

	Ref.	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	4	56	107
Materiële vaste activa	5	172.602	179.944
Financiële vaste activa	6	<u>72</u>	<u>86</u>
<u>Totaal vaste activa</u>		172.730	180.137
Vlottende activa			
Voorraden	7	326	361
Vorderingen	8	9.463	9.465
Liquide middelen	9	<u>43.204</u>	<u>27.973</u>
<u>Totaal vlottende activa</u>		52.993	37.799
Totaal activa		<u><u>225.723</u></u>	<u><u>217.936</u></u>
Groepsvermogen	10	122.670	117.622
Vorzieningen	11	11.460	10.386
Langlopende schulden	12	49.381	53.089
Kortlopende schulden	13	42.212	36.839
Totaal passiva		<u><u>225.723</u></u>	<u><u>217.936</u></u>

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

(x € 1.000)

	Ref.	<u>2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>2014</u>
Baten				
Rijksbijdragen	15	197.430	196.697	194.247
Overige overheidsbijdragen	16	2.294	2.753	3.471
Cursus, les en examengeld	17	133	709	436
Baten werk i.o.v. derden	18	8.829	8.332	8.037
Overige baten	19	<u>8.450</u>	<u>7.907</u>	<u>8.167</u>
Totaal baten		217.136	216.398	214.358
Lasten				
Personeelslasten	20	156.482	157.332	151.358
Afschrijvingen	22	15.063	12.934	17.438
Huisvestingslasten	23	14.036	13.413	14.961
Overige lasten	24	<u>23.973</u>	<u>26.751</u>	<u>24.690</u>
Totaal lasten		209.554	210.430	208.447
Saldo baten en lasten		<u>7.582</u>	<u>5.968</u>	<u>5.911</u>
Financiële baten en lasten	26	-2.395	-2.372	-2.376
Resultaat		<u>5.187</u>	<u>3.596</u>	<u>3.535</u>
Belastingen	27	-139	-107	-121
Resultaat na belastingen		<u><u>5.048</u></u>	<u><u>3.489</u></u>	<u><u>3.414</u></u>

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2015

(x € 1.000)

	Ref.	2015	2014
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		7.582	5.911
<i>Aanpassingen voor:</i>			
Afschrijvingen (excl. boekresultaat)		15.141	17.484
Mutaties voorzieningen		1.074	-2.391
		16.215	15.093
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>			
Vorraden		35	-84
Vorderingen		28	-273
Schulden		5.403	-5.801
		5.466	-6.158
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		29.263	14.846
Ontvangen interest		172	669
Vennootschapsbelasting		-139	-121
Betaalde interest		-2.623	-3.363
		-2.590	-2.815
Kasstroom uit operationele activiteiten		26.673	12.031
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in immateriële vaste activa	4	0	-59
Investerings in materiële vaste activa	5	-10.678	-26.138
Mutaties leningen u/g	6	14	14
Desinvesterings in materiële vaste activa	5	2.930	84
Verwerving groepsmaatschappijen		0	34
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-7.734	-26.065
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden	12	-3.708	-3.706
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-3.708	-3.706
Mutatie liquide middelen		15.231	-17.740
<u>Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:</u>			
		2015	2014
Stand per 1 januari		27.973	45.713
Mutatie boekjaar		15.231	-17.740
Stand per 31 december		43.204	27.973

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1 Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van de Stichting ROC West-Brabant te Breda, kantoorhoudende te Etten-Leur, en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit dienstverlening op het gebied van onderwijs.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting ROC West-Brabant zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling van Stichting ROC West-Brabant.

De in de consolidatie begrepen groepsmaatschappijen zijn:

<u>Groepsmaatschappij</u>	<u>Activiteiten (zie eveneens referentie 32)</u>
ROC Corbeille B.V. (100%)	Verzorgen van huisvesting voor onderwijsdoeleinden
ROC Bedrijfsopleidingen B.V. (100%)	Bevorderen van kwalitatief goede onderwijsverstrekking
ROC Personeel B.V. (100%)	Werven en ter beschikking stellen van personeel
Novalis Personeel B.V. (100%)	Verzorgen van intake gesprekken en assessments
IT Workz B.V. (100%)	Beheer ICT-infrastructuur en computerfaciliteiten
ATG B.V. (100%)	Aanbieden hoogwaardige luchtvaarttechnische opleidingen
ROC ICT Services B.V. (100%)	Beheer ICT-infrastructuur

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen worden volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsonderdelen worden, indien van toepassing, afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Stichting ROC West-Brabant kan daarnaast de financiële en operationele activiteiten van de Stichting tot Steun aan het Baronie College beheersen en zij heeft de overheersende zeggenschap over de activiteiten van Stichting Talentenfonds ROC West-Brabant. Deze rechtspersonen zijn echter afzonderlijk en gezamenlijk van te verwaarlozen betekenis. Derhalve is ook in 2015 afgezien van consolidatie van deze rechtspersonen (art. 2:407 lid 1 sub a BW).

De resultaten van nieuw verworven groepsonderdelen en andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. Betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

Aangezien de staat van baten en lasten over 2015 van Stichting ROC West-Brabant in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, is (in de enkelvoudige jaarrekening) volstaan met weergave van een beknopte staat van baten en lasten in overeenstemming met artikel 2: 402 BW.

Verbonden partijen

Alle groepsonderdelen, zoals opgenomen in de paragraaf consolidatie, zijn aangemerkt als verbonden partij.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de (geconsolideerde) jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften opgenomen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in duizenden euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten het getrouwe beeld van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht.

Continuïteit van de activiteiten

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Schattingswijzigingen

De voorziening wachtgeld is voor wat betreft het bovenwettelijk deel, met ingang van dit boekjaar bepaald aan de hand van een berekening van het toekomstig recht van ww plus. Tot dit boekjaar werd het bovenwettelijk deel ingeschat op basis van de lopende uitkeringen (ww en ww plus). Deze gewijzigde, minder globale, berekeningsmethode heeft geleid tot een extra dotatie aan de voorziening van circa € 0,5 miljoen.

Financiële instrumenten

Algemeen

Stichting ROC West-Brabant maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de Stichting blootstellen aan renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Stichting ROC West-Brabant handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken.

Stichting ROC West-Brabant past kostprijs-hedge-accounting toe voor de renteswap die ervoor heeft gezorgd dat de variabel rentende schuld aan de ING is omgezet in een vast rentende lening. Het effectieve deel, wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Op iedere balansdatum wordt bepaald of er een indicatie is voor ineffectiviteit door de kritische kenmerken van het hedge-instrument te vergelijken met de kritische kenmerken van de afgedekte positie. In het geval dat de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de kritische kenmerken van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn wordt een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd. Ineffectiviteit wordt in de winst- en

verliesrekening verwerkt indien en voor zover uit de kwantitatieve ineffectiviteitsmeting (cumulatief) een verlies blijkt. In 2015 is er geen sprake van een ineffectief deel.

Renterisico en kasstroomrisico

Bij de overige leningen met een vast rentepercentage over de gehele looptijd is het renterisico beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen.

Bij de variabel rentende leningen heeft het kasstroomrisico betrekking op eventuele veranderingen in het rentepercentage van deze leningen.

Bij de Rabobank leningen met een stand ultimo boekjaar van € 1,4 respectievelijk € 8,3 miljoen is sprake van een variabel rentepercentage.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten. De economische levensduur en de afschrijvingsmethoden worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Goodwill wordt geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur.

Het volgende afschrijvingspercentage is gehanteerd:

Goodwill	20% van de aanschafwaarde
----------	---------------------------

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

De aangewende investeringssubsidies worden zichtbaar in mindering gebracht op de boekwaarde van de materiële vaste activa.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Gebouwen	3,33% van de aanschafwaarde
Verbouwingen	5-10% van de aanschafwaarde
Terreinvoorzieningen	10% van de aanschafwaarde
Terreinen	0% van de aanschafwaarde
Hard- en software	25-33,3% van de aanschafwaarde
Meubilair	6,67% van de aanschafwaarde
Overig inventaris	5-10% van de aanschafwaarde
Vervoermiddelen	15-25% van de aanschafwaarde

Bij gebouwen wordt rekening gehouden met een restwaarde van 10%.

Bij vervoermiddelen wordt rekening gehouden met een restwaarde van 10% respectievelijk 25%.

De activeringsgrens voor overige activa bedraagt € 5.000.

Financiële vaste activa

De leningen u/g worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordelingen van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Indien liquide middelen niet ter directe beschikking staan worden ze verwerkt onder de vorderingen.

Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van Stichting ROC West-Brabant worden, indien van toepassing, verwerkt onder de financiële vaste activa.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. De contante waardebepaling heeft plaatsgevonden op basis van een discontering tegen 4%. De periodieke toename die samenhangt met de contante waardebepaling is onderdeel van de dotatie aan de voorziening.

Pensioenen

ROC West-Brabant heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiend loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij ROC West-Brabant.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstak-pensioenfonds ABP. ROC west-Brabant betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Naar de stand van februari 2016 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 97,3% (bron: website www.abp.nl, d.d. 4-4-2016). Omdat de financiële situatie op 31 december 2015 onvoldoende is moet ABP op 1-4-2016 een nieuw herstelplan indienen bij de toezichthouder. Het pensioenfonds weet pas na het goedkeuren van het herstelplan door de Nederlandse Bank wat dit voor de aangesloten onderwijsinstellingen betekent.

ROC West-Brabant heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. ROC West-Brabant heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Voorziening wachtgelden

De voorziening wachtgelden is gevormd voor toekomstige wachtgelduitkeringen aan ex-werknemers die ultimo boekjaar aanspraak maken op een wachtgelduitkering, voor zover deze ten laste komen van ROC West-Brabant.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening arbeidsongeschiktheid

Voor de op balansdatum bestaande verplichtingen tot doorbetaling van de lonen en salarissen (inclusief werkgeverslasten) van het per balansdatum naar verwachting voor langere tijd arbeidsongeschikte personeel is een voorziening gevormd ter grootte van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag. Aan arbeidsongeschikt personeel betaalde bedragen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening cao-VO sparen

Sinds augustus 2014 heeft de werknemer die valt onder de cao-VO, in het kader van het levensfase bewust personeelsbeleid, jaarlijks de beschikking over een basisbudget van 50 uur om die naar eigen inzicht in te zetten voor keuzes die passen binnen de levensfase en de persoonlijke situatie. Het basisbudget mag maximaal gedurende vier jaar gespaard worden. De voorziening cao-VO sparen is gevormd voor de uren die door werknemers in dit kader gespaard zijn.

Voorziening sociaal beleid

De voorziening sociaal beleid heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de groep een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van verwachte (ontslag) uitkeringen en reorganisatiekosten.

Voorziening voor latente belastingen

Voor in de toekomst te betalen belastingbedragen uit hoofde van verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen wordt een voorziening getroffen ter grootte van de som van deze verschillen vermenigvuldigd met het geldende belastingtarief. Op deze voorziening worden in mindering gebracht de in de toekomst te verrekenen

belastingbedragen uit hoofde van de beschikbare voorwaartse verliescompensatie, voor zover het waarschijnlijk is dat de toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Het aflossingsbedrag voor het komende jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten en baten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen normatieve rijksbijdrage wordt in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

De niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden eveneens volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten in het (school)jaar waarop de toekenningen betrekking hebben, tenzij het niet-geoordeelde OCW-subsidies met een grote omvang betreft waarvoor een herzien bestedingsplan beschikbaar is. In dat geval wordt de subsidie als bate in de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de activiteiten.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen of opbrengsten zijn gederfd, of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Baten werk in opdracht van derden

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdragen, die bij aanvang van het cursusjaar in rekening worden gebracht, worden tijdsevenredig als baten in het betreffende boekjaar verantwoord.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Afschrijvingen

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen evenals afboekingen in verband met een duurzame waardevermindering.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting rechtstreeks in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarden van die posten.

Er wordt uitsluitend een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum beoordeeld en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Segmentatie

De segmentatie van de staat van baten en lasten is gebaseerd op de diverse onderwijstypen binnen Stichting ROC West-Brabant. Er worden 3 onderwijstypen onderscheiden. Het AOC, het VO en de BVE. Het AOC omvat het volledige groene onderwijs - MBO en VO - binnen Stichting ROC West-Brabant. Het VO omvat alle overige V(MB)O scholen binnen Stichting ROC West-Brabant. De BVE omvat alle MBO scholen binnen Stichting ROC West-Brabant met uitzondering van de MBO school voor groen onderwijs. Ook de activiteiten van de diverse BV's worden meegenomen binnen de sector BVE.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Winstbelastingen, ontvangen interest en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

4 Immateriële vaste activa

De mutaties in de immateriële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Goodwill
Stand per 1 januari 2015	
Verkrijgingsprijs	246
Cumulatieve afschrijvingen	-139
	<hr/>
Boekwaarden	107
Mutaties	
Afschrijvingen	-51
	<hr/>
Saldo	-51
Stand per 31 december 2015	
Verkrijgingsprijs	246
Cumulatieve afschrijvingen	-190
	<hr/>
Boekwaarden	<u>56</u>

5 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Gebouwen en terreinen	In uitvoering	Inventaris en apparatuur	Overig	Investe- ringssub- sidies	Totaal
Stand per 1 januari 2015						
Verrijingsprijs	275.014	144	72.045	1.321	-9.423	339.101
Cumulatieve afschrijvingen	-113.850	0	-49.140	-728	4.561	-159.157
Boekwaarden	161.164	144	22.905	593	-4.862	179.944
Mutaties						
Investeringen	4.792	455	5.375	345	-289	10.678
Desinvesteringen	-4.682	0	-73	-57	1.882	-2.930
Afschrijvingen	-7.357	0	-5.656	-137	284	-12.866
Bijzondere waardevermindering	-2.224	0	0	0	0	-2.224
Saldo	-9.471	455	-354	151	1.877	-7.342
Stand per 31 december 2015						
Verrijingsprijs	266.940	599	53.140	1.459	-7.212	314.926
Cumulatieve afschrijvingen	-115.247	0	-30.589	-715	4.227	-142.324
Boekwaarden	151.693	599	22.551	744	-2.985	172.602

De investeringen in gebouwen en terreinen betreffen de volgende nieuwbouwprojecten en verbouwingen:

Oostelijke Havendijk 1, Roosendaal (meerwerk)	758
<i>Nieuwbouw</i>	758
Frankenthalerstraat 13-15, Breda	277
Nobellaan 25, Bergen op Zoom	204
Nobellaan 50, Bergen op Zoom	564
Trivium 74, Etten-Leur	911
Terheijdenseweg 348, Breda	182
Terheijdenseweg 350, Breda	714
Overige < € 150.000	1.182
<i>Verbouwingen</i>	4.034
	4.792

De stand ultimo 2015 inzake gebouwen in uitvoering betreft aanloopkosten voor de nieuwbouw aan de Biesdonkweg 33, te Breda.

Desinvesteringen

De desinvestering in gebouwen en terreinen betreft de verkoop van het pand aan de Abraham Beeckmanlaan 6, te Tholen. Daarnaast hebben de volgende desinvesteringen met boekwaarde 0 plaatsgevonden:

Desinvesteringen verbouwingen huurpand Ridderstraat te Oosterhout
 Desinvesteringen verbouwingen huurpand Mathildastraat 50, Oosterhout
 Desinvesteringen verbouwingen huurpand Munnikenheiweg, Etten-Leur

De investeringen in inventaris en apparatuur zijn als volgt opgebouwd:

Meubilair	819
Hard- en software	2.804
Overig inventaris	1.752
	<hr style="border-top: 1px solid black;"/>
	<u>5.375</u>

Bijzondere waardevermindering

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Er heeft een bijzondere waardevermindering plaatsgevonden op de grond aan de Wouwsestraatweg te Bergen op Zoom en de Rijnesteinstraat te Breda tot de lagere realiseerbare waarde. Deze locaties zijn respectievelijk worden in de nabije toekomst verlaten. Bij de berekening van de realiseerbare waarde is uitgegaan van de huidige grondprijzen in de betreffende gemeenten en de oppervlakte van het perceel. Daarnaast zijn in 2015 de meeste verdiepingen van Trivium 76 verlaten door ROC West-Brabant en heeft als gevolg daarvan een bijzondere waardevermindering plaatsgevonden voor de boekwaarde van de verbouwingen tot nihil.

6 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>Leningen u/g</u>
Stand per 1 januari 2015	86
Aflossingen	-14
	<hr style="border-top: 1px solid black;"/>
Stand per 31 december 2015	<u>72</u>

Leningen u/g

In 2012 is een lening verstrekt aan de English Education Group. Deze BV zet met ingang van 1 januari 2013 de activiteiten voort van Anglia. Tot 31 december 2012 een entiteit binnen ROC West-Brabant. Afspraken omtrent rente en aflossing zijn vastgelegd in een leningsovereenkomst. Aflossingen vinden plaats met ingang van 2014.

7 Voorraden

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Gebruiksgoederen	<u>326</u>	<u>361</u>

Een voorziening voor incourantheid wordt niet noodzakelijk geacht.

8 Vorderingen

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Debiteuren	4.600	4.921
Deelnemers/cursisten	2.025	1.351
Overige overheden	3.033	672
Belastingvorderingen	0	337
Overige vorderingen	43	105
Overlopende activa	3.226	5.505
Voorziening wegens oninbaarheid	-3.464	-3.426
Totaal vorderingen	9.463	9.465

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

<u>Overige overheden</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Gemeenten	3.014	339
Overig	19	333
Totaal overige overheden	<u>3.033</u>	<u>672</u>

<u>De vordering op gemeenten is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Educatiegelden boekjaar	0	313
Verkoop pand Gemeente Tholen	2.800	0
Ov.gemeentelijke subsidies boekjaar	68	26
	<u>2.868</u>	<u>339</u>
Nog te ontvangen m.b.t. voorgaande jaren*	146	0
	<u>3.014</u>	<u>339</u>

* betreft voornamelijk afrekeningen educatie 2014; eind 2015 gefactureerd

De verdeling over de gemeenten is als volgt:

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Bergen op Zoom	39	39
Breda	17	6
Drimmelen	2	2
Etten-Leur	0	86
Halderberge	23	32
Moerdijk	39	14
Oosterhout	17	6
Roosendaal	3	43
Rucphen	10	25
Steenbergen	0	8
Woensdrecht	18	23
Zundert	43	55
Tholen	2.800	0
Overige gemeenten	3	0
	<u>3.014</u>	<u>339</u>

De vordering op overige overheden betreft een vordering op het Ministerie van Defensie.

<u>Overige vorderingen</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Borgsommen	25	72
Vorderingen op personeel	18	33
	<u>43</u>	<u>105</u>

<u>Overlopende activa</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Automatiseringskosten	757	1.241
Lopende projecten	189	1.154
Leerlingkosten	551	881
Rente-opbrengsten	94	68
Personeelskosten	542	676
Huisvesting	653	702
Kopieerkosten	22	22
Samenwerking VO-BVE	241	320
Beheer-en administratie	97	111
Overige	80	330
	<u>3.226</u>	<u>5.505</u>

<u>Voorziening wegens oninbaarheid</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Stand per 1 januari	-3.426	-2.394
af: onttrekking	56	62
bij: dotatie	-94	-1.094
Stand per 31 december	<u>-3.426</u>	<u>-3.426</u>

Het saldo op 31 december bevat, evenals het saldo op 1 januari een aantal vorderingen op failliete partijen. Na het definitief afwikkelen van een faillissement worden de vordering en de voorziening pas afgeboekt.

9 Liquide middelen	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Kasmiddelen	52	63
Tegoeden op bankrekeningen	43.152	27.910
Totaal liquide middelen	<u><u>43.204</u></u>	<u><u>27.973</u></u>

10 Groepsvermogen

Het groepsvermogen wordt in de toelichting bij de (enkelvoudige) balans nader onderbouwd.

11 Voorzieningen	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
<u>Personeelsvoorzieningen</u>		
Wachtgelden	3.500	2.210
Jubilea	1.226	1.157
Arbeidsongeschiktheid	822	795
cao-VO sparen	357	118
Sociaal beleid	<u>5.266</u>	<u>6.106</u>
	11.171	10.386
<u>Overige voorzieningen</u>		
Sloopkosten	<u>289</u>	<u>0</u>
	289	0
Totaal voorzieningen	<u><u>11.460</u></u>	<u><u>10.386</u></u>

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Wacht- gelden	Jubilea	Arbeids- ongeschikt- heid	cao-VO sparen	Sociaal beleid	Overige voorzie- ningen	Totaal
Stand per 1 januari	2.210	1.157	795	118	6.106	0	10.386
Dotaties	2.597	69	27	239	1.712	289	4.933
Onttrekkingen	-1.307	0	0	0	-1.474	0	-2.781
Vrijval	0	0	0	0	-1.078	0	-1.078
Stand per 31 december	<u><u>3.500</u></u>	<u><u>1.226</u></u>	<u><u>822</u></u>	<u><u>357</u></u>	<u><u>5.266</u></u>	<u><u>289</u></u>	<u><u>11.460</u></u>
Kortlopend deel < 1 jaar	901	100	724	0	1.055	0	2.780
Langlopend deel > 1 jaar	2.599	1.126	98	357	4.211	289	8.680

Voorziening wachtgelden

De voorziening is opgenomen voor de verwachte wachtgelduitkeringen van lopende wachtgeldaanspraken.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is opgenomen voor verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband van de werknemers. De voorziening wordt op persoonsniveau berekend en er wordt per categorie van aantal dienstjaren rekening gehouden met een blijfkans.

Voorziening arbeidsongeschiktheid

De voorziening arbeidsongeschiktheid is opgenomen voor de verwachte verplichting die op balansdatum bestaat tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Voorziening cao-VO sparen

De voorziening cao-VO sparen is opgenomen voor de uren die gespaard zijn door werknemers die vallen onder de cao-VO en gebruik maken van de mogelijkheid om gedurende maximaal 4 jaar 50 klokuren te sparen in het kader van het levensfasebewust personeelsbeleid.

Voorziening sociaal beleid

De dotatie vloeit met name voort uit het verlengen van einddata van bestaande afspraken en uit afspraken met medewerkers van met name de ondersteunende diensten die hen stimuleren om vrijwillig te vertrekken. Dit naar aanleiding van de reorganisatie van de ondersteunende diensten die met ingang van 1 januari 2014 is ingegaan. De onttrekkingen betreffen de betalingen die in 2015 hebben plaatsgevonden aan medewerkers die in het kader van eerdere reorganisaties van bedrijfsonderdelen zijn vertrokken.

Voorziening sloopkosten

De voorziening voor sloopkosten vloeit voort uit de besluiten ten aanzien van de nieuwbouw van het Vitalis College. De huidige locatie zal deels worden verlaten. Het deel dat wordt verlaten zal na verlaten worden gesloopt.

Voorziening latente belastingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

12 Langlopende schulden

<u>Kredietinstellingen</u>	Stand per 1-1-2015	Aflos- singen 2016	Stand per 31-12-2015	looptijd > 1 jaar	looptijd > 5 jaar	Rentevoet (%)	Effectieve rente (%)
Deutsche Bank	1.697	-103	1.594	411	1.183	6,23	6,38
ING	36.875	-2.500	34.375	10.000	24.375	variabel	-
Rabobank *	1.404	-76	1.328	299	1.029	variabel	-
Rabobank *	1.715	-106	1.609	427	1.182	3,40	3,45
Rabobank *	3.057	-249	2.808	998	1.810	5,72	5,87
Rabobank	8.334	-667	7.667	2.667	5.000	variabel	-
Rabobank	3	-3	0	0	0	8,30	8,62
Rabobank	4	-4	0	0	0	8,30	8,62
Totaal langlopende schulden	53.089	-3.708	49.381	14.802	34.579		

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

<u>Kredietinstellingen (vervolg)</u>	Rentevast tot en met	Einddatum lening	Aflossing per	Huidige opslag (%)	Herzieningsmogelijkheid opslag
Deutsche Bank	01-09-23	01-05-32	kwartaal	-	-
ING	-	01-07-30	kwartaal	0,55	einde rentevaste periode
Rabobank *	-	01-10-34	maand	0,75	altijd
Rabobank *	01-02-17	01-02-32	maand	-	-
Rabobank *	01-04-28	01-04-28	maand	-	-
Rabobank	-	01-01-33	jaarlijks	1,50	altijd
Rabobank	01-04-17	01-04-17	maand	-	-
Rabobank	01-04-17	01-04-17	maand	-	-

Deutsche Bank

Als zekerheid voor de door Deutsche Bank verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:
- hypothecaire inschrijving ad € 4.537.800 op onroerend goed te Breda (Markendaalseweg).

ING

Als zekerheid voor de door de ING verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:
- hypothecaire inschrijving ad € 81.500.000 op onroerend goed van St. ROC West-Brabant.
De kredietfaciliteit bestaat uit een geldlening en een rekening courant krediet van € 10.000.000. Op de lening is een renteswap afgesloten. Deze renteswap heeft een looptijd tot en met juni 2025. De renteswap zet de variabele rente op de lening (gebaseerd op 3 maands-Euribor) om in een vaste rente van 5,10%. De marktwaarde van de renteswap bedraagt ultimo boekjaar - € 9.699.299. Er zit geen margin-call op deze renteswap hetgeen betekent dat St. ROC West-Brabant geen bijstortverplichting heeft.

Op basis van individuele documentatie is vastgesteld dat de hedge effectief is.

Rabobank

Als zekerheid voor de door de Rabobank verstrekte geldleningen en kredietfaciliteiten is verstrekt:
- hypothecaire inschrijving ad € 25.000.000 op het onroerend goed te Etten-Leur
- borgtocht ad € 6.176.000 door St. Waarborgfonds BVE op de leningen aangeduid met een *
- verpanding huurpenningen en afstanddoening huurrechten
- negative pledge/ pari-passu verklaring en cross-default.
De variabele rente van de lening ultimo 2015 € 1,4 miljoen groot, is opgebouwd op basis van het 1-maands Euribor met een opslag van 0,75%-punt. De variabele rente van de lening ultimo 2015 € 8,3 miljoen groot, is opgebouwd op basis van het 12-maands Euribor met een opslag van 1,5%-punt.

13 Kortlopende schulden

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Kredietinstellingen	3.708	3.706
Crediteuren	6.850	7.642
Ministerie	105	105
Belastingen en premies soc. verz.	7.518	6.676
Schulden terzake van pensioenen	1.607	1.869
Overige kortlopende schulden	144	147
Overlopende passiva	22.280	16.694
Totaal kortlopende schulden	42.212	36.839

De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd van korter dan een jaar.

Ministerie

Dit betreft de aan het Ministerie van OCW terug te betalen subsidies voor zij-instroom zoals opgenomen in de verantwoording subsidies OCW met verrrekeningsclausule, onderdeel aflopend per ultimo 2014.

	<u>Jaar en kenmerk</u>	<u>in EUR</u>
Zij-instroom	2010 - 31607	33.423
Zij-instroom	2010 - 34166	19.091
Zij-instroom	2011 - 34695	6.411
Zij-instroom	2011 - 34829	8.368
Zij-instroom	2011 - 38022	4.723
Zij-instroom	2012 - 38594	32.985
Totaal ministerie		<u><u>105.001</u></u>

Begin 2016 is het bedrag teruggevorderd middels vordering nummer 804A0- 20945.

<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Loonheffing (incl. sociale premies)	7.204	6.469
Omzetbelasting	302	0
Vennootschapsbelasting	12	207
Totaal belastingen en premies	<u><u>7.518</u></u>	<u><u>6.676</u></u>

De belastingen ultimo boekjaar betreffen met name afdrachten over de maand december en de 13e maand.

<u>Schulden terzake van pensioenen</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Premie ouderdoms-/nabestaandenpensioen	1.339	1.476
Premie VUT/FPU	223	334
Premie invaliditeits/arbeidsongeschiktheidspensioen	43	53
Partner plus	2	6
Totaal schulden terzake pensioenen	<u><u>1.607</u></u>	<u><u>1.869</u></u>

De schulden ultimo boekjaar betreffen de afdrachten over de maand december en de 13e maand.

<u>Overige kortlopende schulden</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Borgsommen	92	87
Personeelsvereniging	23	31
Schulden aan personeel	13	15
Ouderraad/ leerlingraad	2	3
Overigen	14	11
	<hr/>	<hr/>
Totaal overige kortlopende schulden	<u>144</u>	<u>147</u>

De schulden aan personeel betreffen nabetalingen van netto lonen over 2015.

<u>Overlopende passiva</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Vooruitontvangen wettelijk cursusgeld	54	529
Geoormerkte subsidies OCW - zonder verrekening	488	248
Geoormerkte subsidies EZ - zonder verrekening	1.422	1.190
Geoormerkte subsidies OCW - met verrekening	2.713	1.926
Geoormerkte subsidies EZ - met verrekening	0	0
Niet-geoormerkte subsidies OCW	3.804	1.399
Niet-geoormerkte subsidies EZ	776	309
Lopende projecten	1.569	1.248
Vakantiegeld en -dagen	5.212	4.620
Bijdragen deelnemers restant schooljaar	1.026	737
Rente langlopende leningen	519	549
Energie	311	451
Eindejaarsuitkering	191	0
Bindingstoelage	338	338
Huisvesting	475	161
Ouderbijdragen	490	374
Accountants- en advieskosten	174	112
Detachering/uitzendkrachten	374	257
Bijdragen bedrijven	94	130
Prestatieverplichting	820	820
Nieuwbouw nota's	81	107
Overige personeelskosten	198	299
Leerlingkosten	389	44
Kopieerkosten	602	381
Automatisering	46	67
Vooruitontvangen opbrengst	41	81
Overige	73	317
	<hr/>	<hr/>
Totaal overlopende passiva	<u>22.280</u>	<u>16.694</u>

De toename van de niet-geoormerkte subsidies OCW vloeit voort uit de overloop van kwaliteitsgelden welke pas in de loop van 2015 zijn ontvangen.

De prestatieverplichting vloeit voort uit een vaststellingsovereenkomst tussen ROC West-Brabant en het Ministerie van OCW gesloten op 9 oktober 2014. De prestatie wordt geleverd vanaf het schooljaar 2014/2015. Vanaf 2016 zal de schuld naar rato van de geleverde prestatie vrijvallen.

Het verloop van de post vooruitontvangen wettelijk cursusgeld luidt als volgt:

Jaar	Te innen cursus-geld	Inhouding cursusgeld	Saldo 31-12-2014	Te innen cursusgeld 2015	Inhouding cursusgeld 2015	Verlies tlv exploitatie 2015	Vrijval tgv exploitatie 2015	Saldo 31-12-2015
2013	3.074	-2.587	487	0	-116	0	-371	0
2014	2.665	-2.623	42	0	0	0	0	42
2015				1.745	-2.579	846	0	12
Totaal	5.739	-5.210	529	1.745	-2.695	846	-371	54

Het te innen cursusgeld betreft het cursusgeld dat verschuldigd is door deelnemers die gedurende het kalenderjaar gestart zijn aan een opleiding. De inhouding cursusgeld betreft de inhouding inzake wettelijk cursusgeld vanuit CFI. Deze inhouding is gebaseerd op de deelnemers per 1-10 in het jaar t-2. Een eventueel overschot wordt niet meteen ten gunste van het resultaat gebracht, omdat deze gelden alsnog (grotendeels) in het jaar t+2 afgedragen zullen moeten worden. De post bevat dan ook maximaal twee jaarlagen. Een eventueel tekort (verlies) wordt wel meteen ten laste van het resultaat gebracht.

Verantwoording subsidies OCW en EZ

G1 Subsidies OCW zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m 2015	Prestatie afgerond
Zij-instroom	2014 - 46877	240	240	nee
Zij-instroom	2015 - 50032	320	320	nee
Lerarenbeurs	2014 - 46565	165	165	nee
Lerarenbeurs	2014 - 49263	55	55	ja
Lerarenbeurs	2015 - 50045	96	96	nee
Lerarenbeurs	2015 - 52425	93	93	nee
Lerarenbeurs	2015 - 52530	35	35	nee
Totaal		1.004	1.004	

Subsidies EZ zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m 2015	Prestatie afgerond
Lerarenbeurs	2014 - 47148	29	29	ja
Lerarenbeurs	2014 - 49312	24	24	ja
Lerarenbeurs	2015 - 50210	22	22	nee
Lerarenbeurs	2015 - 52490	26	26	nee
Praktijkleren	2013 - 2021	471	471	ja
Praktijkleren	2014 - 2299	505	505	nee
MIP gelden	2014 - 2299	290	290	nee
Primaire opleidingen	2014 - 2299	190	190	ja
Praktijkleren	2015 - 2689	480	480	nee
MIP gelden	2015 - 2689	437	437	nee
Totaal		2.474	2.474	

G2 Subsidies OCW met verrekeningsclausuleG2A *Aflopemd per ultimo verslagjaar*

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m 2015	Totale kosten	Te verrekenen
Schoolmaatschappelijk werk	2014 - 26670	799	799	-799	0
Totaal		799	799	-799	0

G2B *Doorlopend tot in een volgend verslagjaar*

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-2015	Ontvangen 2015	Lasten 2015	Totale kosten	Saldo 31-12-2015
Schoolmaatschappelijk werk	2015 - 28962	602	0	602	0	0	602
Investeringsfonds Zorgboulevard	2014 - 27697	1.125	232	225	-135	-184	322
VSV prestatiegelden	2012 - 23362	956	15	0	-15	-956	0
VSV regiommiddelen	2012 - 22696	2.100	331	0	-331	-2.100	0
VSV regiommiddelen	2013 - 22679	3.177	537	1.000	-1.119	-2.759	418
VSV regiommiddelen	2015 - 30820	700	0	700	0	0	700
Zij-instroom	2013 - 45706	40	12	0	-12	-40	0
Investeringsfonds	2015 - 29206	1.957	0	685	-14	-14	671
Totaal		10.657	1.127	3.212	-1.626	-6.053	2.713
Naar investeringen					0		
Naar derden (m.n. Plusvoorziening, projectsubs.VSV)					-534		
Exploitatie					-1.092		

G2 Subsidies EZ met verrekeningsclausule

G2B *Doorlopend tot in een volgend verslagjaar*

Omschrijving	Jaar en kenmerk	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-2015	Ontvangen 2015	Lasten 2015	Totale kosten	Saldo 31-12-2015
Schoolmaatschappelijk werk	2015 - 2779	55	0	55	-55	-55	0
Totaal		55	0	55	-55	-55	0

G3 Subsidies EZ niet geoormerkt

	Jaar en kenmerk	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-2015	Ontvangen 2015	Lasten 2015	Totale kosten	Saldo 31-12-2015
Kwaliteitsgelden	2015 - 20109	486	0	486	0	0	486
Kwaliteitsgelden - excellentie	2015 - 29424	61	0	61	0	0	61
Lerarenbeurs	2012 - 43043	13	7	0	-7	-13	0
L.L gebonden fin. MBO	2013 - 25309	76	1	0	-1	-76	0
Lesmateriaal VO	2015 - 2809	18	0	18	-18	-18	0
Maatschappelijke stage	2014 - 2675	125	125	0	-125	-125	0
Prestatiebox VO	2015 - 2796	365	0	365	-365	-365	0
School-ex	2015 - 2761	11	0	11	-11	-11	0
VSV variabel 2015 MBO	2014 - 2651	125	109	0	-109	-125	0
VSV vast 2015 MBO	2014 - 2574	20	20	0	-1	-1	19
VSV variabel 2014 VO	2014 - 28111	12	12	0	-12	-12	0
VSV vast 2015 VO	2014 - 27052	35	35	0	0	0	35
VSV variabel 2016 MBO	2015 - 2891	125	0	125	0	0	125
VSV vast 2016 MBO	2015 - 2874	20	0	20	0	0	20
VSV vast 2016 VO	2016 - 29626	20	0	20	0	0	20
VSV variabel 2015 VO	2015 - 30298	10	0	10	0	0	10
Vuvo correctie	2015 - 121268	41	0	41	-41	-41	0
Wachtgeld	2015 - 2664	769	0	769	-769	-769	0
Totaal niet-geoormerkte subsidies		2.332	309	1.926	-1.459	-1.556	776
Van andere scholen					5		
Naar exploitatie					-1.454		

Het saldo per 31-12-2015 zal in 2016 besteed worden.

14 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Stichting Waarborgfonds BVE

Door de OKF-operatie zijn de gebouwen economisch eigendom geworden van ROC West-Brabant. Voorwaarde voor de overdracht is dat alle ROC's zich aansluiten bij de Stichting Waarborgfonds BVE. Als deelnemer van het Waarborgfonds heeft ROC West-Brabant de verplichting in geval van toekomstige calamiteiten met betrekking tot gebouwen van aangesloten deelnemers een bijdrage te voldoen aan deze Stichting indien het kapitaal van genoemde Stichting onder het stichtingsvermogen van € 10 miljoen komt. De bijdrage voor ROC West-Brabant bedraagt

maximaal 2% van de aan de aan de instelling rechtstreeks verstrekte Rijksbijdrage. Het mogelijk maximale risico bij calamiteiten bedraagt, op basis van de cijfers 2015, een bedrag van € 2,4 miljoen.

Meerjarige financiële verplichtingen

Het totaal van de verplichtingen met een looptijd langer dan 1 jaar bedraagt berekend over de totale looptijd, naar verwachting circa € 30,6 miljoen. Dit is als volgt opgebouwd.

	Totale omvang	looptijd > 1 jaar	looptijd > 5 jaar
Schoonmaakbedrijven	17.300	15.160	6.500
Onderhoud	350	240	0
Schoolboeken	5.300	3.990	0
Verzekeringen	1.200	790	0
Kopieerkosten	1.200	700	0
Accountantsdiensten	550	360	0
Architecten	500	330	0
Telefonie	1.300	850	0
Arbodienst	1.200	1.060	450
Gebruiksrechten	1.700	620	0
Totaal meerjarige financiële verplichtingen	30.600	24.100	6.950

Huurverplichtingen

Het totaal van de huurverplichtingen inzake onroerend goed met een looptijd langer dan 1 jaar bedraagt, berekend over de totale looptijd, circa € 8,7 miljoen. Circa € 7,2 miljoen heeft een looptijd > 1 jaar en circa € 2,9 miljoen heeft een looptijd > 5 jaar.

Fiscale eenheden

Voor de omzetbelasting is sprake van een fiscale eenheid tussen ROC West-Brabant en haar deelnemingen IT Workz B.V., Novalis Personeels B.V., ROC ICT Services B.V., Aviation Training Group B.V., Aircraft Maintenance & Training School B.V. en Brijlant Breda B.V.. Alle entiteiten betrokken in de fiscale eenheid zijn hoofdelijk aansprakelijk voor schulden aan de belastingdienst inzake de omzetbelasting.

Voor de vennootschapsbelasting is sprake van een fiscale eenheid tussen Aviation Training group B.V. en haar deelneming Aircraft Maintenance & Training School B.V. Alle entiteiten betrokken in de fiscale eenheid zijn hoofdelijk aansprakelijk voor schulden aan de belastingdienst inzake de vennootschapsbelasting.

Wet vermindering afdracht (WVA)

In maart 2012 is een convenant ondertekend tussen het Ministerie van OCW en het directoraat-generaal Belastingdienst van het Ministerie van financiën. Dit convenant is op 19 december 2013 verlengd. Het convenant stelt de Belastingdienst in staat om gemakkelijker in bezit te komen van inspectierapporten van de Onderwijsinspectie. Op basis van dergelijke inspectierapporten kan de Belastingdienst gemakkelijker een oordeel vormen over de vraag of door leerwerkbedrijven de WVA correct is toegepast. Middels de WVA ontvangt een werkgever een compensatie voor gemiste arbeidstijd wanneer werknemers een (BBL) opleiding volgen. Er is een verschil in benadering bij beide organisaties bij de constatering van omissies.

Wanneer de Onderwijsinspectie tekortkomingen in onderwijskwaliteit of kwaliteitsborging constateert, wordt er een hersteltermijn gehanteerd. De Belastingdienst daarentegen kan een organisatie bij het constateren van een afwijking

van de belastingwetten, een naheffingsaanslag opleggen voor de afgelopen vijf jaar. Dat leidt dus in de praktijk tot situaties die lastig te hanteren zijn.

Door organisaties die met het ROC een praktijkleervereenkomst zijn aangegaan werd veelvuldig een beroep gedaan op de WVA. Bij een aantal van deze bedrijven/organisaties heeft de Belastingdienst een controle uitgevoerd op de juiste toepassing van de WVA wetgeving. Het negatieve oordeel van de Onderwijsinspectie met betrekking tot de maatwerktrajecten uitgevoerd door P3transfer, is hierbij niet onopgemerkt gebleven. Het is niet ondenkbaar dat ROC West-Brabant hierdoor ook in de toekomst nog met verplichtingen ten opzichte van deze klanten zal worden geconfronteerd. Het is onzeker wat de aard en omvang zal zijn van deze verplichtingen. Ze kunnen van materiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening geeft van de vermogenspositie van ROC West-Brabant. Er is per 31 december 2015 geen voorziening gevormd omdat de omvang van een dergelijke voorziening niet betrouwbaar kan worden bepaald.

ROC West-Brabant staat leerwerkbedrijven die een verschil van inzicht hebben met de Belastingdienst over de toepassing van de WVA daar waar mogelijk en gewenst bij.

Financiële instrumenten

Renterisico

Het renterisicobeleid heeft tot doel de renterisico's die voortkomen uit de financiering van ROC West-Brabant te beperken en daarmee tevens de netto-rentelasten te optimaliseren. Dit beleid heeft geleid tot het aangaan van een renteswap bij het afsluiten van een financiering waarvan de ingangsdatum in de toekomst was gelegen, waardoor dit slechts mogelijk was tegen een variabele rente. Op moment van afsluiten van de financiering was de vaste rente die ontstond door het afsluiten van de renteswap historisch gezien relatief laag.

Liquiditeitsrisico

Voor het afdekken van het renterisico op de langlopende schuld aan de ING bank met een boekwaarde van € 36,9 miljoen (incl. het kortlopende deel) heeft ROC West-Brabant per 31 december 2015 een renteswap lopen van € 36,9 miljoen met een negatieve reële waarde van € 9,7 miljoen. Met deze renteswap wordt het risico van een variabele rente (gebaseerd op 3-maands Euribor plus een opslag van 0,55%) afgedekt door een overeengekomen vast rentepercentage van 5,10% voor de gehele looptijd. Voor de verwerking van de renteswap past ROC West-Brabant kostprijs-hedge-accounting toe. De kostprijs van de renteswap bedraagt nihil.

Indien de reële waarde van de renteswap behorende bij de langlopende schuld aan de ING bank negatief is, heeft ROC West-Brabant geen verplichting om een onderpand te storten.

Bij tussentijdse beëindiging van de renteswap wordt onderling afgerekend op basis van de reële waarde op het moment van beëindiging.

De reële waarde van deze lening is gelijk aan de boekwaarde.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

15 Rijksbijdragen	<u>2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>2014</u>
Rijksbijdragen OCW	168.502	168.632	164.640
Rijksbijdragen EZ	28.928	28.065	29.607
Totaal rijksbijdragen	<u>197.430</u>	<u>196.697</u>	<u>194.247</u>
<u>Rijksbijdragen OCW</u>	<u>2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>2014</u>
Rijksbijdrage sector BVE	110.740	108.299	106.494
Rijksbijdrage sector VO	40.780	40.036	39.197
Totaal rijksbijdrage	<u>151.520</u>	<u>148.335</u>	<u>145.691</u>
Geormerkte OCW subsidies	2.211	8.141	6.790
Niet-geormerkte OCW subsidies	13.396	11.310	11.331
Totaal overige subsidies	<u>15.607</u>	<u>19.451</u>	<u>18.121</u>
Rijksbijdragen SWV	1.375	846	828
Totaal rijksbijdragen OCW	<u>168.502</u>	<u>168.632</u>	<u>164.640</u>
<u>Rijksbijdragen EZ</u>	<u>2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>2014</u>
Rijksbijdrage sector BVE	8.764	8.368	8.154
Rijksbijdrage sector VO	17.922	16.726	18.213
Totaal rijksbijdrage	<u>26.686</u>	<u>25.094</u>	<u>26.367</u>
Geormerkte EZ subsidies	788	1.439	1.531
Niet-geormerkte EZ subsidies	1.454	1.532	1.709
Totaal overige subsidies	<u>2.242</u>	<u>2.971</u>	<u>3.240</u>
Totaal rijksbijdragen EZ	<u>28.928</u>	<u>28.065</u>	<u>29.607</u>

De begroting 2015 van de rijksbijdrage voor de onderscheiden sectoren is gebaseerd op het reguliere macrobudget voor 2015. Met name door een een aanpassing van de bekostiging ter compensatie van de stijging van de loonkosten als gevolg van de cao-afspraken is de rijksbijdrage hoger dan begroot.

De daling van de post (niet) geormerkte subsidies OCW ten opzichte van de begroting komt voornamelijk doordat in de begroting is uitgegaan van een volledige vrijval van de kwaliteitsgelden. Deze vrijval was bovendien begroot als geormerkte OCW subsidies. Door een aanpassing van de regeling zijn de kwaliteitsgelden uiteindelijk gekwalificeerd als niet-geormerkte OCW subsidies.

De aansluiting tussen de in de exploitatierekening 2015 opgenomen post rijksbijdrage per sector en de bedragen volgens CFI brieven luidt als volgt:

<u>OCW</u>		<u>BVE</u>	<u>VO</u>
Rijksbijdrage 2015 MBO	25 LX	105.331	990
Overgangsbekostiging 2015 MBO	25 LX	3.172	
Vavo overgangsbekostiging 2015	25 LX	2.237	
Personele vergoeding VO 2015	25 LX		11.151
Exploitatie vergoeding VO 2015	25 LX		1.442
Vermindering uitkeringen 2015	25 LX		-116
Na- en bijscholing leerkrachten	25 LX		5
Personele vergoeding VO 2015	02 HI		5.331
Exploitatie vergoeding VO 2015	02 HI		937
Vermindering uitkeringen 2015	02 HI		-63
Na- en bijscholing leerkrachten	02 HI		10
Personele vergoeding VO 2015	15 NY		3.148
Exploitatie vergoeding VO 2015	15 NY		451
Vermindering uitkeringen 2015	15 NY		-37
Personele vergoeding VO 2015	19 XV		10.525
Exploitatie vergoeding VO 2015	19 XV		1.584
Vermindering uitkeringen 2015	19 XV		-133
Na- en bijscholing leerkrachten	19 XV		10
Personele vergoeding VO 2015	03 AM		4.926
Exploitatie vergoeding VO 2015	03 AM		680
Vermindering uitkeringen 2015	03 AM		-61
Volgens Gefis		<u>110.740</u>	<u>40.780</u>

<u>EZ</u>		<u>BVE</u>	<u>VO</u>
Rijksbijdrage 2015 MBO/ VMBO	21 CY	8.630	17.341
Overgangsbekostiging 2015 MBO	21 CY	134	
Personele vergoeding VO 2015	21 CY		526
Exploitatie vergoeding VO 2015	21 CY		36
Vermindering uitkeringen 2015	21 CY		-1
Na- en bijscholing leerkrachten	21 CY		20
Volgens Gefis		<u>8.764</u>	<u>17.922</u>

16 Overige overheidsbijdragen	2015	Begroting 2015	2014
<u>Gemeentelijke bijdragen en subsidies</u>			
Bijdrage educatie	1.535	1.630	1.539
Overige gemeentelijke bijdragen	1.156	1.012	1.249
Totaal gemeentelijke bijdragen en subsidies	2.691	2.642	2.788
<u>Overige overheidsbijdragen</u>			
Bijdragen Provincies	0	0	466
Bijdragen overige Ministeries	-397	111	217
Totaal overige overheidsbijdragen	-397	111	683
Totaal overige overheidsbijdragen	2.294	2.753	3.471

Gemeentelijke bijdragen betreft met de gemeenten afgesloten contracten inzake educatiegelden en overige gemeentelijke subsidies.

De 'bijdragen overige Ministeries' is in 2015 negatief door een terugvordering van ESF-gelden vanuit het Ministerie van SZW. Tegen de terugvordering is bezwaar aangetekend. De procedure loopt nog.

17 Cursus-, les en examengelden	2015	Begroting 2015	2014
Cursusgelden sector BVE	-370	39	-212
Lesgelden sector VO	130	126	114
Examengelden	373	544	534
Totaal cursus-, les en examengelden	133	709	436

De cursusgelden sector BVE betreffen de cursusgelden die geïnd worden bij educatie alsmede het saldo van de vrijval van vooruitontvangen wettelijk cursusgeld (uiterlijk na 2 jaar) en het verlies op wettelijk cursusgeld dat meteen genomen wordt (zie de toelichting bij het verloop van de post vooruitontvangen wettelijk cursusgeld).

18 Baten werk in opdracht van derden	2015	Begroting 2015	2014
Contractonderwijs	1.244	1.135	1.164
Contracten t.b.v. inburgeringsvoorzieningen	0	0	11
Overige	7.585	7.197	6.862
Totaal baten werk i.o.v. derden	8.829	8.332	8.037

De toename van de post overige vloeit met name voort uit hogere verkopen aan derden vanuit IT Workz B.V. en bedrijfstrainingen vanuit AM&TS B.V.

19 Overige baten	2015	Begroting 2015	2014
Verhuur	1.310	1.417	1.300
Detachering personeel	1.249	1.135	1.184
Sponsoring	10	19	10
Ouderbijdragen	126	145	146
Schoolbijdragen	13	27	13
Bijdragen activiteiten / doorverkoop	4.282	3.937	3.754
<u>Overige baten</u>			
Inkomsten kantine/ simulatiewerkplaats	390	345	365
Overigen	1.070	882	1.395
Totaal overige	<u>1.460</u>	<u>1.227</u>	<u>1.760</u>
Totaal overige baten	<u><u>8.450</u></u>	<u><u>7.907</u></u>	<u><u>8.167</u></u>

De overige baten worden veelal voorzichtig begroot. Tegenover de stijging van de bijdragen activiteiten/ doorverkoop staan hogere kosten leermiddelen.

20 Personeelslasten	2015	Begroting 2015	2014
Brutolonen en salarissen	112.604	111.131	109.026
Sociale lasten	14.020	13.402	13.200
Pensioenpremies	13.833	16.078	15.762
<u>Lonen en salarissen</u>	140.457	140.611	137.988
Mutatie personele voorzieningen	3.566	2.288	1.145
Kosten afvloeiingsregelingen	260	0	732
Personeel niet in loondienst	9.038	10.734	8.777
Overige	3.819	3.821	3.476
<u>Overige personele lasten</u>	16.683	16.843	14.130
Af: uitkeringen	-658	-122	-760
Totaal personele lasten	<u><u>156.482</u></u>	<u><u>157.332</u></u>	<u><u>151.358</u></u>

De begroting van de lonen en salarissen is gebaseerd op het prijspeil ultimo 2014. In de begroting is rekening gehouden met een stijging van de premies voor sociale lasten en pensioenen van 1%. In werkelijkheid bleek sprake van een daling. Daar staat tegenover dat in 2015 vanuit cao-afspraken een stijging van de brutolonen heeft plaatsgevonden. Deze stijging is gecompenseerd vanuit de gedaalde premies voor sociale lasten en pensioenen enerzijds en door een verhoging van de Rijksbijdrage anderzijds.

In de begroting was eveneens rekening gehouden met een hogere inzet van (inleen) personeel in verband met de activiteiten vanuit het kwaliteitsplan gedurende geheel 2015. Deze activiteiten zijn later gestart dan verwacht. Per saldo liggen de gerealiseerde lonen en salarissen lager dan begroot.

Het gemiddelde aantal fte binnen ROC West-Brabant is in 2015 nagenoeg gelijk gebleven.

De mutatie personele voorzieningen betreft het saldo van de dotatie aan personele voorzieningen ad € 4.644 en de vrijval ad € 1.078 (zie ref. 11). De overschrijding ten opzichte van 2014 hangt grotendeels samen met de schattingswijziging van de voorziening wachtgeld in 2015 en de schattingswijziging van de voorziening jubilea in 2014.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is ingegaan op 1 januari 2013. De bezoldingsmaxima voor topfunctionarissen binnen het beroeps- onderwijs en educatie is voor 2015 vastgesteld op € 178.000. De maximale vergoeding voor toezichthouders is hiervan afgeleid en bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de leden 10% van de maximale bezoldiging voor topfunctionarissen.

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

		Duur dienstverband		beloning	voorziening beloning op termijn	uitkering beëindiging dienstverband	Totaal
		van	tot	EUR	EUR	EUR	EUR
<i>Raad van Bestuur</i>							
A. Kastelein	voorzitter	01-01-15	31-12-15	181.667	17.084	0	198.751
I.D. Dulfer - Kooijman	lid	01-01-15	31-12-15	153.094	16.067	4.824	173.985
J.M.R.M. Neutelings	lid	01-09-15	31-12-15	49.542	5.343	0	54.885
							427.621

Alle bestuurders hebben een dienstverband van 1 fte.

Raad van Toezicht

A. Heikens	voorzitter	01-01-15	31-12-15	26.700	0	0	26.700
A.M.L. Verpaalen	lid	01-01-15	31-12-15	17.800	0	0	17.800
C. Daleboudt	lid	01-01-15	31-12-15	17.800	0	0	17.800
H.C.W. Beijerinck	lid	01-01-15	31-12-15	17.800	0	0	17.800
W. Kraaijeveld	lid	01-01-15	31-12-15	17.800	0	0	17.800
							97.900

Bij de heer Kastelein is overgangsrecht van toepassing. De voor hem te hanteren norm is afhankelijk van zijn inkomen over 2014 en bedraagt € 198.402. Vanwege het loonakkoord afgesloten tussen bonden en het kabinet, hebben alle werknemers werkzaam in de publieke sector in 2015 een eenmalige uitkering van € 500 ontvangen. Voor de heer Kastelein heeft deze uitkering ertoe geleid dat in 2015 zijn normbeloning met € 349 is overschreden. Deze ommissie is inmiddels in 2016 gecorrigeerd.

Mevrouw Dulfer - Kooijman is vanaf 21 december 2015 vrijgesteld van werkzaamheden. De beloning over de periode van 21 tot en met 31 december 2015 wordt derhalve beschouwd als deel uitmakend van de beëindigingsvergoeding.

Inmiddels is gebleken dat in de jaarrekening 2014 niet de correcte bedragen opgenomen zijn in het kader van de WNT. De conform cao betaalde vergoeding ziektekostenverzekering blijkt bij nader inzien toch deel uit te maken van de beloning in het kader van de WNT. Hierna worden de herziene overzichten 2014 weergegeven:

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

(herzien overzicht 2014)

		Duur dienstverband		beloning EUR	belastbare onkosten EUR	voorziening beloning op termijn EUR	Totaal EUR
		van	tot				
<i>Raad van Bestuur</i>							
* A. Kastelein	voorzitter	01-01-14	31-12-14	169.374	0	27.975	197.349
* I.D. Dulfer - Kooijman	lid	01-01-14	31-12-14	148.115	0	25.659	173.774
							371.123

Beide bestuurders hebben een dienstverband van 1 fte.

Raad van Toezicht

N.C.M. Koch	voorzitter	01-01-14	25-02-14	1.500	0	0	1.500
A. Heikens	voorzitter	25-02-14	31-12-14	12.569	0	0	12.569
J.J.M. Tromp	lid	01-01-14	04-11-14	6.500	0	0	6.500
A.M.L. Verpaalen	lid	01-01-14	31-12-14	7.500	0	0	7.500
C. Daleboudt	lid	01-01-14	31-12-14	7.500	0	0	7.500
H.C.W. Beijerinck	lid	01-01-14	31-12-14	8.000	0	0	8.000
W. Kraaijeveld	lid	04-11-14	31-12-14	1.000	0	0	1.000
							44.569

* *gewijzigd ten opzichte van overzicht zoals opgenomen in de jaarrekening 2014*

Vermelding van gegevens van eenieder van wie de bezoldiging de toepasselijke norm te boven gaat

(herzien overzicht 2014)

		Duur dienstverband		beloning EUR	voorziening beloning op termijn EUR	uitkering beëindiging dienstverband EUR	Totaal EUR
		van	tot				
* Docent LC		01-01-14	30-04-14	23.625	3.196	250.000	276.821

Betreffende medewerker had een dienstverband van 1 fte, is sinds 1 augustus 1983 in dienst geweest bij ROC West-Brabant en was 54 jaar op het moment van ontslag. De medewerker ziet af van het recht op (boven)wettelijke werkloosheidsuitkering.

* *gewijzigd ten opzichte van overzicht zoals opgenomen in de jaarrekening 2014*

21 Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2015 waren gemiddeld 2.087 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband. Hiervan waren 1.982 werknemers werkzaam binnen ROC West-Brabant en 105 werknemers binnen de deelnemingen. In 2014 waren dat gemiddeld 2.087 werknemers (1.984 respectievelijk 103).

22 Afschrijvingen	2015	Begroting 2015	2014
Immateriële vaste activa	51	11	17
Materiële vaste activa	12.866	12.937	12.443
Bijzondere waardevermindering	2.224	0	5.024
Boekresultaat verkoop materiële vaste activa	-78	-14	-46
Totaal afschrijvingen	15.063	12.934	17.438

Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wordt zowel het boekresultaat in verband met verkoop van materiële vaste activa alsmede een eventuele afboeking in verband met een duurzame waardevermindering verantwoord onder de afschrijvingen. Omdat het een bijzondere post is, worden deze items (indien van toepassing) separaat opgenomen.

De bijzondere waardevermindering heeft betrekking op de bijzondere waardevermindering van de grond aan de Wouwsestraatweg te Bergen op Zoom, de grond aan de Rijnesteinstraat te Breda en verbouwingen aan het Trivium te Etten-Leur.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf bijzondere waardevermindering onder referentie 5.

23 Huisvestingslasten	2015	Begroting 2015	2014
Huur	2.820	2.761	2.966
Verzekeringen	343	300	245
Onderhoud	3.545	3.129	3.566
Energie en water	2.626	3.315	3.423
Schoonmaakkosten	2.571	2.479	2.684
Heffingen	785	650	796
Overige huisvestingslasten	1.346	779	1.281
Totaal huisvestingslasten	14.036	13.413	14.961

De daling van de post energie en water ten opzichte van 2014 wordt enerzijds veroorzaakt doordat 2014 ook lasten voor 2013 omvat en anderzijds doordat 2015 afrekeningen (teruggaven) bevat.

De overige huisvestingslasten omvat de dotatie aan de voorziening sloopkosten.

24 Overige lasten

	2015	Begroting 2015	2014
<u>Administratie- en beheerslasten</u>			
Beheer en administratie	6.986	6.697	8.074
Overige beheerslasten	614	4.400	1.739
Subtotaal	7.600	11.097	9.813
<u>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</u>			
Inventaris en apparatuur	3.749	2.978	3.205
Leermiddelen	7.425	7.113	6.534
Subtotaal	11.174	10.091	9.739
<u>Overige</u>			
PR kosten	811	1.129	829
Kosten leerlingen	3.986	4.066	3.885
Kosten simulatieplaatsen	263	252	297
Kosten kantine	139	116	127
Subtotaal	5.199	5.563	5.138
Totaal overige lasten	23.973	26.751	24.690

De daling van de post overige beheerslasten hangt samen met een begrote doch niet gerealiseerde dotatie aan een eventueel te vormen voorziening WVA.

De toename van de post inventaris en apparatuur hangt met name samen met het verhogen van de ondergrens voor activering.

Door het aangescherpt beleid inzake PR kosten zijn de kosten wederom aanzienlijk lager dan begroot.

25 Accountantshonoraria

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	2015			2014		
	controle-rend accountant	overige accountants	totaal	controle-rend accountant	overige accountants	totaal
Controle van de jaarrekening	273	0	273	377	0	377
Andere controlewerkzaamheden	5	52	57	36	0	36
Fiscale advisering	15	121	136	0	90	90
Andere niet-controlediensten	15	4	19	0	63	63
	308	177	485	413	153	566

26 Financiële baten en lasten	2015	Begroting 2015	2014
Rentebaten	198	154	424
Rentelasten	-2.593	-2.526	-2.800
Saldo financiële baten en lasten	-2.395	-2.372	-2.376

Door een hoger gemiddeld saldo zijn de werkelijk rentebaten hoger dan begroot.

27 Belastingen	2015	Begroting 2015	2014
Vennootschapsbelasting	-139	-107	-121

Dit betreft de vennootschapsbelasting welke verschuldigd is over het door groepsmaatschappijen behaalde resultaat.

28 Staat van baten en lasten per bedrijfssegment

Binnen ROC West-Brabant zijn de volgende bedrijfssegmenten te onderscheiden:

	Resultaat 2015
ROC BVE-sector	4.660
ROC VO sector	-136
AOC (BVE en VO sector)	524
	5.048

Hiernavolgend wordt de staat van baten en lasten per bedrijfssegment weergegeven.

De activiteiten van de groepsmaatschappijen zijn met name gericht op de BVE sector. De staat van baten en lasten van de groepsmaatschappijen zijn dan ook opgenomen in die van het bedrijfssegment ROC BVE-sector.

ROC BVE-sector

	2015	Begroting 2015	2014
Baten			
Rijksbijdragen	127.724	129.133	125.023
Overige overheidsbijdragen	2.270	2.732	3.326
Cursus-, les en examengelden	73	568	300
Baten werk i.o.v. derden	8.631	8.231	7.890
Overige baten	4.634	4.737	4.033
	143.332	145.400	140.572
Bijdrage vanuit AOC	2.931	2.637	2.857
Totaal baten	146.263	148.037	143.429
Lasten			
Personeelslasten	100.915	102.013	94.799
Afschrijvingen	12.772	10.440	15.055
Huisvestingslasten	11.046	10.089	11.302
Overige lasten	14.332	17.723	15.163
Totaal lasten	139.065	140.264	136.319
Saldo baten en lasten	7.198	7.773	7.110
Financiële baten en lasten	-2.399	-2.368	-2.384
Resultaat	4.799	5.405	4.726
Belastingen	-139	-107	-121
Resultaat na belastingen	4.660	5.298	4.605
Nettoresultaat	4.660	5.298	4.605

ROC VO-sector

	2015	Begroting 2015	2014
Baten			
Rijksbijdragen	40.687	40.324	39.281
Overige overheidsbijdragen	19	21	143
Cursus-, les en examengelden	112	126	115
Baten werk i.o.v. derden	31	7	36
Overige baten	2.099	1.673	1.897
Totaal baten	42.948	42.151	41.472
Lasten			
Personeelslasten	35.355	35.654	35.086
Afschrijvingen	847	935	783
Huisvestingslasten	1.542	1.676	1.983
Overige lasten	5.421	5.058	5.211
Totaal lasten	43.165	43.323	43.063
Saldo baten en lasten	-217	-1.172	-1.591
Financiële baten en lasten	81	87	90
Resultaat	-136	-1.085	-1.501

AOC (BVE en VO sector)

	2015	Begroting 2015	2014
Baten			
Rijksbijdragen	29.019	27.240	29.943
Overige overheidsbijdragen	5	0	2
Cursus-, les en examengelden	-52	15	21
Baten werk i.o.v. derden	167	95	111
Overige baten	<u>1.717</u>	<u>1.497</u>	<u>2.237</u>
	30.856	28.847	32.314
Bijdrage ROC West-Brabant	-2.931	-2.637	-2.857
Totaal baten	<u>27.925</u>	<u>26.210</u>	<u>29.457</u>
Lasten			
Personeelslasten	20.212	19.665	21.473
Afschrijvingen	1.444	1.559	1.600
Huisvestingslasten	1.448	1.648	1.676
Overige lasten	<u>4.220</u>	<u>3.970</u>	<u>4.316</u>
Totaal lasten	<u>27.324</u>	<u>26.843</u>	<u>29.065</u>
Saldo baten en lasten	601	-633	392
Financiële baten en lasten	-77	-91	-82
Resultaat	<u><u>524</u></u>	<u><u>-724</u></u>	<u><u>310</u></u>

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2015

(na verwerking resultaatbestemming)

	Ref.	31-12-2015	31-12-2014
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	30	35	38
Materiële vaste activa	31	151.007	157.864
Financiële vaste activa	32	14.563	16.043
<u>Totaal vaste activa</u>		165.605	173.945
Vlottende activa			
Vorraden		70	69
Vorderingen	33	7.983	6.896
Liquide middelen	34	41.806	26.566
<u>Totaal vlottende activa</u>		49.859	33.531
Totaal activa		215.464	207.476
Eigen vermogen	35	122.670	117.622
Voorzieningen	37	11.336	10.276
Langlopende schulden	38	41.714	44.748
Kortlopende schulden	39	39.744	34.830
Totaal passiva		215.464	207.476

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2015

	2015	Begroting 2015	2014
Aandeel in resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen	550	283	-3.953
Overig resultaat	4.498	3.206	7.367
Nettoresultaat	5.048	3.489	3.414

Het nettoresultaat 2015 ligt ruim boven de begroting 2015. Dit geldt zowel voor het aandeel in het resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen als voor het overig resultaat (resultaat van ROC West-Brabant zelf).

Aandeel in resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen

De afwijking van het gerealiseerde en begrote resultaat is met name als volgt ontstaan:

	<u>2015</u>	Begroting <u>2015</u>	verschil
Corbeille	210	-210	420
ATG groep	63	178	-115
Overige BV's	277	315	-38
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal	<u>550</u>	<u>283</u>	<u>267</u>

Het resultaat van Corbeille is gunstiger dan begroot. Dit komt voornamelijk door hogere verhuuropbrengsten, lagere onderhoudskosten en lagere afschrijvingslasten.

Het lagere resultaat van de ATG groep hangt voornamelijk samen met hogere dan begrote directe verkoopkosten.

Overig resultaat

Het resultaat van ROC West-Brabant zelf valt met € 4,5 miljoen circa € 1,3 miljoen gunstiger uit dan begroot.

Hier liggen diverse oorzaken aan ten grondslag.

De baten liggen € 0,6 miljoen hoger dan begroot. Dit komt vooral doordat de overige baten behoudend begroot zijn en doordat de opbrengsten vanuit de samenwerkingsverbanden bij het opstellen van de begroting nog niet volledig in beeld waren.

De lasten liggen circa € 1,0 miljoen lager dan begroot. Deze onderschrijding hangt grotendeels samen met de begrote stijging van de premies voor sociale lasten en pensioenen welke niet gerealiseerd is, lagere inzet personeel derden door het later opstarten van de activiteiten vanuit het kwaliteitsplan, hogere gerealiseerde dan begrote uitkeringen en een begrote doch niet gerealiseerde dotatie aan een eventueel te vormen voorziening WVA.

Daar staat een bijzondere waardevermindering van € 2,2 miljoen tegenover die heeft plaatsgevonden op gronden en verbouwingen, de vorming van de voorziening sloopkosten, het opnemen van een schuld voor te betalen vakantiedagen, het effect van de schattingswijziging van de voorziening wachtgeld, een dotatie aan de voorziening sociaal beleid in verband met het verlengen van einddata en de afboeking van de vordering inzake ESF subsidies.

<u>Recapitulatie</u>	<u>in miljoenen</u>
Gelden samenwerkingsverbanden/ overige baten	0,7
Premies sociale lasten en pensioenen	0,9
Lagere inzet personeel derden	1,8
Uitkeringen	0,5
Dotatie voorziening WVA	2,5
	<hr/>
	6,4
Bijzondere waardevermindering grond en pand	-2,2
Voorziening sloopkosten	-0,3
Te betalen vakantiedagen	-0,4
Schattingswijziging voorziening wachtgeld	-0,5
Voorziening sociaal beleid	-1,0
ESF subsidies	-0,4
	<hr/>
Totaal	<u>1,6</u>

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

29 Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad van de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaardemethode wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voorzover Stichting ROC West-Brabant in deze situatie geheel of gedeeltelijk in staat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen. Indien Stichting ROC West-Brabant in deze situatie een vordering op de deelneming heeft die uitstijgt boven de negatieve nettovermogenswaarde, wordt de voorziening in mindering gebracht op de vordering.

Vorderingen op deelnemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen op deelnemingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voor de overige grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de paragrafen 2 en 3 zoals opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

30 Immateriële vaste activa

De mutaties in de immateriële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	<u>Goodwill</u>
Stand per 1 januari 2015	
Verkrijgingsprijs	56
Cumulatieve afschrijvingen	-18
	<hr/>
Boekwaarden	38
Mutaties	
Investeringsen	11
Afschrijvingen	-14
	<hr/>
Saldo	-3
Stand per 31 december 2015	
Verkrijgingsprijs	75
Cumulatieve afschrijvingen	-40
	<hr/>
Boekwaarden	<u>35</u>

31 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Gebouwen en terreinen	In uitvoering	Inventaris en apparatuur	Overig	Investe- ringssub- sidies	Totaal
Stand per 1 januari 2015						
Verkrijgingsprijs	241.898	144	59.517	1.217	-9.423	293.353
Cumulatieve afschrijvingen	-97.934	0	-41.414	-702	4.561	-135.489
	<hr/>					
Boekwaarden	143.964	144	18.103	515	-4.862	157.864
Mutaties						
Investeringsen	4.792	455	3.080	345	-289	8.383
Desinvesteringsen	-4.682	0	-41	-57	1.882	-2.898
Afschrijvingen	-6.721	0	-3.562	-119	284	-10.118
Bijzondere waardevermindering	-2.224	0	0	0	0	-2.224
	<hr/>					
Saldo	-8.835	455	-523	169	1.877	-6.857
Stand per 31 december 2015						
Verkrijgingsprijs	233.824	599	39.498	1.356	-7.212	268.065
Cumulatieve afschrijvingen	-98.695	0	-21.918	-672	4.227	-117.058
	<hr/>					
Boekwaarden	<u>135.129</u>	<u>599</u>	<u>17.580</u>	<u>684</u>	<u>-2.985</u>	<u>151.007</u>

De onderbouwing van de post bijzondere waardevermindering staat vermeld onder referentie 5.

32 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Groeps- maatschap- pijen	Vorderingen op groepsmaat- schappij	Leningen u/g	Totaal
Stand per 1 januari 2015	1.961	13.996	86	16.043
Afwaardering beginsaldo	-13.912	0	0	-13.912
Investerings	-50	0	0	-50
Desinvesteringen/ afgeloste leningen	-1.167	-594	-14	-1.775
Resultaat deelnemingen	550	0	0	550
Opwaarderingen	13.707	0	0	13.707
Stand per 31 december 2015	1.089	13.402	72	14.563

Groepsmaatschappijen	Boek- waarde 1-1-2015	Afwaarde- ring boek- waarde	Investe- ringen en dividend	Desinves- tering boekjaar 2015	Resultaat boekjaar 2015	Opwaar- dering 2015	Boek- waarde 31-12-2015
ROC-Corbeille B.V.	0	-12.517	0	0	210	12.307	0
ROC Bedrijfsopl. B.V.	3	0	0	83	-86	0	0
ROC Pers. B.V.	2	0	0	0	0	0	2
Novalis Pers. B.V.	6	0	0	0	2	0	8
IT Workz B.V.	1.950	0	-50	-1.250	429	0	1.079
ATG B.V.	0	-517	0	0	63	454	0
ROC ICT Services B.V.	0	-878	0	0	-68	946	0
Totaal	1.961	-13.912	-50	-1.167	550	13.707	1.089

Middels de post afwaardering boekwaarde wordt het negatieve eigen vermogen van de groepsmaatschappij op 1-1 weer zichtbaar. Op jaareinde wordt een eventueel negatief eigen vermogen verrekend met de vordering op de deelneming. De afboeking bij IT Workz vloeit voort uit het besluit om dividend uit te keren op de preferente aandelen, alsmede met het gedeeltelijk terugdraaien van de uitgifte van preferente aandelen. De afboeking bij ROC Bedrijfsopleidingen vloeit voort uit het stopzetten van de activiteiten en opheffen van de BV in 2015.

Ultimo 2015 is de boekwaarde van ROC Corbeille B.V., ROC ICT Services B.V. en ATG B.V. negatief. Deze negatieve waarden worden, zoals hierboven vermeld, verrekend met de vordering op de deelneming.

<u>Vorderingen op groepsmaatschappijen</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
ROC Corbeille B.V.	8.523	8.516
IT Workz B.V.	2.900	2.500
ROC ICT Services B.V.	1.123	1.846
Aviation Training Group B.V.	856	1.134
	<u>13.402</u>	<u>13.996</u>

De vordering op ROC Corbeille B.V. is met name ontstaan vanuit het verstrekken van gelden vanuit ROC West-Brabant ter financiering van onroerend goed. Het rentepercentage over de resterende vordering is gelijk aan de rente die berekend wordt op de lening die verstrekt is door de Rabobank aan ROC Corbeille eveneens ter financiering van het onroerend goed. Afspraken zijn vastgelegd in leningsovereenkomsten.

De vordering op IT Workz BV is ontstaan uit het verstrekken van gelden ter financiering van de aankoop van hard- en software ten behoeve van ROC West-Brabant. Het rentepercentage over deze vordering heeft 4,5% bedragen. Afspraken zijn vastgelegd in leningsovereenkomsten.

De vordering op ROC ICT Services B.V. is ontstaan door het verstrekken van gelden ter financiering van de aankoop van Edictis, het softwarepakket voor de deelnemersadministratie van ROC West-Brabant. Het rentepercentage over deze vordering heeft 2,5% bedragen. Afspraken zijn vastgelegd in leningsovereenkomsten.

De vordering op Aviation Training Group B.V. (ATG) is ontstaan uit de herfinanciering van gelden vanuit ROC West-Brabant. Het rentepercentage over de vordering bedraagt 4,5% respectievelijk 3%. De afspraken zijn vastgelegd in een 2-tal leningsovereenkomsten. Een bedrag van € 95.000 is binnen 12 maanden opeisbaar.

Leningen u/g

Ultimo 2012 is een lening verstrekt aan de English Education Group. Deze BV heeft met ingang van 1 januari 2013 de activiteiten voortgezet van Anglia. Tot 31 december 2012 een entiteit binnen ROC West-Brabant. Afspraken omtrent rente en aflossing zijn vastgelegd in een leningsovereenkomst. Aflossingen vinden plaats met ingang van 2014.

Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Eigen vermogen 31-12-2015	Exploitatie-saldo 2015	Omzet 2015	Verklaring art. 2:403 BW	Deelname-percentage	Consolidatie ja/nee
Corbeille	B.V.	Bergen op Zoom	-12.307	210	1.772	N	100	J
Bedrijfsopl.*	B.V.	Etten-Leur	0	-86	10	N	100	J
Personeel	B.V.	Etten-Leur	2	0	0	N	100	J
Novalis Pers.	B.V.	Breda	8	2	67	N	100	J
IT Workz	B.V.	Etten-Leur	1.079	429	13.285	N	100	J
ATG	B.V.	Breda	-454	63	1.796	N	100	J
ROC ICT	B.V.	Etten-Leur	-946	-68	917	N	100	J
			<u>-12.618</u>	<u>550</u>	<u>17.847</u>			
Steun aan BC	Stichting	Breda	215	19	55	N	nvt	N
Talentenfonds	Stichting	Breda	-1	4	10	N	nvt	N
			<u>-12.404</u>	<u>573</u>	<u>17.912</u>			

* In 2015 zijn de activiteiten van ROC Bedrijfsopleidingen gestaakt en is de BV opgeheven.

De activiteiten van de verbonden partijen zijn aan te merken als publiek met uitzondering van de activiteiten van ATG, waaronder AM&TS, en een deel van de activiteiten van IT Workz.

De activiteiten van de verbonden partijen vallen onder code 4 'overige' met uitzondering van de activiteiten van ROC Corbeille (code 3: onroerende zaken) en AM&TS (code 1: contractonderwijs).

IT Workz heeft 100% van de aandelen van Brillant B.V. ATG heeft 100% van de aandelen van AM&TS B.V. Brillant en AM&TS zijn daarmee indirect een deelneming van Stichting ROC West-Brabant.

AM&TS verzorgt het commerciële onderwijs in vliegtuigonderhoud en is derhalve aangemerkt als een private B.V. Deze B.V. dient zelf inkomsten te genereren om de activiteiten uit te kunnen voeren. Slechts in de opstartfase mag sprake zijn van aanloopverliezen. Deze aanloopverliezen worden tijdelijk gedekt vanuit het private vermogen van het ROC (verkregen vanuit in het verleden gegenereerde private activiteiten) maar dienen uiteindelijk terugverdiend te worden.

<u>Naam</u>	<u>Doelstelling</u>	<u>Bestuurder/ directie per 31-12-2015</u>
Corbeille	Het verzorgen van goede huisvesting voor onderwijsdoeleinden voor onder ROC West-Brabant ressorterende opleidingen	Stichting ROC West-Brabant
ROC Personeel	Verlenen van diensten aan St. ROC West-Brabant onder andere door het werven en ter beschikking stellen van personeel	Stichting ROC West-Brabant
Novalis Personeel	Het verzorgen van intake gesprekken en assessments en plaatsing van onderwijsvragenden	Stichting ROC West-Brabant J.J.A.M. de Jongh (<i>gevolmachtigde</i>)
IT Workz	Beheer en ontwikkeling van ICT-infrastructuur, ontwikkelen, produceren en uitgeven van software, beheer van computerfaciliteiten	Stichting ROC West-Brabant J.M.L.M. Broeken (<i>operationeel directeur</i>)
ATG	Het aanbieden van hoogwaardige luchtvaarttechnische opleidingen aan klanten en holdingactiviteiten.	Stichting ROC West-Brabant
ROC ICT	Beheer en ontwikkeling van ICT-infrastructuur	Stichting ROC West-Brabant
Steun aan BC	Ondersteunen van niet-subsidiabele activiteiten van St. ROC West-Brabant	A.C.A.D. Koreman F.H.A.B. de Bekker W.M.M. van Fessem A.Kastelein
Talenteffonds	Belonen van bijzondere prestaties en stimuleren en financieel ondersteunen van ideeën en initiatieven van studenten van ROC West-Brabant	A.C.J. Flink A.Kastelein F.J.A.M. van Beijsterveldt

33 Vorderingen

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Debiteuren	2.314	2.700
Groepsmaatschappijen	284	471
Deelnemers/cursisten	2.025	1.352
Ministerie	0	0
Overige overheden	3.033	672
Belastingvorderingen	0	363
Overige vorderingen	30	89
Overlopende activa	2.558	3.483
Voorziening wegens oninbaarheid	-2.261	-2.234
Totaal vorderingen	7.983	6.896

<u>Groepsmaatschappijen</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Rek.courant IT Workz B.V.	283	471
Rek.courant RIS B.V.	1	0
	284	471

34 Liquide middelen

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Kasmiddelen	51	63
Tegoeden op bankrekeningen	41.755	26.503
Totaal liquide middelen	41.806	26.566

De liquide middelen staan alle ter vrije besteding van ROC West-Brabant per 31 december 2015.

35 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht. Bestemmingsfondsen zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door derden is aangebracht.

	Stand per 1-1-2015	Resultaat 2015	Overige mutaties	Stand per 31-12-2015
Algemene reserve	115.765	4.614	280	120.659
<u>Bestemmingsreserve - privaat</u>				
Algemeen	-996	434	0	-562
Totaal bestemmingsreserve - privaat	-996	434	0	-562
<u>Herwaarderingsreserve</u>				
OKF-gebouwen	2.853	0	-280	2.573
Totaal herwaarderingsreserve	2.853	0	-280	2.573
Totaal eigen vermogen	117.622	5.048	0	122.670

Het exploitatiesaldo 2015 is conform het voorstel resultaatbestemming toegevoegd aan de algemene reserve voor wat betreft het publieke deel en aan de bestemmingsreserve - privaat voor wat betreft het private deel.

De herwaarderingsreserve OKF betreft de in 1997 overgenomen gebouwen in het kader van de OKF. De herwaarderingsreserve wordt in 30 jaar, conform de afschrijvingstermijn van de gebouwen, aan de algemene reserve toegevoegd.

36 Segmentatie groepsvermogen

Het saldo van het groepsvermogen volgens de geconsolideerde balans is als volgt te verdelen:

	31-12-2015	31-12-2014
Publiek	123.232	118.618
Privaat	-562	-996
	122.670	117.622

Het private vermogen is opgebouwd vanuit de commerciële activiteiten. Sinds 2009 zijn de commerciële activiteiten ondergebracht binnen BV's.

Het huidige negatieve private vermogen is met name het gevolg van de opstartfase van de ATG groep.

Het private vermogen ultimo boekjaar is als volgt opgebouwd:	31-12-2015	31-12-2014
ROC West-Brabant	968	968
ROC Bedrijfsopleidingen	0	0
ATG	-3.346	-3.410
IT Workz	1.816	1.446
Totaal privaat vermogen	-562	-996

37 Voorzieningen

	31-12-2015	31-12-2014
<u>Personeelsvoorzieningen</u>		
Wachtgelden	3.500	2.210
Jubilea	1.102	1.047
Arbeidsongeschiktheid	822	795
CAO-VO sparen	357	118
Sociaal beleid	5.266	6.106
	11.047	10.276
<u>Overige voorzieningen</u>		
Sloopkosten	289	0
	289	0
Totaal voorzieningen	11.336	10.276

Voor een nadere toelichting op deze post wordt verwezen naar de tekst zoals opgenomen onder referentie 11.

38 Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2015	Aflossing 2016	Stand per 31-12-2015	looptijd > 1 jaar	looptijd > 5 jaar	Rentevoet (%)	Effectieve rente (%)
<u>Kredietinstellingen</u>							
Deutsche Bank	1.697	-103	1.594	411	1.183	6,23	6,38
ING	36.875	-2.500	34.375	10.000	24.375	variabel	-
Rabobank *	1.404	-76	1.328	299	1.029	variabel	-
Rabobank *	1.715	-106	1.609	427	1.182	3,40	3,45
Rabobank *	3.057	-249	2.808	998	1.810	5,72	5,87
Totaal langlopende schulden	44.748	-3.034	41.714	12.135	29.579		

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

	Rentevast tot en met	Einddatum lening	Aflossing per	Huidige opslag (%)	Herzieningsmogelijkheid opslag
<u>Kredietinstellingen</u>					
Deutsche Bank	01-09-23	01-05-32	kwartaal	-	-
ING	-	01-07-30	kwartaal	0,55	einde rentevaste periode
Rabobank *	-	01-10-34	maand	0,75	altijd
Rabobank *	01-02-17	01-02-32	maand	-	-
Rabobank *	01-04-28	01-04-28	maand	-	-

Deutsche Bank

Als zekerheid voor de door Deutsche Bank verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 4.537.800 op onroerend goed te Breda (Markendaalseweg).

ING

Als zekerheid voor de door de ING verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 81.500.000 op onroerend goed van St. ROC West-Brabant.

De kredietfaciliteit bestaat uit een geldlening en een rekening courant krediet van € 10.000.000. Op de lening is een renteswap afgesloten. Deze renteswap heeft een looptijd tot en met juni 2025. De renteswap zet de variabele rente op de lening (gebaseerd op 3 maands-Euribor) om in een vaste rente van 5,10%. De marktwaarde van de renteswap bedraagt ultimo boekjaar - € 9.699.299. Er zit geen margin-call op deze renteswap hetgeen betekent dat St. ROC West-Brabant geen bijstortverplichting heeft.

Rabobank

Als zekerheid voor de door de Rabobank verstrekte geldleningen en kredietfaciliteiten is verstrekt:

- borgtocht ad € 6.176.000 door St. Waarborgfonds BVE op de leningen aangeduid met een *

- negative pledge/ pari passu

- cross default

De variabele rente van de lening ultimo 2015 € 1,4 miljoen groot, is opgebouwd op basis van het 1-maands Eurobor met een opslag van 0,75%-punt.

39 Kortlopende schulden

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Kredietinstellingen	3.034	3.034
Crediteuren	6.389	7.595
Ministerie	105	105
Groepsmaatschappijen	0	12
Belastingen en premies soc. verzekeringen	6.989	6.189
Schulden terzake van pensioenen	1.596	1.867
Overige kortlopende schulden	144	147
Overlopende passiva	21.487	15.881
Totaal kortlopende schulden	39.744	34.830
<u>Groepsmaatschappijen</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Rek.courant ROC ICT Services B.V.	0	12

40 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Hiervoor wordt verwezen naar de tekst zoals opgenomen in paragraaf 14.

Etten-Leur, 20 juni 2016

Was getekend:

drs. A. Kastelein MBA	voorzitter Raad van Bestuur van Stichting ROC West-Brabant
dr. J.M.R.M. Neutelings	lid Raad van Bestuur van Stichting ROC West-Brabant

mr. A. Heikens	voorzitter Raad van Toezicht van Stichting ROC West-Brabant
A.M.L. Verpaalen	lid Raad van Toezicht van Stichting ROC West-Brabant
C. Daleboudt	lid Raad van Toezicht van Stichting ROC West-Brabant
prof. dr. H.C.W. Beijerinck	lid Raad van Toezicht van Stichting ROC West-Brabant
W. Kraaijeveld	lid Raad van Toezicht van Stichting ROC West-Brabant

OVERIGE GEGEVENS

Voorstel bestemming saldo staat van baten en lasten

Het resultaat over 2015 bedraagt € 5.048.000. Voorgesteld wordt om het resultaat als volgt toe te rekenen aan de posten binnen het eigen vermogen:

Algemene reserve - publiek	BVE	4.226
Bestemmingsreserve - privaat	BVE	434 *
Algemene reserve - publiek	VO	-136
Algemene reserve - publiek	AOC	524
		<hr/>
		5.048
		<hr/> <hr/>

Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

* dit betreft het resultaat van de commerciële activiteiten van de B.V.'s.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van Toezicht van Stichting ROC West-Brabant

Verklaring betreffende de jaarrekening 2015

Wij hebben de (in dit jaarverslag 2015 op pagina 97 tot en met 146 opgenomen) jaarrekening 2015 van Stichting ROC West-Brabant te Breda gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en de enkelvoudige balans per 31 december 2015 en de geconsolideerde en de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De Raad van Bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting ROC West-Brabant per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 393, lid 5 onder e en f van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag (zoals opgenomen in de hoofdstukken 1 tot en met 8 en bijlage 2 en bijlage 3 bij het bestuursverslag 2015), voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3. Jaarverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 is opgesteld, en of de in artikel 392, lid 1 onder b tot en met h van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 391, lid 4 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Eindhoven, 20 juni 2016

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. W.J.P.M. van de Rijdt RA

BIJLAGEN BIJ DE JAARREKENING

Gegevens over de rechtspersoon

Rechtspersoon

Bestuursnummer 31107
Naam instelling Stichting ROC West Brabant

Adres Trivium 76
Postadres Postbus 699
Postcode / Plaats 4870 AR ETTEN-LEUR
Telefoon 076 - 50 48 000
Internet-site www.rocwb.nl

Contactpersoon

Naam mw. I.J.H.M. van Toren
Functie Vakspecialist Consolidatie en Rapportage
Telefoon 076 - 50 48 065
E-mail i.vantoren@rocwb.nl

Brinnummers

03 AM Stedelijk Gymnasium
19 XV Prisma College
02 HI Markiezaat vmbo
15 NY Praktijkschool Breda
21 CY Prinsentuin College
25 LX ROC West-Brabant

Samenstelling Raad van Toezicht juni 2016

A. Heikens voorzitter
W. Kraaijeveld lid
A.M.L. Verpaalen lid
C. Daleboudt lid
H.C.W. Beijerinck lid

Samenstelling Raad van Bestuur juni 2016

A. Kastelein voorzitter
J.M.R.M. Neutelings lid

OVO scholen

Staat van baten en lasten

	2015	Begroting 2015	2014
Baten			
Rijksbijdragen	19.138	19.195	17.913
Overige overheidsbijdragen	340	336	290
Cursus-, les en examengelden	130	126	115
Baten werk i.o.v. derden	8	3	6
Overige baten	1.513	1.280	1.111
Totaal baten	21.129	20.940	19.435
Lasten			
Personele lasten	17.198	16.906	17.041
Afschrijvingen	774	828	726
Huisvestingslasten	877	883	837
Overige instellingslasten	2.513	2.433	2.407
Totaal lasten	21.362	21.050	21.011
Saldo baten en lasten	-233	-110	-1.576
Financiële baten en lasten	81	87	93
Resultaat	-152	-23	-1.483

Het resultaat is als volgt verdeeld over de OVO scholen

	2015	Begroting 2015	2014
Stedelijk gymnasium	59	31	-140
Prisma College*	-211	-54	-1.343
	-152	-23	-1.483

* dit betreft de scholen: de Ronde, van Cooth en Graaf Engelbrecht.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van het OVO bedraagt 15% (2014: 17%) en valt daarmee binnen de met de VO raad afgesproken signaleringsgrenzen van 10%(min) en 40%(max).

Huisvesting scholen masterplan Breda

Algemeen

In 2009 zijn in het kader van het Masterplan Breda de gebouwen van de vmbo scholen die tot dan toe eigendom waren van de Gemeente Breda overgedragen aan ROC West-Brabant. Het gaat, naar de stand op 31-12-2015, om de volgende gebouwen/ vmbo-scholen:

<u>locatie</u>	<u>vmbo school</u>
Frankenthalerstraat 17	Praktijkschool Breda
Groene Woud 2	de Rotonde
Tuinzigtlaan 10	van Cooth
van Riebeecklaan 2	Tessenderlandt
Heuvelstraat 52a	Kompas
Rijnesteinstraat 1	Christoffelschool

Ook de daarbij behorende vergoedingen worden doorbetaald aan ROC West-Brabant. ROC West-Brabant dient jaarlijks verantwoording af te leggen over de besteding van de vergoeding die de gemeente hiervoor doorbetaalt.

Onderstaande cijfers hebben betrekking op bovengenoemde panden en maken onderdeel uit van de enkelvoudige cijfers van ROC West-Brabant zoals opgenomen in deze jaarstukken.

De vergoeding vanuit de gemeente Breda aangevuld met een bijdrage vanuit de scholen was in 2015 niet toereikend. De investeringsuitgaven en uitgaven voor groot onderhoud waren in de afgelopen jaren hoog. Deze uitgaven zijn gefinancierd vanuit middelen vanuit ROC West-Brabant hetgeen heeft geleid tot een toename van de rentelasten.

Ook in de eerstkomende jaren zal de vergoeding niet toereikend zijn en zal ROC West-Brabant eigen middelen moeten investeren.

Het volgende investeringsproject staat nog gepland:

- Herhuisvesting Christoffel/ Kompas; verwachte investering ca € 2,7 miljoen.

Balans per 31 december 2015
(na verwerking resultaatbestemming)

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Vaste activa		
Materiële vaste activa	<u>17.596</u>	<u>18.149</u>
<u>Totaal vaste activa</u>	17.596	18.149
Vlottende activa		
Liquide middelen	<u>-20.752</u>	<u>-20.424</u>
<u>Totaal vlottende activa</u>	-20.752	-20.424
Totaal activa	<u><u>-3.156</u></u>	<u><u>-2.275</u></u>
Eigen vermogen	<u>-3.156</u>	<u>-2.275</u>
Totaal passiva	<u><u>-3.156</u></u>	<u><u>-2.275</u></u>

Staat van baten en lasten over 2015

	<u>2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>2014</u>
Baten			
Rijksbijdragen	172	169	159
Overige overheidsbijdragen	<u>949</u>	<u>985</u>	<u>897</u>
Totaal baten	1.121	1.154	1.056
Lasten			
Personeelslasten	27	30	50
Afschrijvingen	737	550	511
Huisvestingslasten	<u>482</u>	<u>412</u>	<u>372</u>
Totaal lasten	1.246	992	933
Saldo baten en lasten	<u>-125</u>	<u>162</u>	<u>123</u>
Financiële baten en lasten	<u>-756</u>	<u>-800</u>	<u>-830</u>
Resultaat	<u><u>-881</u></u>	<u><u>-638</u></u>	<u><u>-707</u></u>

Kasstroomoverzicht 2015

	2015	2014
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-125	123
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen (excl. boekresultaat)	737	348
Mutaties voorzieningen	0	-253
	<u>737</u>	<u>95</u>
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
Kortlopende schulden	0	-75
	<u>0</u>	<u>-75</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>612</u>	<u>143</u>
Betaalde interest	-756	-677
	<u>-756</u>	<u>-677</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>-144</u>	<u>-534</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-184	-956
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	1.597
	<u>-184</u>	<u>641</u>
Mutatie liquide middelen	<u>-328</u>	<u>107</u>
<u>Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Stand per 1 januari	-20.424	-13.609
Mutatie boekjaar	-328	-6.815
	<u>-20.752</u>	<u>-20.424</u>
Stand per 31 december	<u><u>-20.752</u></u>	<u><u>-20.424</u></u>

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	Aanschaf- prijs t/m 2014	Afschrij- vingen t/m 2014	Boek- waarde 31-12-2014	Investerings n 2015	Desinveste- ringen 2015	Afschrijvinge n 2015	Boek- waarde 31-12-2015
<u>Gebouwen</u>							
Frankenthalerstr. 17	6.596	-66	6.530	40	0	-202	6.368
Groene Woud 2	4.495	-387	4.108	5	0	-143	3.970
Tuinzigtlaan 10	825	-153	672	21	0	-85	608
van Riebeecklaan 2	725	-156	569	89	0	-74	584
Heuvelstraat 52a	4	-1	3	13	0	-1	15
Rijnesteinstraat 1	198	-41	157	16	0	-40	133
Totaal gebouwen	12.843	-804	12.039	184	0	-545	11.678
<u>Terreinen</u>							
Baronielaan 4	1.006	0	1.006	0	0	0	1.006
Groene Woud 2	365	0	365	0	0	0	365
van Riebeecklaan 2	3.553	0	3.553	0	0	0	3.553
Heuvelstraat 52a	72	0	72	0	0	0	72
Rijnesteinstraat 1	1.114	0	1.114	0	0	-192	922
Totaal terreinen	6.110	0	6.110	0	0	-192	5.918
Generaal totaal	18.953	-804	18.149	184	0	-737	17.596

Liquide middelen

Dit betreft de negatieve kasstroom met betrekking tot de masterplan-gebouwen. Dit vloeit met name voort uit de aankoop van de gebouwen begin 2010, de investeringen in de daarna volgende jaren, alsmede de betaling van de schuld aan Building Breda.

Deze aankoop, investeringen en betaling van de schuld zijn aan de liquide middelen van het ROC onttrokken.

Eigen vermogen

	Saldo 1-1-2015	Bestemming resultaat	Saldo 31-12-2015
Algemene reserve	-2.275	-881	-3.156

Rijksbijdragen

Dit betreft het vanuit de scholen doorbetaalde aandeel in de instandhoudingskosten welke dient ter dekking van huisvestingslasten. In 2015 is hiervoor een tarief van € 75 per leerling aangehouden.

<u>Deze post is als volgt opgebouwd:</u>	<u>2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>2014</u>
Praktijkschool	24	24	24
Rotonde	29	28	28
van Cooth	28	28	19
Tessenderlandt incl. Christoffel/ Kompas	91	89	88
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal rijksbijdragen	<u>172</u>	<u>169</u>	<u>159</u>

Overige overheidsbijdragen	<u>2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>2014</u>
Bijdrage 2015 resp. 2014	<u>949</u>	<u>985</u>	<u>897</u>

Dit betreft de via Building Breda ontvangen bijdrage vanuit de Gemeente Breda inzake de panden welke zijn overgedragen in het kader van het Masterplan.

Personele lasten

Dit betreft de inzet van personeelsleden van de dienst Huisvesting van ROC West-Brabant welke is toe te rekenen aan de masterplan-gebouwen.

Afschrijvingen	<u>2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>2014</u>
Gebouwen	545	550	511
Bijzondere waardevermindering	192	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal afschrijvingen	<u>737</u>	<u>550</u>	<u>511</u>

Huisvestingslasten	<u>2015</u>	<u>Begroting 2015</u>	<u>2014</u>
Huur	54	20	20
Verzekeringen	37	30	29
Onderhoud	275	272	222
Heffingen	116	80	77
Overige huisvestingslasten	0	10	24
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal huisvestingslasten	<u>482</u>	<u>412</u>	<u>372</u>

Financiële baten en lasten

Dit betreft de rentelast over de negatieve kasstroom met betrekking tot de masterplan-gebouwen.

MIP gelden

MIP monitor financieel en inhoudelijk 21 CY - Prinsentuin

Actielijn art. 17	IN MIP GEPLANDE INZET VAN MIDDELEN							
	Investeringsmiddelen		Eigen middelen		Financiering derden		Totaal geplande inzet (control)voor	Totaal geplande inzet (control)voor
	FIM2014	FIM2015	FEM2014	FEM2015	FDD2014	FDD2015	2014	2015
a.1 vernieuwing opleidingen	167.900	107.768	198.012	167.900	0	0	365.912	275.668
a.2 groene kennis voor burgers	45.625	40.679	20.440	45.625	0	0	66.065	86.304
a.3 kennistoepassing	8.760	8.346	5.840	8.760	0	0	14.600	17.106
b.1 samenwerkingsverbanden	0	0	0	0	0	0	0	0
b.2 teams vakdocenten	0	0	0	0	0	0	0	0
c.1 innovatieve bedrijven	4.380	25.038	5.005	4.380	0	0	9.385	29.418
c.2 inhuur deskundigheid	8.760	12.508	0	4.380	0	0	8.760	16.888
d.1 groene groei	42.340	61.876	0	42.340	0	0	42.340	104.216
d.2 thema's innovatieagenda's	8.030	50.054	0	8.030	0	0	8.030	58.084
d.3 agenda bèta – techniek	4.575	130.885	0	4.575	0	0	4.575	135.460
d.4 voedselzekerheid	0	0	0	0	0	0	0	0
	290.370	437.154	229.297	285.990	0	0	519.667	723.144

Beschikking DUO 2013

229.298

Actielijn art. 17	DAADWERKELIJK BESTEDE INVESTERINGSMIDDELEN							
	Besteed in 2013 uit art 5 + 5a 2013	Besteed in 2014 uit art. 5 + 5a 2013, volgens opgave instelling	Besteed in 2014 uit art. 5 2014, volgens opgave instelling	Totaal Besteed in 2014 (uit Art. 5+5a 2013 en Art. 5 2014) volgens opgave instelling	Besteed in 2015 uit overloop 2013 (Art. 5+5a) en/of 2014 (Art.5)	Besteed in 2015 uit Art. 5 2015	Totaal Besteed Art. 5 in 2015 (M+N)	Totaal Besteed Art. 5 t/m 2015(L+O)
a.1 vernieuwing opleidingen		198.012	2.100	200.112	142.500		142.500	342.612
a.2 groene kennis voor burgers		20.440		20.440	1.500		1.500	21.940
a.3 kennistoepassing		5.840		5.840			0	5.840
b.1 samenwerkingsverbanden		0		0			0	0
b.2 teams vakdocenten		0		0			0	0
c.1 innovatieve bedrijven		5.005		5.005			0	5.005
c.2 inhuur deskundigheid		0		0			0	0
d.1 groene groei		0		0			0	0
d.2 thema's innovatieagenda's		0		0			0	0
d.3 agenda bèta – techniek		0		0			0	0
d.4 voedselzekerheid		0	0	0			0	0
	0	229.297	2.100	231.397	144.000	0	144.000	375.397
							inclusief besteed in 2013	375.397

Beschikking DUO 2014 290.371

Beschikking DUO 2015 437.175

	X	Y	Z	AA
	VERWACHTE INZET INVESTERINGSMIDDELEN			
Actielijn art. 17	Actielijn	Geplande inzet in 2016 uit overloop Art.5	Geplande inzet in 2017 uit overloop Art.5	
a.1 vernieuwing opleidingen	a1	136.300	0	
a.2 groene kennis voor burgers	a2	44.165	21.353	
a.3 kennistoepassing	a3	8.760	4.380	
b.1 samenwerkingsverbanden	b1	0		
b.2 teams vakdocenten	b2	0		
c.1 innovatieve bedrijven	c1	4.380	13.140	
c.2 inhuur deskundigheid	c2	8.760	6.570	
d.1 groene groei	d1	42.340	32.485	
d.2 thema's innovatieagenda's	d2	8.030	26.280	
d.3 agenda bèta – techniek	d3	4.575	68.700	
d.4 voedselzekerheid	d4	0		
		257.310	172.908	430.218

Controle:		
Nog te besteden vanaf 2015 (DUO-opgave 2013 + 2014 + 2015) - totaal besteed t/m 2015	=	581.447
Totaal verwachte uitputting eind 2017	=	151.230

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
21CY Prinsentuin	a.1.1 trainen medewerkers in analyseren KD, het beroep, trends daarbinnen, eisen die het regionale bedrijfsleven eraan stelt + vertalen naar onderwijsmodules	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 juli 2014 zijn docenten die verbonden zijn aan het beroepsdeel van de verschillende opleidingen in staat een KD, het beroep, de trends binnen het beroep en de eisen die het regionale bedrijfsleven aan het beroep stelt te analyseren en te vertalen naar onderwijsmodules. In 2015 en 2016 worden er opfriscursussen voor al deze docenten georganiseerd 	<ul style="list-style-type: none"> Docenten die lesgeven binnen het beroepsdeel van een opleiding geven aan dat zij zichzelf in staat achten een KD, het beroep, de trends binnen het beroep en de eisen die het regionale bedrijfsleven aan het beroep stelt te analyseren en te vertalen naar onderwijsmodules 	<ul style="list-style-type: none"> De huidige kwalificatiedossiers zijn geanalyseerd, vertaald naar onderwijsmodules. De onderwijsmodules zijn ingericht om snel aangepast te kunnen worden aan ontwikkelingen in de sector. 	<ul style="list-style-type: none"> De kwalificatiedossiers zijn geanalyseerd en vergeleken met de relevante beroepen. De onderwijsmodules van de eerste leerjaren zijn ontwikkeld op basis van de analyse. Er is nagedacht over contextrijk leren en dat is verwerkt in het curriculum. De onderwijsmodules zijn geschikt voor aanpassing aan sectorale en regionale ontwikkelingen. 	Kennisoverdracht naar experttrouhouders onderwijs voor analyse HKS dossiers	Experttrouhouders staat om inhoud HKS dossiers te koppelen aan aanwezige leerarrangementen	Opzetten en ontwikkelen keuzedelen binnen HKS en resterende leerjaren
21CY Prinsentuin	a.1.2 analyseren kwalificatiedossier s, beroep, trends daarbinnen, eisen die het regionale bedrijfsleven eraan stelt en vertalen naar onderwijsmodules	<ul style="list-style-type: none"> Eind 2014 zijn al onze KD's, de daarbij behorende trends binnen die beroepen en de eisen die het regionale bedrijfsleven aan deze beroepen stelt geanalyseerd. Eind 2016 zijn al onze onderwijsmodules vormgegeven op basis van het KD, het beroep, de trends binnen het beroep en de eisen die het regionale bedrijfsleven aan het beroep stelt. 	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2014 zijn al onze verschillende KD's, de daaraan verbonden beroepen, de trends binnen die beroepen en de eisen die het regionale bedrijfsleven aan deze beroepen stelt geanalyseerd Op 31 december 2016 zijn al onze verschillende KD's, de daaraan verbonden beroepen, de trends binnen die beroepen en de eisen die het regionale bedrijfsleven aan deze beroepen 			HKS dossiers analyseren en ontwikkelvraag voor leerarrangementen in kaart brengen voor start leerjaar 16-17	HKS dossiers zijn geanalyseerd en ontwikkelvraag is in kaart gebracht	

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
21CY Prinsentuin	a.1.3 onderzoek contextrijk leren	<ul style="list-style-type: none"> Voor al onze opleidingen is eind 2014 onderzocht op welke wijze contextrijke leeromgevingen per opleidingsniveau het best kunnen worden vorm gegeven. 	<p>steit vertaald naar onderwijsmodules</p> <ul style="list-style-type: none"> Er ligt op 31-12-2014 voor de op aangeboden opleidingen een helder onderzoeksrapport waaruit valt af te leiden hoe contextrijke leeromgevingen per opleidingsniveau het best kunnen worden vorm gegeven. 					
21CY Prinsentuin	a.1.4 vormgeven van contextrijk leren	<ul style="list-style-type: none"> Met ingang van 2016-2017 worden al onze opleidingen in een contextrijke leeromgeving vormgegeven met de juiste aandacht en begeleiding voor elk opleidingsniveau 	<ul style="list-style-type: none"> Eind 2016 geven studenten en bedrijfsleven aan dat de contextrijke leeromgeving waarbinnen studenten elk op hun eigen niveau les krijgen volledig aan hun verwachtingen en eisen voldoet 			Inrichting contextrijke leeromgevingen binnen en buiten de school voor de opleidingen hovenier, dierverzorging, paardenhouderij, bloem& styling	Ruimte in de kas voor contextrijk leren bij dierverzorging en hovenier. Ruimte in de school voor opleidingen hovenier, winkelwerkzaamheid en bloem. Afspraken met manege voor leeromgeving paardenhouderij.	
21CY Prinsentuin	a.2.1 Ontwikkelen van projecten en informatiebijeenkomsten over ontwikkelkansen, uitdagingen en beroepsperspectieven zodat burgers en jeugd gaan kiezen voor een baan en/of opleiding in deze sector.	<ul style="list-style-type: none"> Eind 2014 is er een jaarlijkse programma-agenda waarin de informatiebijeenkomsten en belangrijke projectdata waarin we de ontwikkelkansen, uitdagingen en beroepsperspectieven in de groene sector schetsen. Tevens zijn er inhoudelijke programma's voor de projecten en informatiebijeenko 	<ul style="list-style-type: none"> Het Prinsentuin College beschikt over inhoud voor informatiebijeenkomsten en over projecten en over een programma-agenda waarin de informatiebijeenkomsten en belangrijke projectdata vermeld staan. 	<ul style="list-style-type: none"> Organiseren van de Dag van de duurzaamheid, evenement voor regionale partners en burgers 	<ul style="list-style-type: none"> Goed bezocht evenement met samenwerking van regionale partners, druk bezette workshops over duurzaamheid. Bezoekers zijn geïnformeerd over duurzaam handelen en hebben meer kennis over het onderwerp en de toepassingen 			Opzetten en in ontwikkeling brengen van concepten om duurzaamheid aan het prinsentuin te verbinden.

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
21CY Prinsentuin	a.2.2 ontwikkelen van informatiebijeenkomsten gericht op gezonde leefstijl en duurzaam samenleven voor zowel burgers als jeugd.	<ul style="list-style-type: none"> Programma's voor informatiebijeenkomsten op het gebied van duurzaam samenleven en gezonde leefstijl met een aanbodplanning 	<ul style="list-style-type: none"> Op 1 augustus 2015 liggen er programma's op het gebied van gezonde leefstijl en duurzaam samenleven. Tevens ligt er een agenda waarin is vastgelegd wanneer deze programma's worden aangeboden aan jeugd en burgers 					
21CY Prinsentuin	a.2.3 Uitvoeren van projecten en informatiebijeenkomsten over ontwikkelkansen, uitdagingen en beroeps perspectieven voor burgers en jeugd	<ul style="list-style-type: none"> Er lopen diverse uitdagende projecten en er zijn programma's opgesteld waarin we door middel van informatiebijeenkomsten de ontwikkelkansen, uitdagingen en beroepspectieven in de groene sector schetsen zodat burgers en jeugd gaan kiezen voor een baan en/of opleiding in deze sector 	<ul style="list-style-type: none"> Er is in het schooljaar 2016-2017 een toename van de instroom t.o.v. 2013 bij de opleidingen in de groene sector van het Prinsentuin College 					
21CY Prinsentuin	a.2.4 Organiseren van informatiebijeenkomsten over gezonde leefstijl en duurzaam samenleven voor zowel burgers als jeugd.	<ul style="list-style-type: none"> Er is een agenda waarin is vastgesteld waar en wanneer programma's op het gebied van duurzaam samenleven en gezonde leefstijl aan jeugd en burgers worden aangeboden. 	<ul style="list-style-type: none"> Per 1 januari 2016 organiseren wij ten minste een vijftal bijeenkomsten op het gebied van duurzaam samenleven en gezonde leefstijl voor jeugd en burgers 					
21CY Prinsentuin	a.2.5 vormgeven	<ul style="list-style-type: none"> Er is een regionale ontmoetingsplaats 	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2016 is er een 					

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
tuin	regionaal meetingpoint voor burgers en jeugd	gerealiseerd waarin kennis over een groene economie gedeeld wordt met burgers en jeugd.	regionale ontmoetingsplaats ingericht voor burgers en jeugd om kennis te maken met de duurzame groene economie.					
21CY Prinsentuin	a.2.6 Organiseren dag van de duurzaamheid en gezond leven voor en door mbo studenten maar ook burgers.	<ul style="list-style-type: none"> Elk jaar organiseren wij op de dag van de duurzaamheid (10-10) een themadag op het gebied van duurzaam samenleven en gezond leven voor onze studenten maar ook burgers waar ook burgers en andere jeugd aan mogen deelnemen. 	<ul style="list-style-type: none"> Er vindt jaarlijks een dag van de duurzaamheid plaats op het Prinsentuin College 			Organiseren van de dag voor de duurzaamheid 2015	Dag van de duurzaamheid 8 oktober 2015	
21CY Prinsentuin	a.3.1 inrichten en opstarten projectorganisatie als gesprekspartner en verbindingsschakel naar (regionaal) bedrijfsleven etc.	<ul style="list-style-type: none"> Op 1 januari 2015 beschikt het Prinsentuin College over een projectorganisatie die in staat is om als gesprekspartner en verbindingsschakel op te treden voor vragen vanuit het (regionaal) bedrijfsleven, organisaties /overheden en deze te verbinden aan ons onderwijsprogramma. 	<ul style="list-style-type: none"> Eris een projectorganisatie in het Prinsentuin College die als gesprekspartner en verbindingsschakel optreedt voor vragen vanuit het (regionaal) bedrijfsleven, organisaties /overheden en deze partijen geven aan dat de projectorganisatie van het Prinsentuin College hun vragen oppakt en verbindt aan hun onderwijs. 	<ul style="list-style-type: none"> Inrichten en bemensen van een projectorganisatie voor vragen en wensen van bedrijfsleven. Inrichten en bemensen van een projectorganisatie die samenwerking in de ontwikkelstructuur van onderwijs met bedrijfsleven kan faciliteren. 	<ul style="list-style-type: none"> Regionaal bedrijfsleven is in staat het Prinsentuin college te vinden voor opleidingsvragen gericht op leven lang leren. Onderwijsontwikkeling kan worden getoetst bij regionale partners. 			Verbinding zoeken met bedrijfsleven en deze aan het onderwijs koppelen.
21CY Prinsentuin	a.3.2 Inrichten en opstarten ontwikkelstructuur	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2014 ligt er een concreet PvA over: hoe, met welke frequentie en op 	<ul style="list-style-type: none"> Er ligt een Plan van Aanpak (PvA) waarin staat hoe het Prinsentuin College 					

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
	waarbinnen bedrijfsleven etc. en onderwijsteam s onderwijsmod ules voortdurend op inhoud en kwaliteit toetsen aan de vraag vanuit de sector.	welk moment het Prinsentuin College haar onderwijsmodules aan het (regionaal) bedrijfsleven, organisaties en overheden voorlegt ter beoordeling. • Hoe deze partijen worden betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe onderwijsmodules . Vanaf 1 januari 2015 worden alle onderwijsmodules in samenwerking met het (regionaal) bedrijfsleven, organisaties en overheden samengesteld ook zijn al deze partijen betrokken bij de kwaliteit monitoring	samenwerkt met het (regionaal) bedrijfsleven, organisaties en overheden aangaande het monitoren van alle onderwijsmodules . Het Prinsentuin College werkt samen met het (regionaal) bedrijfsleven, organisaties en overheden aangaande het ontwikkelen en monitoren van al hun onderwijsmodules .					
21CY Prinsentuin	c.1.1 Zoeken, werven en binden van innovatieve bedrijven en organisaties	• Op 1 augustus 2014 beschikt het Prinsentuin College over een plan van aanpak om de komende jaren innovatieve bedrijven en organisaties te werven en te binden.	• Het Prinsentuin College heeft een plan van aanpak hoe zij de komende jaren innovatieve bedrijven en organisaties gaat werven en binden.	• Werkbijeenkoms t en met innovatieve regionale partners voor samenwerking bij het uitvoeren van het onderwijs	• Bij een aantal opleiding zijn afspraken gemaakt over de betrokkenheid van de bedrijven bij de uitvoering van het onderwijs.			Opzetten van PVA voor actielijnen C1 & C2
21CY Prinsentuin	c.1.2 Onderzoeken en afstemmen hoe deze innovatieve bedrijven in onderwijsprogr amma's	• Op 31 december 2014 beschikt het Prinsentuin College over een onderzoeksrapport en plan van aanpak waarin staat op welke	• Het Prinsentuin College heeft een plan van aanpak hoe innovatieve bedrijven en organisaties binnen de verschillende					

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
21CY Prinsentuin	kunnen worden ingezet	wijze innovatieve bedrijven en organisaties binnen de verschillende onderwijsprogramma's kunnen worden ingezet.	onderwijsprogramma ma's kunnen worden ingezet.	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2016 heeft het Prinsentuin College ondertekende samenwerkingsovereenkomsten met innovatieve bedrijven en organisaties die hun bijdrage leveren om kwaliteit van het onderwijs te borgen. 				
c.1.3 1	aangaan van samenwerkingverbanden met innovatieve bedrijven en organisaties om kwaliteit van het onderwijs te borgen.	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2016 heeft het Prinsentuin College ondertekende samenwerkingsovereenkomsten met innovatieve bedrijven en organisaties om kwaliteit van het onderwijs te borgen. 	<ul style="list-style-type: none"> Het Prinsentuin College beschikt over ten minste 10 ondertekende samenwerkingsovereenkomsten met innovatieve bedrijven en organisaties om kwaliteit van het onderwijs te borgen. 					
21CY Prinsentuin	c.2.1 Per	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2015 staat in alle onderwijsmodules beschreven hoe en op welke wijze ten minste 10% van het onderwijsprogramma ma door deskundigen van innovatieve bedrijven en organisaties op deze bedrijven verzorgd. 	<ul style="list-style-type: none"> In alle onderwijsmodules is beschreven hoe en op welke wijze ten minste 10% van het onderwijsprogramma ma door deskundigen van innovatieve bedrijven en organisaties wordt verzorgd. 					
c.2 2	<ul style="list-style-type: none"> Per 	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2015 staat in alle onderwijsmodules beschreven hoe en op welke wijze ten minste 10% van het onderwijsprogramma ma door deskundigen van innovatieve bedrijven en organisaties wordt verzorgd. 	<ul style="list-style-type: none"> In alle onderwijsmodules is beschreven hoe en op welke wijze ten minste 10% van het onderwijsprogramma ma door deskundigen van innovatieve bedrijven en organisaties wordt verzorgd. 					

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
21CY Prinsentuin	<p>versterken. c.2.2 Zoeken, werven en binden van experts uit het innovatieve (regionale) bedrijfsleven of organisaties om de kwaliteit van ons onderwijsprogramma te versterken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2016 wordt ten minste 10% van het onderwijsprogramma door deskundigen van innovatieve bedrijven en organisaties verzorgd. 	<ul style="list-style-type: none"> Op het Prinsentuin College wordt ten minste 10% van het onderwijsprogramma door deskundigen van innovatieve bedrijven en organisaties verzorgd. 					
21CY Prinsentuin	<p>d.1.1 aandacht voor: een groene duurzame samenleving, voedselzekerheid en verantwoord gebruik van grondstoffen en belasting van het milieu is herkenbaar in elke module.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2016 kan de aandacht voor een groene duurzame samenleving voor voedselzekerheid en verantwoord gebruik van grondstoffen en belasting van het milieu in elke module worden herkend. 	<ul style="list-style-type: none"> In alle onderwijsmodules is aandacht voor een groene duurzame samenleving voor voedselzekerheid en verantwoord gebruik van grondstoffen en belasting van het milieu 					De mogelijkheid van de doorgeschoven actielijn 2015 worden onderzocht. Binnen de onderwijsontwikkeling moeten de actielijnen een vertaling krijgen om de beoogde resultaten te kunnen behalen.
21CY Prinsentuin	<p>d.1.2 Ontwikkeling keuzemodule duurzaamheid voor onze niveau 4 studenten</p>	<ul style="list-style-type: none"> Voor het schooljaar 2015-2016 beschikt het Prinsentuin College voor al haar niveau 4 opleidingen over een keuze module duurzaamheid. 	<ul style="list-style-type: none"> Het Prinsentuin College beschikt voor al haar niveau 4 opleidingen over een keuze module duurzaamheid. 					
21CY Prinsentuin	<p>d.1.3 Ontwikkeling keuzemodule biobased economy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Voor het schooljaar 2015-2016 beschikt het Prinsentuin College voor al haar niveau 4 opleidingen over een keuze module biobased 	<ul style="list-style-type: none"> Het Prinsentuin College beschikt voor al haar niveau 4 opleidingen over een keuze module biobased economy. 					

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
21CY Prinsentuin	d.1.4 stimuleren alle niveau vier studenten ten minste een van deze twee bovengenoemde keuzemodules te volgen.	economy. • Op 1 januari 2016 kiest ten minste 60% van de studenten van het Prinsentuin College voor een keuze module duurzaamheid of biobased economy.	• Niveau 4 Studenten die op het Prinsentuin College onderwijs volgen geven er de voorkeur aan de keuze module duurzaamheid of de keuze module biobased economy in hun programma op te nemen.					
21CY Prinsentuin	d.1.5 Alle docenten van het Prinsentuin College volgen ten minste een van deze twee bovengenoemde modules.	• Op 31 december 2016 heeft 100% van de docenten die les geeft op het Prinsentuin College een van de twee bovengenoemde modules gevolgd.	• Alle docenten die lesgeven op het Prinsentuin College geven aan een van de twee modules te hebben doorlopen.					
21CY Prinsentuin	d.2.1 verbindingen met agenda's topsectoren, HCA's, innovatieagenda's	• Op 31 december 2016 is in alle onderwijsmodules die het Prinsentuin College een duidelijke verbinding gelegd met de landelijke ontwikkelagenda van de topsectoren en de HCA natuur en leefomgeving; daar waar dit van toepassing is	• In alle relevante onderwijsmodules van de relevante opleidingen van het Prinsentuin College is een duidelijke verbinding gelegd met de landelijke ontwikkelagenda van de topsectoren en de HCA natuur en leefomgeving.					Dient nog bepaald te worden.
21CY Prinsentuin	d.2.2 (deel)opbrengsten van de CIV's die aan bestaande opleidingen om de duurzame verankering	• Eind 2015 zijn de (deel)opbrengsten van de CIV's die van toepassing zijn op de opleidingen van het Prinsentuin College verankerd in de	• De betrokkenen bij de CIV's herkennen de (deel)opbrengsten in de opleidingsprogramma's van het Prinsentuin College.					

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
21CY Prinsentuin	van de kennisontwikkeling te borgen. d.2.3 Ontwikkelen van nieuwe opleidingen die gewenst zijn op basis van de (deel)opbrengsten van de CIV's, passend bij de regionale agenda.	<ul style="list-style-type: none"> Alle opleidingen die na 1 januari 2015 worden ontwikkeld door het Prinsentuin College sluiten zo volledig mogelijk aan op de landelijke ontwikkelagenda van de topsectoren en de HCA natuur en leefomgeving (indien dit van toepassing is). Op 1 augustus 2014 beschikt het Prinsentuin College over een helder stappenplan waarin staat beschreven hoe nieuwe opleidingen moeten worden vormgegeven om de aansluiting op de landelijke ontwikkelagenda van de topsectoren en de HCA natuur en leefomgeving zo volledig mogelijk te kunnen maken. 	<ul style="list-style-type: none"> Alle nieuwe opleidingen die door het Prinsentuin College worden ontwikkeld sluiten zo volledig mogelijk aan op de landelijke ontwikkelagenda van de topsectoren en de HCA natuur en leefomgeving (indien dit van toepassing is). Het Prinsentuin College beschikt over een helder stappenplan waarin staat beschreven hoe nieuwe opleidingen moeten worden vormgegeven om de aansluiting op de landelijke ontwikkelagenda van de topsectoren en de HCA natuur en leefomgeving zo volledig mogelijk te kunnen maken. 					
21CY Prinsentuin	d.3.1 Participeren in de CIV Passie voor Biobased	<ul style="list-style-type: none"> Met ingang van 1 januari 2015 verbindt het Prinsentuin College de (deel)opbrengsten van de CIV Passie voor Biobased aan 	<ul style="list-style-type: none"> De partijen binnen het CIV Passie voor Biobased herkennen de (deel)opbrengsten binnen de opleidingsprogramma's van het 					In 2016 zijn medewerkers vrijgeroosterd om deel te nemen aan het CIV biobased project. Middels deze inzet willen we de

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
21CY Prinsentuin	d. 3 d.3.2 participeren in een experimenteel landgoed voor Biobased.	alle opleidingen om de kennisontwikkeling van de biobased economy breed in de opleidingen te borgen. Het Prinsentuin College is binnen ROC West Brabant leiding in het vertalen van de (deel)opbrengsten van de CIV naar de opleidingsprogramma's en wordt door de overige instituten als expert ingezet bij deze ontwikkeling. <ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2016 participeert het Prinsentuin College met in een experimenteel landgoed voor Biobased en maakt dit experimenteel-landgoed deel uit van onderwijsprogramma's die hieraan verbonden kunnen worden. 	Prinsentuin College. Het Prinsentuin College wordt actief benaderd door de collega-instituten van ROC West Brabant om te ondersteunen bij het verankeren van de (deel)opbrengsten van de CIV in hun opleidingsprogramma's					opleidingsprogramma's a verweven met CIV Biobased
21CY Prinsentuin	d. 3 d. 3.3 mede opzetten, ondersteunen en door studenten uitvoeren van onderzoeksprogramma's op	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2016 zijn 30% van de niveau 4 studenten binnen de opleidingen die hieraan verbonden kunnen worden betrokken het bij mede opzetten, 	<ul style="list-style-type: none"> De niveau 4 studenten van de opleidingen die hieraan verbonden zijn worden betrokken bij het mede opzetten, ondersteunen en uitvoeren van 					

BRIN	Activiteit	Beoogde uitkomst per activiteit	Indicatoren per uitkomst	Uitgevoerde acties 2014	Bereikte resultaten 2014 ahv indicatoren	Uitgevoerde acties 2015	Bereikte resultaten 2015	Verwachte acties en resultaten 2016
21CY Prinsentuin	het gebied van nieuwe producten voor de Biobased Economy.	ondersteunen en uitvoeren van onderzoeksprogramma's op het gebied van nieuwe producten voor de Biobased economy.	onderzoeksprogramma's op het gebied van nieuwe producten voor de Biobased economy					
d.3 21CY Prinsentuin	d.3.4 (mede) ontwikkelen van onderwijsprogramma's die ontstaan vanuit horizontale en verticale verbindingen in de keten en studenten voorbereiden op de beroepen in de Biobased Economy	<ul style="list-style-type: none"> Op 31 december 2016 participeert het Prinsentuin College in ten minste 3 onderwijsprogramma's die ontstaan vanuit horizontale en verticale verbindingen in de keten en studenten voorbereiden op de beroepen in de Biobased Economy 	<ul style="list-style-type: none"> Het Prinsentuin College participeert in onderwijsprogramma's die ontstaan vanuit horizontale en verticale verbindingen in de keten en studenten voorbereiden op de beroepen in de Biobased Economy 					Vanuit het CIV Biobased projectteam, moet er inzicht zijn in de mogelijkheden voor onze onderwijsprogramma's

Vanwege de ontwikkelingen Voor 2017 zal een nieuw actieplan worden voor opgemaakt, binnen de financiële verantwoording staan in de kolom 2017 de doorgeschoven bedragen die in het originele plan waren opgenomen

Jaaroverzicht 2015

Er gebeurt van alles op onze scholen en colleges: grote gebeurtenissen, kleine activiteiten, officieel of informeel en met betrokkenheid van leerlingen, studenten, medewerkers of bezoekers.

JANUARI

09-01 **Prinsentuin Van Cooth**
Meiden winnen interscolair voetbaltoernooi

15-01 **Markiezaat College** gaat samenwerken met Suiker Unie in CIV Biobased

27-01 **Scala** biedt cheque van € 6200,00 aan Ronald McDonald huis in Middenwest-Brabant

28-01 **Prinsentuin Van Cooth** wordt derde bij Onderwijsprijs met Droommachine

FEBRUARI

07-02 **Pomona** geïnteresseerde bezoekers en gezellige drukte tijdens open dag

10-02 **ROC West-Brabant** viert 'Tien jaar: Een opleiding goed bekeken' waarin vmbo'ers kennis maken met het mbo

12-02 **Prinsentuin Andel** wordt bezocht door Burgemeester en wethouders gemeente Woudrichem

23-02 **Zoomvliet Studio**
Studenten maken samen met studenten Sint Lucas en Koning Willem I College korte films

MAART

02-03 **Vitalis College**
Hair & Make-up Award 2015

05-03 **Scala**
Oud-leerling aangenomen bij Cirque du Soleil

11-03 **Effent**
Phill Pols ontvangt eerste Nadine Broersenprijs van Nadine zelf

12-03 **ROC West-Brabant**
Ludieke 'eigen' expositie Koffie met Kunst van ROC West-Brabanders

18-03 **Steenpil**
Workshop tegen pesten

26-03 **Prinsentuin College**
Bloemenexpositie eigen studenten

27-03 **Cingel College** gaat samenwerken met Holland Casino

APRIL

02-04 **ROC West-Brabant** wordt bezocht door commissaris van de Koning Van de Donk

10-04 **Vitalis College** wordt bezocht door hoogste militair generaal Middendorp

13-04 **Kellebeek College** wordt bezocht door staatssecretaris van SZW mevrouw Klijnsma

22-04 **Praktijkschool Breda**
Leerlingen doen mee aan tv programma 'Rob's grote tuinverbouwing'

MEI

12-05 **Cingel College**
werkt mee aan culinair evenement Asperges in de Wei

22-05 **Markiezaat College**
Opleidingen vliegtuigtechniek uitgebreid

22-05 **Zoomvliet College**
Burgemeester Niederer van Roosendaal geeft gastles

26-05 **Prinsentuin College** tekent alliantieverdrag met Treeport Zundert

JUNI

03-06 **Steenpil**
Yassine el Majoudi wordt leraar van het jaar tijdens Onderwijsgala BN/De Stem

05-06 **Zoomvliet Hotelschool**
Studenten winnen Gouden Pan tijdens culinair evenement ProefMei

17-06 **Scala**
Eindvoorstelling: leerlingen op het podium

25-06 **Kellebeek College**
Ministeries van OCW en WVS bezoeken Zorgboulevard en Kellebeek College

JULI

01-07 **Prinsentuin College**
Allerlaatste trekkerrijbewijs voor 66-jarige

06-07 **Florijn College** trots op alle studenten die hun diploma hebben gehaald

13-07 **ROC West-Brabant**
Onderwijspioniersprijs voor twee docenten

23-07 **ROC West-Brabant**
Sectorplan ingediend bij ministerie van SZW naar bijdrage aan werkgelegenheid

AUGUSTUS

17-08 **Markiezaat College**
Patrick van de Vreede 5e bij World Skills Soa Paolo, Brazilië én winnaar medaille excellent vakmanschap

24-08 **Kellebeek College** organiseert 'Week van de Alfabetisering' in september

28-08 **De Rotonde**
Docent Gijs Geeraards zilver in tijdrit Stichting Sport en Transplantatie, Argentinië

SEPTEMBER

11-09 **Radius College**
Nieuw team bij eigen leerbedrijf Madhouse design

16-09 **ROC West-Brabant**
Kick off Talenttour 2015: wie heeft het beste leerproject in het vmbo en mbo?

18-09 **Scala**
Uitreiking felbegeerde Anglia certificaten

24-09 **Effent**
Bijzondere dag met bijzondere activiteiten in plaats van les

28-09 **Cingel College**
Ans Aben en Rianne Kuijntjes mogen naar het Europees Kampioenschap Boulangerie in 2016

OKTOBER

07-10 **Prinsentuin Oudenbosch**
KnalRode voorlichting van machinisten over spelen bij het spoor

08-10 **Prinsentuin Van Cooth**
Burgemeester Depla tuitert enthousiast over zijn leuke bezoek aan de school

14-10 **Markiezaat College**
Bouwkunde studenten gaan een maand meebouwen aan school in Ghana

15-10 **Zoomvliet College**
Puberbrein belicht tijdens ouderavond

19-10 **Scala**
Leerlingen krijgen opdracht voor entertainment tijdens Bourgondisch Breda

NOVEMBER

05-11 **Prinsentuin College**
Wandelaars Climate Miles van Urgenda houden pauze op school

13-11 **Prinsentuin Oudenbosch**
Sophie Koot wordt wereldkampioen thaiboksen in Barcelona

17-11 **ROC West-Brabant**
Winnaars eerste TalentTour event: De Rotonde en Markiezaat College

26-11 **Prinsentuin Andel**
Schrijver Peter Vervloed brengt boeiend bezoek

DECEMBER

02-12 **ROC West-Brabant**
Trots op ontvangst Kwaliteitscertificaat voor internationaliseringsbeleid

09-12 **Vmbo scholen**
Alle visies op onderwijs met elkaar gedeeld

18-12 **Radius College**
Mark Peeters mag naar landelijke Vakkanjer finale in maart

21-12 **Kellebeek College**
Verhuizing tijdens kerstvakantie naar Vavo-locaties

